המחיר 2.50 ל"י
י"ט אדר א' תשל"ג, 21.2.73
מספר 1851

העולם הזה

כך חוסלו אלופי צה"ל

אלוף מ"ל.
שלמה
צ'יץ'
להט

קריאה יקרה,

הקרב על השילטון בתנועת החרות הסתיים. אבל השלכותיו של מאבק מריר זה בין מנחם בגין מצד אחד לבין אלוף (מיל.) עזר וייצמן מצד שני, משתקפות בחומרה גוברת והולכת, לאו דווקא במישור הפוליטי. נראה שהזעם, האכזבה והתיסכול, שהיו מנת חלקם של שני אישים אלה במהלך ההתמודדות ביניהם, הטביעו בהם את חותמם בצורה שלילית ביותר.

לפני שלושה שבועות (העולם הזה 1847) סיפרנו על התפרצות זעם חסרת תקדים של מנחם בגין כלפי המראיין הראשי של מעריב, דב גולדשטיין, במסיבה שנערכה בביתו של אחד מעורכי מעריב. אותה התפרצות לא היתה מכוונת אל גולדשטיין אישית, ובגין הטיח בה דברים אל ציבור כללי נעלם: „אתם מבקשי־נפשי ומוצצי־דמי!" השבוע הגיע גם וייצמן לידי משבר, שהביא אותו להתפרצות פומבית שאינה לכבודו.

היה זה במסיבת יום הולדת שנערכה ביום השישי האחרון במועדון אבו־טור בירושלים (ראה עמודים 39—38). בין האורחים הרבים שחגגו במסיבה היו גם כתבת וצלם העולם הזה, שהיו במקום בתפקיד כדי לכסות את מה שאמור היה להיות מאורע חברתי מרגש, וכן עזר וייצמן, שהיה מלווה באשתו ראומה ובבנו שאול. במהלך המסיבה, בלי כל אזהרה מוקדמת, שעה שצלם המערכת אלכס ברנובסקי עמד ל־צלם את עזר, הסתער לפתע עזר על הצלם בצעקות: „תן לי את המצלמה! תוציא מיד את הפילם!" הוא לא הסתפק במתן פקודות, כאילו היה עדיין מפקד חיל־האוויר, אלא שלח את ידיו, ניסה לקחת בכוח את המצלמה מידיו של אלכס. ל־צלם הנדהם, שלא רצה להסתבך בקטטה עם עזר, לא נותרה הברירה אלא להוציא את הפילם הריק, שטרם צולמה בו תמו־נה אחת, ולמסרו לידיו של עזר.

עזר וייצמן
„נבלה! מסופלסת! מלכת־הכביש!"

ברגע זה התפנה עזר לטפל בכתבת העולם הזה יונית מגור. קשה לומר שהוא עשה זאת על טהרת ההדר הז'בוטינסקאי. „נבלה! טינופת! חתיכת מסופלסת!" צרח עזר על הכתבת הצעירה, „מלכת הכביש!"

לרגע נדמה היה כי המסיבה עומדת להתפוצץ. התפרצות הזעם הקולנית של עזר הסבה אליה תשומת־לב כללית. עזר פנה אל הקהל שנעץ בו עיניים והסביר את עצמו: „מה זה? אי־אפשר שיהיה קצת פרייבסי (פרטיות בעברית) בארץ הזאת?" אחר־כך שב ופנה אל הכתבת: „זאת בטח תכתוב כל מה שאני אומר! אני רואה את זה בעיניים שלה!" השיבה לו יונית: „אם אתה חושש ממה שאכתוב, תחשוב קודם על מה שאתה מדבר!"

„ששש!" געה בה עזר בחימה, „שקט! שלא תעיזי לפתוח את הפה! אני לא רוצה לשמוע אותך!" ידידים הצליחו להרגיע את עזר, שכנראה ספג כמה כוסות אלכו־הול עד אז. אחרי שנרגע משכה אותו אשתו ראומה החוצה והם נטשו את ה־מסיבה.

אפשר להבין לרוחו של עזר וייצמן: כשלונו בנסיון לכבוש את השילטון ב־חרות; ישיבתה הממושכת של חרות ב־אופוזיציה; האינפלציה בגנרלים המצטר־פים לגח"ל — אלה הם כמה סיבות טובות היכולות להוציא גם שובב נחמד כמו עזר מכליו, לגרום לו לאיבוד עשתונות. עם זאת קשה מאוד להבין את צורת התנהגו־תו.

רק לפני שבוע הייתי עד למסיבה אחרת בה השתתף עזר. אותו צלם של העולם הזה, אותו תקף ביום השישי האחרון, צילם אותו אז מכל זוית, ועזר שיתף פעו־לה, ניצב בפוזות שונות בפני המצלמות, לעג לרב גורן שלא רצה להצטלם, והשי־מיע קריאות־ביניים במטרה שיתגלגלו אל דפי העתונות.

נסיונו של עזר לתרץ את התפרצותו הגסה ברצונו לבקש פרטיות במסיבה המונית, אינו הגיוני. מרגע שבחר בקאריירה פוליטית, מרגע שהעמיד את עצמו ואת חייו מול אור הזרקורים, מרגע שהוא מבקש פירסום לעצמו, חייב היה עזר לדעת שהוא מאבד את זכותו לפרטיות. איש־ציבור אינו יכול לבקש לעצמו פירסום רק ברגעים הנוחים לו ובמצבים היפים לדעתו.

אני נוטה להאמין שלא צריך להסביר זאת לעזר וייצמן. לא הפגיעה בצניעותו, בענוותו ובהתבודדותו הם שהרתיחו אותו. כתבת וצלם העולם הזה היו ככל הנראה קרבנות של תיסכולים בתחומים אחרים, שלא באשמתם.

ואולי זה מה שקורה לאיש צבא אחרי תקופת שירות ממושכת היוצא לחיים האזרחיים ואינו מסוגל לרעיון שלא כולם חייבים לציית אוטומטית לפקודותיו.

✶ נבואה שהתבדתה

כאשר נטלת לידיך את גליון העולם הזה האחרון, כבר היה פיחות הדולר האמריקאי עובדה קיימת. משום כך, נראתה מן הסתם מגוחכת בעיניך קביעתה של מומחי בנק ארץ־ישראל בריטניה כי הדולר לא יפוחת (אתה והלירה, העולם הזה 1850). הם לא היו היחידים שפיספסו הפעם. רוב המאמחים היו בדיעה זו. ביום השלישי שעבר — יום הפיחות — יצא הארץ בכותרת ראשית שהכריזה כי הדולר לא יפוחת.

למעשה, היה זה פיספוס טכני בלבד. הכל ציפו לייסוף שערי המארק הגרמני והיאן היפאני — צעד בעל משמעות זהה. כך או כך, התוצאה בפועל היתה: נפילת מחיר הדולר יחסית למטבעות האחרות.

משום כך, היו גם המסקנות, ברשימה שבה הובעה האמונה כי הדולר לא יפוחת, נכונות: להשקיע כל לירה פנויה באיגרות־חוב צמודות לפראנק השווייצי או למארק. יש עיתונים המנסים להימנע מנבואות חד־משמעיות, כדי לא למצוא עצמם במצב המאשר את האימרה כי מיום שחרב בית־המקדש, ניתנה הנבואה לשוטים בלבד. זוהי מדיניות בטוחה מאוד — אך חסרת־משמעות לגבי הקורא, שאינו יודע למצוא את דרכו בין הניטוחים הדו־משמעיים במכוון.

העולם הזה ישתדל, גם במדור זרוע־מוקשים זה, להיות גם להבא חד־משמעי ובהיר.

תיאודורקיס מנצח על תיאודורקיס

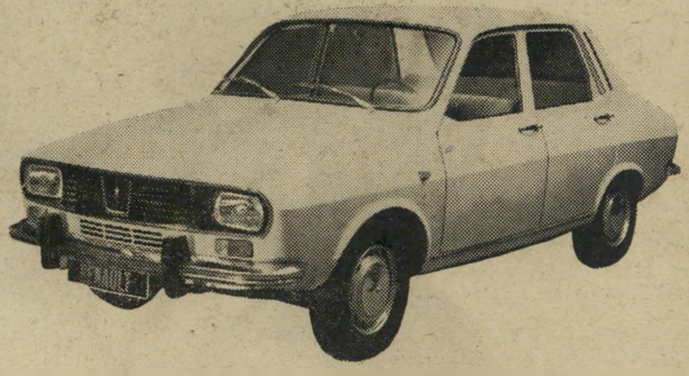
תל־אביב
היכל התרבות ל-27.2 בשעה 8.30
נותר מספר מצומצם של כרטיסים

חיפה
קונצרט יחיד לחיפה והסביבה
ארמון, יום ה' 22.2 בשעות 6.45 ו־9.15

ירושלים
בנייני האומה מוצ"ש 24.2 בשעה 9.00

באר־שבע
קונצרט יחיד לבאר־שבע והסביבה
אולם „קרן", יום שישי 2.3 בשעה 8.30
כרטיסים: רוקוקו, כנף, אוניון ובמשרדים בת"א.
כהנא — ירושלים „בן נאים", בקופת מכבי וגרבר
— חיפה, מרקור — פסג' רסקו באר-שבע.

ה„שלאגר" העולמי

המכונית שהשיגה שיא מכירות באירופה!
"רנו 12" המכונית הסלונית המפוארת והמרווחת.
בעלת הנעה קדמית ושכלולים טכנולוגיים מתקדמים ביותר.

RENAULT 12 רנו

רנו – היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית

בני משה קרסו בע"מ
תל־אביב: רח' ריב"ל 26. טל. 33241
ירושלים: רח' הס 4 טל. 226491

פרסום "פלך"

חדשות מהממשלה

הציבור יודע והממשלה יודעת: רוב הפקידים שווים לתף. גם יש המון אבטלה סמויה. אבטלה סמויה נוצרת כשיש פקידים לא טובים. לא עובדים טוב. ואם הם עושים כבר משהו, אז הם רק מקלקלים. אבל מישהו צריך לעשות ת'עבודה? לא? או. אז מכניסים פקידים חדשים. אולי אלו יהיו כן טובים, ויעשו ת'עבודה. ומה לעשות עם הלא-טובים? שום דבר. שיהיו. ה"שיהיו" האלה — הם המובטלים הסמויים.

עם הפקידים החדשים זה הולך ככה: אם הם טובים — אז הם נשארים בממשלה שנתיים-שלוש, תופשים ת'פרינצים, קושרים קשרים — ועוזבים. השתגעו להישאר במקום עבודה כזה מחוריין? ! ואם הם לא כל-כך טובים — הם כן נשארים. השתגעו לעזוב מקום עבודה כזה נהדר? ! או בהתחלה הלא כל-כך טובים, כשהם עוד מסתא חדש, הם עוד איכשהו נסבלים, אבל אחרי כמה זמן הם נהיים איומים. ואז עוד פעם מכניסים חדשים על הראש שלהם, וזה התור שלהם להיכנס לחבר'ה של המובטלים הסמויים.

בתעשייה זה קצת אחרת. המיתון עשה שמות בפועלים הגרועים. על הפקיד הממשלתי המיתון עבר כמו גלי סערה על צוללת. מה? ? ? לזרוק את הפקיד האומלל לרחוב? זה הרי נורא! מה הוא יעשה שם? עכשיו ברוך השם אין בעייה של „לזרוק לרחוב", כי לשכות העבודה „משוועות" לידיים עובדות. אז תם'חושבים שיתחילו לפטר? מה פתאום.

עובדה שכל פעם שהיתה הזדמנות-פז להיפטר מכמה מהם — לא נקפו אצבע. וזה לא רק מפני שהפקיד הממשלתי הוא מסמר בלי ראש ואי-אפשר לפטר אותו. יש עוד איזה דבר „קטן" (ו„לא" חשוב): אם יפטרו אותו הוא נורא יתרגז ואז בבחירות אולי הוא לא יצביע בשביל מפלגת השלטון. גם לא יפה להרגיז את הפקידים האלה, כי הרוב הם מ„המשלנו" של השלטון. ואלה שלא? או. אם לא נרגיז אותם אז לאט-לאט הם כן יהיו.

נו, אז אם יש תקווה שהם יתווספו למפלגה „הנכונה", אז הרי מלהיפך: צריך עוד להגדיל את המספר של הפקידים בממשלה. זה מקור לא-אכזב של מצביעים נוספים, לא? נו, אז יאללה!

תמר כצדיק יפרח

השם הזה לא טוב בשבילהם. אז הם הכריזו על התחרות בשביל שם חדש, כינוי או שם-לווי — השד יודע מה שהם רוצים. והם מוכנים לתת פרס. אז בלי טובות — הנה כמה עצות בחינם. לא טוב — לא כסף.

א. מהתמר הלח אפשר לעשות: (1) **תמורלח** (כמו צלופח), או: (2) **תמרילוח** (כמו דגלולח), או: (3) **תמרלח** (כמו צפרדע), או: (4) **תמרלוחת** (כמו תזמורת), או: (5) **תמירת-לחי** (כמו סטירת-לחי), או: (6) **לחתומרת** (כמו מזתומרת), או: (7) **תמריך** ברבים (כמו בננלך) וביחיד זה יצא: (8) **תמרל** (כמו יענקל), או: (9) **תמרלה** (כמו שרהלה).

ב. ואפשר גם: (10) **תקילמד** (ראשי תיבות, כמו בצבא כף-למד).

ג. מהתמר הרטוב אפשר לעשות: (11) **תמרטוב** (כמו: קרה לה שוב), או יותר טוב: (12) **תמורטב** (כמו כדורגל), או: (13) **תמרירוטב** (כמו כדרלעומר), או פשוט: (14) **תמרי-ריטיביון** (כמו פרוסילינין קצוץ).

ד. (15) **תמר-חי**, או שאפשר לעשות מזה: (16) **תמרחי** (כמו בעלחי), ברבים: **תמרי-חיים** (כמו בעלי-חיים), או שאפשר גם: (17) **חיתמר** (אחרי הכל, חידקל יש כבר), או: (18) **חיתמר** (כמו איתמר), או: (19) **חי-תמרי** (כמו חי-נפשי), או: (20) **חיתמר** (כמו חידק), יש גם עוד אפשרות: (21) **תומי-חי** (כמו יופי-חי, או טומי-גן), או: (22) **בן-חיון תומר** (כמו בן-ציון תומר).

ה. ואפשר גם סתם: (23) **תמרור**, או: (24) **לחי-תמרי-רים** (כמו בכי-תמרורים).

ו. אפשר בכלל: (25) **תמרי-עץ** (כמו תפוח-עץ), או: (26) **תמרץ** (כמו גחלץ).

ז. ובדומה לזה, אפשר: (27) **תמרי-זהב** (כמו תפוח-זהב), או: (28) **תמרוז** (כמו תפרו, תענוג), או אולי יותר טוב: (29) **תמרוח** (כי זיין היא אות לא כל-כך יפה).

ח. בשביל אלה שבכלל לא סובלים את התמר הלח, אפשר: (30) **תמרפיכם**, או: (31) **תמריכסי** (כמו תמרינדי), או: (32) **איכסתמר** (שוב פעם כמו איתמר).

ט. אם רוצים מאוד להדגיש את העסיסיות שלו, אפשר: (33) **תמרקוץ**, (כמו בננה קוץ'), או: (34) **תמרקץ'** (כמו סמרקץ').

הנה לכם 34 הצעות. אני בטוחה שלא תוכלו להחליט, מרוב שכל אחת יותר מהשנייה. אז אם תקחו — אל תשכחו לשמור על הקופירייט.

בכבוד רב
ממני: (35) **תמר לחובר**

אות ההרמה

אחרי שהקימו לנו את מיס-דר ג'בורי-חיים-שכאלה, אליו נכנס באופן אוטומטי כל מי שהטלוויזיה עשתה עליו תוכ-נית של **חיים שכאלה**, לא יתכן שהגיבורים הלאומיים ה-אלה ישארו גיבורים אלמו-נים. אי אפשר שהם יעברו ברחוב מבלי שכולם יקפצו לדום, יצדיעו להם או יתנו להם לעקוף אותם ברמזור.

הבעיה היא רק איך מזהים אותם מחוץ לטלוויזיה. כשג-בור כמו עזר למשל, מופיע בטלוויזיה ושם אומרים שזה עזר וייצמן, אז כולם יודעים מי הוא. אבל איך ידעו שהוא עזר וייצמן אם הוא יעבור סתם ככה ברחוב, בלי מדים ובלי בטיח.

כדי לצאת מזה צריך להע-ניק לכולם את „אות ההרמה", שיראה כך:

כשהרב גורן ודוד הכהן וכל שאר הנכסים הלאומיים מה-טלוויזיה יענדו על הדש את **אות ההרמה** הזה, ידעו כולם שהם מורמים מעם ולכן צריך לתת להם זכויות מיוחדות. אולי כמו אלה שנותנים ל-נכים.

גג לעם המפגר

אני לא מבין גדול בהיסטוריה. רק מה שלמדתי בעממי. אבל נדמה לי שאני זוכר, שהיהודים תמיד פיגרו באיזה מאה-מאתיים שנה אחרי כולם. למשל — תקופת ההשכלה, נכון? עד שזה הגיע לאוזניים שלהם, ועד שזה נקלט אצלהם, ועד שזה התלבש על כל שאר היהדות — עברו קצת שנים. וזה מסביר את מה שהולך עכשיו בארץ. נשארנו האחרונים שנלחמים, כבר יש פיגור של חודש. גולדה, ב„צוות החשי-בה" של המערך, כשהביאו סוף-סוף איזה הצעת-חוק, סמלית בלבד, של איזה מין זכויות-אזרח מפוקפקות — אז היא אמרה: „מה יש להגן על המיעוט? ואם אנחנו כולנו נגן על המיעוט, מי יגן עלינו, על הרוב?" — כאילו שהמהפכה הצרפתית עוד לא קרתה, וזה פיגור של איזה 200 שנים.

הדוסים עם החוקים שלהם (רק תראו מה שהולך אצלהם עכשיו עם השמיטה!) החזירו אותנו לתקופה שהתלמוד עוד לא „יצא לאור". כל גנרל הכי זיפת אצלנו שווה את כל האז-רחים הכי טובים (תסתכל על המנכ"ל של משרד החינוך!), וזה מחזיר אותנו לקיסרות הרומית, אולי אפילו קודם, לאדם הנידרטלי, השד יודע. בטח יש פה פיגור של תלפים שנים.

נו, אז מה יהיה הסוף? לא יהיה סוף. כי גם הסוף שלנו בטח יבוא איזה אלף שנה אחרי כולם. אז מה יש לדאוג.

נעם צ'ר

המודעה המפקששת

מפעל בסביבות ירושלים
עם צוות עובדים גדול
משתחרר בקרוב מהתחייבויות קודמות
מעוניין בהתקשרות
עם יצרנים רצינים
לקבלת עבודות בקבלנות משנה.
תועדפנה עבודות הכרוכות
בעבודת ידיים רבה.
בהצעות רציניות בלבד
נא לפנות לת. ד. 7323, ירושלים.

המודעה המפקששת המודעה משמאל פור-סמה לפני כמה ימים ב-עיתון „הארץ". תראו לאן הגענו. מיפעל מבקש חזמנות לעבודה וזא או-מר בכלל מיפעל למה הוא. מה הם יודעים לע-שות? איזה מקצוע יש להם. בכום בכום. נו, אז אחת מהשתיים: או ש-המצב של חוסר-ידיים-עובדות כמשק הוא כלי כך דפוק, עד שיא חשוב מה אתה יודע, בוא ותע-בוד אצלנו. או שצוות-העובדים הגדול של ה-מיפעל הזה הם כל כך מוכשרים, עד שהם יוד-עים לעשות הכל-הכל. לא חשוב מה. אולי זה מה שהורס את המדינה. התחילו או-תה אנשים שידעו הכל-הכל, מנהיגים אותה עד היום מנהיגים שיודעים הכל-הכל, ויש בה מיפ-עלים שעושים הכל-הכל. וככה זה נראה.

חדשות מהאימפריה של הדוסים

טז - טז

נודע לנו, שבמועצת הרב-נים העולמים דנו בבעייה של הכתיב של הדוסים, זה שהם כותבים פסיק כזה במקום לכ-תוב „יה" בסוף של מילה, כמו למשל רומני, במקום רומניה, אתם יודעים. מפני שה„יה" יו-תר מידי קדוש, וזה מזכיר להם, את יהוה. היו שם המון זצוקל"לים, שטענו שהפסיק ה-זה נורא אידיוטי. ואז קם איזה אחד אדמו"ר, שליט"א, גה"ק, ושי"ק ונת"ן גרפ"ץ, והציע לקחת את השיטה של ספירת הא"ב, אתם יודעים, שכשמגי-עים ל-י"ה, י"ו, עוברים פתאום לשיטה של ט"ו, ט"ז, ולהש-תמש בצורה הזו בשביל כל המילים שנגמרות ב„יה" או ב-„יו" וההצעה שלו התקבלה פה-אחד.

עכשיו, אם תראו מילים כמו „הללוטו", „רומטו", „חטו", „תחטו" — אז תדעו שזה „הלליה", „רומניה", „חיה", „תחיה" — בהתאמה. „לוטו" — זה פשוט לוויה. כן גם „אלטז" זה „אליו". „יו-יו" יהיה פשוט: „טז-טז".

איך קרה הדבר הנורא הזה?

ראיתם דבר כזה? כל המערך, אבל כולם, מצביעים בשביל משהו, וגולדה לא! לא יאומן. לא יאומן. מה זה יכול להיות? אולי היא נגדם? או, אוי ואבוי מה שיהיה כבר. או, אולי היא מרשה לעצמה לא להישמע להנחיות של הסיעה? אולי היא לא מקבלת יותר את מרות המפלגה, ומעזה להפר את ההוראות של משה ברעם? ואולי זה בכלל ההיפך, אולי זה מרד נגדה?

גם יכול להיות שזאת פשוט הצבעה, אם היא תמשיך להיות ראש-ממשלה, אז היא נגד. והם כולם בעד. ואז היא כן תקבל את „החלטת הרוב"? טץ. אבל זה לא יכול להיות, כי על זה מחליטים בכנסת? מה פתאום.

מי יודע? ! הכי מתקבל על הדעת זה, שהיא התחילה להצביע הראשונה, אז היד שלה התעייפה לפני כולם, ואין לה בכל המפלגה אף אחד שיחזיק לה את היד, כמו ששני החברה'ה האלה מהתע"ך
המשך בעמוד הבא

דף תשקיף

ידרשו חידוש הדיון

בפרשת „ורד"

ייתכן שתועלה דרישה לדון מחדש בוועדות הכנסת בפרשת ההפסדים של חברת ורד, וזאת נוכח הטענה כי מוועדת הכספים שטיפלה בפרשה הועלמו עדויות חשובות ביותר.

בין השאר תסתמך תביעה זו על תמיהתו של אהוד אבריאל, מי שהיה בשעתו שגריר באפריקה, כי לא הוזמן למתן עדות בוועדה, וזאת למרות שהיו בפיו גילויים מרעישים ביותר.

מוסים לסלק את

מאיר פעיל

מאוניברסיטת ת"א

סערה ציבורית רחבה עשויה להתעורר נוכח כוונתה של אוניברסיטת תל־אביב לפטר את אלוף־משנה (מיל.) מאיר פעיל, מרצה בחוג להיסטוריה צבאית, מעבודתו האקדמית באוניברסיטה.

תועלה הטענה כי פיטוריו של פעיל, שהוא איש המערך אך בעל דיעות יוניות מובהקות וזמפעילי התנועה־לשלום־ובטחון, הם על רקע פוליטי, ומשמשים הכנה לקראת טיהור כללי של האוניברסיטה, שבראשה עומד איש ארץ־ישראל השלימה יובל נאמן, מאנשי השמאל.

בינתיים מנסים אישי־ציבור שונים לפעול מאחורי הקלעים ולמנוע את פיטוריו של פעיל.

האלוף אברהם יפה

לפעילות פוליטית?

במגעים שהתקיימו לאחרונה מתגבשת הצעה ל־הקמת גוש ימני שיכלול את המרכז החופשי, ע"מ, וכמה אישים בלתי תלויים בעלי דיעות סיפוחיסטיות מובהקות. בין השאר הוזכרו שמותיהם של אלוף (מיל.) אברהם יפה והסופר משה שמיר. כמועמדים להיכלל בגוש הסיפוחיסטי.

אין סיכויים שכמה קצינים בכירים בצה"ל, העומדים להשתחרר ולפנות לפעילות פוליטית, יצטרפו אף הם לגוש זה, למרות שהתנהלו עימם שיחות בנידון.

מוסים לטשטש

הצהרת אלון

יכשלו נסיונותיהם של מקורבי סגן ראש־הממשלה יגאל אלון להחתים ארבעה עתו־נאים שהשתתפו בפגישה סודית עם אלון על הצהרה, לפיה לא אמר אלון באותה פגי־שה את הדברים שיוחסו לו בדבר הענקת מעמד אקסטריטוריאלי לירדן ברובע המוס־למי בעיר העתיקה. ארבעת העתונאים שהשתתפו בפגישה, נחום ברנע ודני רובינשטיין מדבר, דן מרגלית ויהודה ליטני מהארץ, מסרבים לחתום על ההצהרה.

מקורבי אלון טוענים כי השר אמר את הדברים בתשובה לשאלה של כתב שמשך אותו בלשונו תוך תיאור מצב היפוטטי ואחרי שמשתתפי הפגישה התי־חייבו שלא לפרסם אפילו את עצם קיומה.

עירוניים במפ"ם

מתנגדים למזכ"ל

קבוצה של חברי מרכז מפ"ם, ביניהם גם תומכי המערך מקרב העירוניים במפלגה, מתכננת להימנע מהצבעה או להיעדר מישיבת מרכז מפ"ם שיתכנס השבוע כדי לבחור מזכ"ל חדש למפלגה במקומו של מאיר יערי.

צעד זה מתכוון להיות מחאה על בחירתו של מאיר תלמי לתפקיד המזכ"ל. **המתנגדים לתלמי, שהוא בן קיבוצו של יעקב חזן, טוענים כי בחירתו משקפת את השתלטות הקיבוץ הארצי על המפלגה.**

צפויים פיטורים

בתעשיה האוירית

עלוך להיווצר בעתיד הלא רחוק מצב בו תיאלץ התעשיה האווירית לצמצם את סגל העובדים שלה ולפטר גם מהנדסים בכירים. הצימצומים בעובדים יהיו מחוייבי המציאות נוכח האפשרות של ביטול וקיצוץ פרוייקטים של התעשיה האווירית בגלל הרחבת אפשרויות הרכש בחו"ל.

הפסקת המלחמה בוויט־נאם תגרום לי־כך ששוק הנשק האמריקאי יהיה מוכן לי־הציץ לישראל כמויות נשק בתתי מוגבלות בתנאים נוחים מאשר בעבר ותוך התחייבות לאספקה מיידית.

כמה מהנדסים בכירים בתעשיה האווירית, ביניהם כאלה שהגיעו לארץ כעולים מארצות־הברית, הבינו את העתיד להתרחש בתעשיה האווירית, וכבר מתחילים לתכנן את חזרתם לארצותיהם או לחפש אחר מקומות פרנסה אחרים.

רוצים לגרש

את כהנא

כמודי־עודות בודקים משפטני הממשלה את האפשרות לגרש את הרב מאיר כהנא מהארץ.

השיקול העיקרי: לקראת הכחי־רות ינסה כהנא ליצור פרובוקציות נוספות ולחרחר ריב בין העמים במדינה, כדי להפכו להון פוליטי.

מאחר שכהנא כבר קיבל תעו־דת־עזיה מידי השר יוסף בורג, הבעייה המישפטית היא מסובכת.

חסיסה בין עולי

ברית־המועצות

במפלגת העבודה

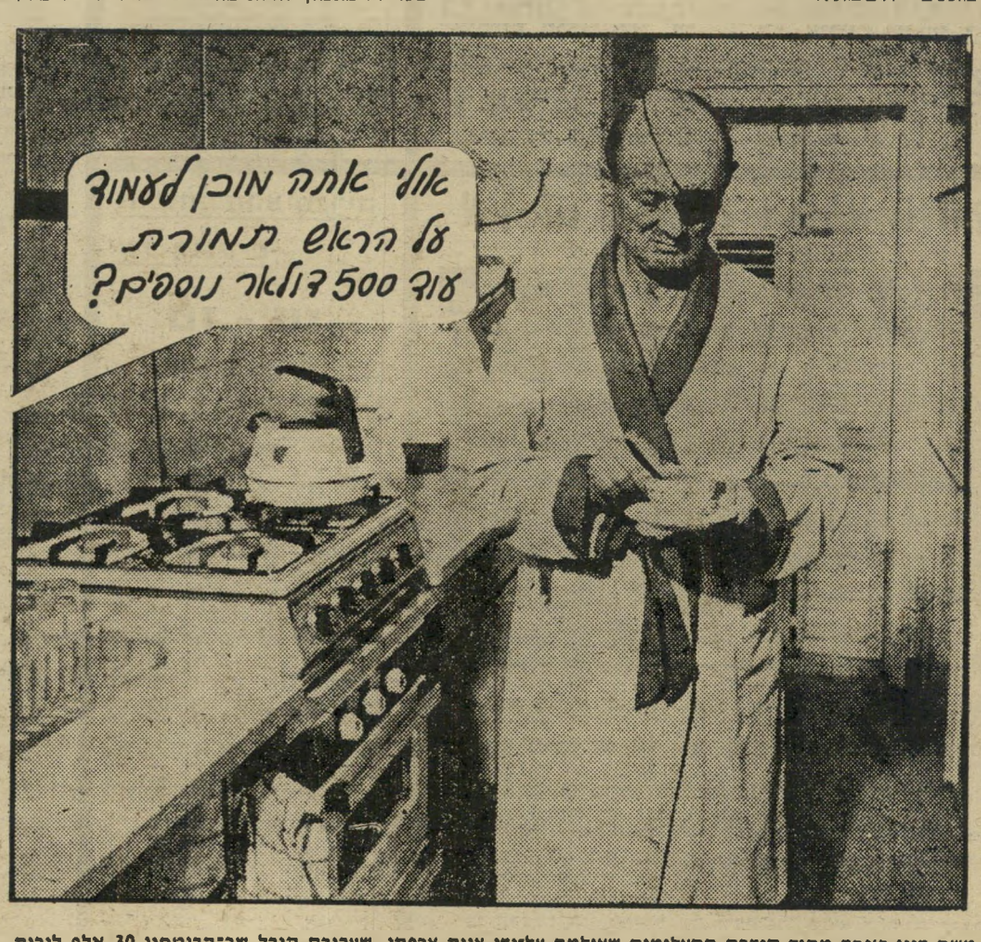
שלושים ושלושה אינטלקטואלים עולים מברית־המועצות שיגרו מכתב לראש־הממ־שלה גולדה מאיר, בו הם מתוננים על חוסר פעילותה והשפעתה של התאחדות עולי ברית־המועצות בראשה עומד הח"כ לשעבר יונה כסה. כותבי המכתב תובעים להפוך את ההת־אחדות לגוף בעל סמכויות ולהציב בראשו אנשים שהיו פעילים במאבק למען העליה בברית־המועצות.

ועדת הקליטה של מפלגת העבודה שדנה במכתב קיבלה את הדיעה שהוא אינו אלא פרי פרובוקציה של פעילי חרות בקרב עולי ברית־המועצות. הוועדה דחתה את התביעה למנות את גרישא פייגין למזכיר התאחדות עולי רוסיה, בטענה שלמרות היותו איש מפלגת העבודה הוא מקובל על אנשי חרות בשל דיעותיו הלאומניות.

בהלת קרקעות

באזור חיפה

מחירי הקרקעות באיזור חיפה, ובמיוחד על הר הכרמל, האמירו לאחרונה בצורה חסרת־תקדים, אפילו לגבי העלייה הכללית במחירי הקרקעות במדינה. הסיבה: **מיליונר יהודי מדרום־אמריקה השקיע סכום של כ־14 מיליון דולאר ברכישת קר־קעות באיזורים אלה,** דבר שגרם לביקוש גובר גם מצד גורמים נוספים.

משה דיין באחד מתוך סידרת התצלומים שצולמה על־ידי צוות צרפתי, שעבורם קיבל שר־הביטחון 30 אלף לירות.

אז, לא יכול בלי טורקיש אבא
טורקיש

מכתבים

■ עצומת־מחאה

אחר גל ההסתה בפרסומים בעיתונות נגד כפרינו, פקיעין, והסילוף המכוון של האמת והמציאות מצד כמה עיתונאים ובמיוחד הפיכת מסיבת העיתונאים שקיימה המועצה המקומית לסולחה עם בחורי ה־ישיבה שהובאו לגור בפקיעין בזמן שלא היה איתם סיכסוך, החליטו החיילים ה־משוחררים מבני־הכפר לפנות לעיתונות כדי להבהיר את האמת.

עד כה לא פורסם אף מכתב מהמכתבים ששלחנו לעיתונים, לכן הכנו עצומת־מחאה ושלחנו לשר־הבטחון מר משה דיין ש־העתק ממנה אני מצרף למכתבי זה:

אנו הח"מ חיילים משוחררים מבני הכפר פקיעין מוחים נמרצות נגד ההסתה בפיר־סומים ובהצהרות הקיצוניות נגד כפרינו ותושביו ורואים בשתיקת הממשלה סכנה לעצם קיומנו. כמו כן אנו רואים כי מחובת המדינה לעשות לשיקום החיילים המשוח־ררים ובני משפחותיהם. צעד זה הוא בהרבה יותר חשוב „מישוב" המקום בבחורי ישיבה.

פאריס כור ועוד 42 חתימות, פקיעין

■ יקוב הדין את ההר!

אודי אדיב וחבריו נאשמים באשמה חמורה ומזעזעת ביותר. אנו בני העם ב־ישראל תובעים אותם לדין ודורשים להטיל עליהם את העונש המירבי והכבד ביותר המגיע להם!

ובהתכוננו ליום הדין — נתעטף נא בדחילו ורחימו בגלימת החוק והצדק, נירחץ בנקיון כפינו ונערוך לעצמנו את חשבון הנפש; ניבחון את עצמנו אם אכן ראויים ומוכנים אנו למשי־מה הגורלית של הצבת הגרדום ה־מוסרי־סימלי הפומ־בי!

זמיר

נשאל נא את עצמנו בכנות וב־אומץ: האם לא היו מצידנו מיקרים ה־ניראים בעיני זרים כטבח באוכלוסיה ערבית, לא ע"י טרוריסטים חסרי צלם אנוש חלילה, אלא באמצעות כלי מלחמה משוכללים ומכובדים — במיסגרת סדירה מאורגנת וממושמעת — כגון תות־חים, טנקים ומטוסים?

האם איננו מחזיקים תחת שילטוננו עם זר במישטר של אי־שוויון זכויות על בסיס של אפליה לאומית? האם לא קרו אצלנו מיקרים של נישול תושבים וחקלאים ערבים מעל שטח מחייתם? האם חיילינו אי־פעם לא קטלו פליטי 67 שניסו לחצות בחשכת הלילה את הירדן ולחזור לבתיהם? האם לא פוצצנו בתים למאות, בתים של תושבים שהיה להם קשר כלשהו עם כאלה שהעזו לגלות התנגדות אלימה למשטרו של הכובש הזר שלהם?

כל זמן שנימשכת המדיניות המצערת והמבישה הנוכחית — אין לישראל זכות מוסרית לשפוט מחבל ערבי למוות או להטיל עונש מירבי על צעירים יהודים בעלי הכרה(!) שהידרדרו לצערנו הרב ב־ביקורתם המרה, הוועמת והקיצונית — עד לגבולות ההצטרפות למחנה האוייב!

שלום זמיר, אמירים

■ רגע של עברית

„העולם הזה" 1848, „רגע של עברית," מכתב בעמוד הסאטירי.

אינני יודע מי ההדיוט שהחתם בשם „רגע של עברית". אך, מכל מקום, אם כבר מקצ־רים את „רגע של עברית" לראשי תיבות, נא לזכור שאין מקצרים בנקודות אלא ב־גרשיים.

למה כוונתי? אתם הדפסתם כך: ר.ש.ע. והנכון: רש"ע!

כל ראשי התיבות וכל קיצורי המילים מסומנים בגרשיים או בגרש ולכן: צה"ל ולא צ.ה.ל., מס' ולא מס. ת"ד ולא ת.ד.

חיים נקר, בת־ים

אנשים

שר התיירות: „מה ההבדל בין לחלוב פרות ולחלוב תיירים?"

שלמה גורן

הרב האשכנזי הראשי הולך לכל מקום כששומר־ראש צמוד אליו. אלה שתמהו לשם מה זקוק הרב גורן לשומר־הראש גבה־הקומה וחבוש־הכיפה המרווגה, יכלו לקבל את התשובה במסיבת גיבורי תוכנית הטלוויזיה **חיים שכאלה**, שנערכה בשבוע שעבר, ואשר בה השתתף גם גורן. מסתבר כי תפקידו של שומר־הראש הוא לשמור את כיסוי־הראש. כאשר הסיר גורן את מגבעתו לצורך הצילום, נמסרה המגבעת לשומר הראש.

■ לאזרח רגיל, עולה סטייק בין שלוש לארבע ל"י. אולם כאשר לשר־הביטחון **משה דיין** מתחשק סטייק, עולה הדבר למדינה הרבה יותר. דיין נוהג מדי פעם לקפוץ לסטייקיית הפיל הנמצאת מול צהלה, לחטוף שם סטייק מהיר. כשעה לפני בואו מוקף המקום בשומרי־ראשו, הדואגים לכך שפרט לפיתות, לבשר ולחמוצים, לא יהיו במקום דברים מסוכנים.

■ שר־המשפטים **יעקב שמשון שפירא** מצטיין בדאגתו לעובדי משרדו. כאשר הוא שוהה בלישכתו בתל־אביב עד שעה מאוחרת בימי שישי, הוא לוקח איתו לארוחה במסעדת־היוקרה אוליפיה את מנהל לישכתו **עוזי סיוון**, מזכירתו ונהגו, וכולם סועדים ליד שולחן אחד.

■ לשר־התיירות **משה קול** יש הסבר מדוע התיירות אינה מפותחת בחיפה. לדעתו, סבורים אנשי חיפה האדומה ששרות לתיירים היא מלאכה בזויה. בשבוע שעבר, בעת שהופיע בחיפה, גייס קול לעזרתו גם את סגן ראש הממשלה **יגאל אלון**, כדי לשכנע את אנשי חיפה ששירות לתיירים היא מלאכה מכובדת. ציטט קול בשמו של אלון: „מדוע לשרת פרות זה יותר מכובד מאשר לשרת תיירים? ומה עוד שגם את אלה, כמו את הפרות, חולבים?!"

■ מנחה תוכנית הטלוויזיה בומרנג, פרופסור **אמנון רוּ בינשטיין**, אינו מסתפק בעבודתו בטלוויזיה, בכתיבתו בעיתונות ובשיראת הרצאות באוניברסיטה. הוא גם חבר במועדון האלפיני הישראלי ש**מטרת חבריו כיבוש פיסגות ההרים בארץ. התחביב ההרפתקני הוא תחביב מסוכן: לפני מספר שבועות טיפס רוּבינשטיין על צלע הר כאשר נגעץ קוץ בעינו, גרם לפציעה שהעמידה בספק את הקלטת בומרנג הקרוב. אבל הפרופסור התגבר, החלים יום לפני ההקלטה, שבוצעה כמתוכנן.**

■ קרוב לוודאי שמלחמת גוג ומגוג, המתנהלת במחלקת החדשות של הטלוויזיה, תגיע לסיומה בשיבתם לעבודה של מנהל המחלקה **צבי גיל** ו**סגנו אלי ניסן**. כפי שפורסם בעיתונות יצא גיל לחופשת־מחאה כתגובה על כך שלא ניתן לו להדיח מתפקידו את עורך החדשות **מרדכי קירשנבאום**, אחרי שזה מסר לפירסום מהנעשה בממלקת החדשות. כתמיכה בגיל, התפטר גם ניסן. זה, מכל מקום, מה שפורסם. אבל הסיפור המסתובב במיסדרונות הטלוויזיה הוא, שלניסן היה חלק רציני בכל הקלחת. אומרים שהוא זה שדחף את גיל לפטר את קירשנבאום, הבטיח לו שועד העובדים לא יתנגד לכך. אבל הוועד לא יכול היה לעבור בשתיקה על נסיון הפיטורין, והדברים התגלגלו לכאן שהתגלגלו. כאשר יצא גיל לחופשתו, באו ולחשו באוזנו של ניסן כי מתקבל הרושם כאילו הוא זה שבישל את כל הדייסה — כדי לתפוס את מקומו של גיל בראש המחלקה. שמע ניסן — והחליט להתפטר כדי להסיר חשד מעליו. רק התערבותו של מנהל הטלוויזיה **ישעיהו תדמור** ריככה את השניים.

■ בדרך־כלל כאשר שר במשלה מגיע לכיסא, הוא נאחז בו בציפורניו. יוצא מהכלל היה שר־השיכון **זאב שרף**, שביקר בהיאחזות נח"ל גיתית. סיפר כתב במחנה נח"ל **יגאל גלאי**: „מפקד נח"ל גיתית הזמין את השר לתפוס את הכיסא בראש השולחן. שרף סירב. המפקד התעקש. לבסוף אמר השר: ‚הלא כתוב במפורש: על כסא או לא ישב שר.' הפסוק שיכנע את מפקד ההיאחזות שתפס את הכיסא בראש השולחן."

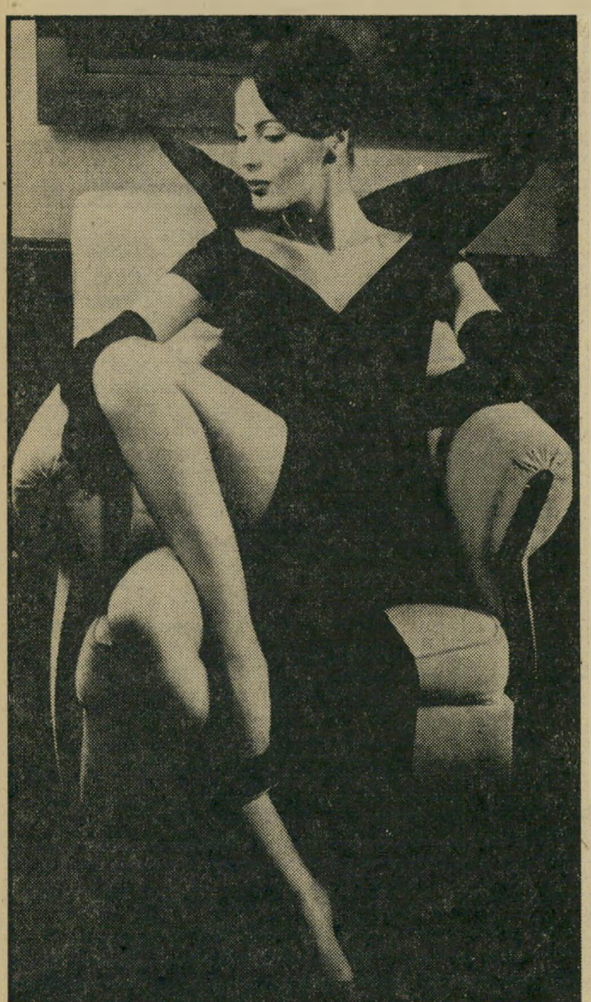
■ הקאברט הסאטירי **בתל־אביב** והתוכנית הדוקרנית שהוא מעלה, מגיעים לאט לאט לשכבות נרחבות של הציבור בארץ. השבוע התקיימה ההופעה בפני רכזי התרבות של התנועה הקיבוצית. לפני התוכנית שאל אחד הרכזים שאלה פרובוקטיבית: „האם אתם מתקיפים גם את המדיניות של ברית־המועצות וסין?" השיב מעל הבמה בעל המקום **יעקב אגמון**: „אנחנו פתחנו עכשיו ארבעה מערכונים: אחד בפקין, אחד בקהיר ואחד בתל־אביב. לארבעתנו יש הכי כמה שאף אחד לא מתקיף את השני, וכל אחד עוסק בבעיות שלו. אם זה יצליח, נערוך סיבוב של דרגה אחת וכל אחד יופיע אצל השני. וגם אז לא נתקיף אחד את השני."

■ התוכנית הסאטירית ב**קאברט** ממשיכה להשתנות מ**שבוע** לשבוע, בהתאם למאורעות־היום. אחת מהן, לעברו, היתה: „נאצי!" יפה התרגז, קם ואמר: „עם דיעות כמו שלכם, הגיעו בקיבוץ לא רחוק מפה לאן שהגיעו" — ועזב את המקום.

■ מה ההבדל בין הופעות אומנותיות בארץ להופעות בגרמניה? הזמר **פרדי דורה**, בעל פונדק פרדי בנהריה, מופיע בארץ בשפה הגרמנית. באותה שפה הוא מופיע גם בגרמניה. כאשר אמר לו השבוע ידיד: „זה לא קונץ, אם אתה מופיע בארץ בגרמנית אז קל לך להופיע בגרמניה באותה תוכנית." השיב לו תי־פוסקות. אחת מהן, לעברו, היתה: „נאצי!" יפה התרגז, קם ואמר: „עם דיעות כמו שלכם, הגיעו בקיבוץ לא רחוק מפה לאן שהגיעו" — ועזב את המקום.

■ מה ההבדל בין הופעות אומנותיות בארץ להופעות בגרמניה? הזמר **פרדי דורה**, בעל פונדק פרדי בנהריה, מופיע בארץ בשפה הגרמנית. באותה שפה הוא מופיע גם בגרמניה. כאשר אמר לו השבוע ידיד: „זה לא קונץ, אם אתה מופיע בארץ בגרמנית אז קל לך להופיע בגרמניה באותה תוכנית." השיב לו פרדי: „אתה טועה. זה בדיוק הפוך. בארץ, אם אתה לא משמיץ את המדינה, אז לא מוחאים לך כפיים, ואילו בגרמניה, זה ההיפך: אם תגיד מילה רעה נגד ישראל, אז זורקים עליך עגבניות."

■ להקת הזמר הכושית **הפלטרס** מבקרת עתה בארץ, הפלטרס הגיעה לביקור בכנסת. אשת יחסי הציבור של הלהקה, **מיי ריי זכריוני**, ניגשה לשער וביקשה מהשוער שיתקשר בטלפון הפנימי וידאג לאישורי כניסה לחברי הלהקה. השוער התרגש למראה האורחים, הרים את הטלפון, ואמר: „צריך כרטיסים, בשביל הפלטרס."

הייה

174 ס"מ, 26, שנבחרה בבריטניה כאשת השנה, היא עכשיו דוגמנית־צילום המבוקשת ביותר בעולם. הייה הרזה היא בת עירה פינית הסמוכה לגבול הסובייטי, שנדדה לברית־מועצות, נישאה שם לסוחר־עתיקות הומוסכסואלי כדי לזכות באשרת־שהייה, לא הצליחה כדוגמנית, עברה לפריז — וכבשה שם את השוק. הייה מקדימה תמיד את האופנה, עברה לאחרונה לרגליים חשופות, בעוד שרבות מחברותיה נתונות עדיין במכנסיים.

גילה אלמגור

חזרה לישראל אחרי היעדרות של שבועות ממושכים, אותם בילתה בארופה, בין השאר כדי לטפל בתוצאות תאונת־הדרכים שנגרמה לה בארץ זמן קצר אחרי שרכשה מכונית. תחילה חשבו שלגילה נגרם רק זעזוע־מוח קל, ממנו החלימה. אך מאוחר יותר הסתבר כי היא זקוקה לטיפול ממושך יותר. בתמונה נראית גילה כשהיא סועדת בפיצריה התל־אביבית מאפיוזו כשלידה בעלה, יעקב אגמון ודן בן־אמוץ.

רעות אקטואליים. קטע חדש הנמצא עתה בהכנה מספר על היחסים בין ותיקי תנועת החרות לאלוף (מיל.) **עזר וייצמן**. הקטע מסביר לקהל שהבעייה של עזר היא שהוא לא יודע את ההבדל בין אל־טלנה לאלטא־זאכן.

■ דיעותיו של האלוף (מיל.) **אברהם יפה**, שהוא אחד מראשי תנועת ארץ־ישראל השלמה, לא מצאו־חן בעיני רבים מהנוכחים, בעת הרצאה שנשא בפני סמינר של מסיימי צבא של הקיבוץ הארצי, שנערך בקיבוץ גבעת חביבה. כאשר דיבר על סיפוח השטחים, החלו קריאות־ביניים בלי

מכתבים

האזרח הקטן

בלתי מזגן

לפני כשבועיים קיבלתי חשבון מים לי־חודשיים (אוגוסט־ספטמבר) בסך של 195.50 לירות. ברור היה לי מעל לכל ספק כי סכום זה הינו מוגזם ומוטעה ביסודו שכן אנו זוג צעיר, אשר לא נמצאים במשך כל שעות היום בבית, ובמים אין אנו משתמשים הרבה — רק לצרכים מינימליים.

אי לכך ניגשתי למחלקת המיים שב־עיריה ולתדהמתי התשובה שקיבלתי מאדון בן חור, הייתה חד־משמעית וללא כל נכונות לעזור: השעון נבדק ואין כל מקום לטעות וחובה עלי לשלם את כל הסכום. בנוסף לכך אמר לי אותו אדון, שחבל לי לכתוב מכתבים למבקר המדינה וכו' כי אותה תשובה גם הם יקבלו.

האדון יעץ לי פשוט לשלם שליש מ־משכורתי עבור מים. פה ההזדמנות לבקש בירור נוסף, שכן בטוחני שעם מעט יותר רצון הייתה הטעות מתגלה.

שכן אחרת יהיה זה עצוב מאוד באם האזרח יאלץ להרים ידיו רק משום שהוא נתון לחסדי הרשויות, מבלי יכולת להוכיח טענתו.

מאיר גדעד, ירושלים

על הבוחר

לקבוע מועמדיו

אני בהחלט מבין את התנגדותו של ח"כ אורי אבנרי להצעת החוק של עופר־באדר לשינוי שיטת חלוקת המנדטים לכנסת, שכן שיטת ד'הונט (הממוצע הגבוה ביותר) פועלת לטובת הרשימות הגדולות.

עם זאת נראה לי מאבק זה כשולי ב־מידה רבה היות והבעייה המרכזית לגבי שיטת הבחירות הנהוגה בארץ — ארצית־רשימתית־יחסית היא שהמועמדים לחב־רות בכנסת נקבעים על־ידי גוף מאוד מצומצם בכל המיפלגות כאשר לבוחר אין כלל השפעה על קביעה זו. מסיבה זו אין הגב' שולמית אלוני מכהנת יותר כחברת־כנסת למרות שהיא פופולארית מאוד בציבור.

אי־לכך הייתי מאוד שמח לו הקדיש ח"כ אבנרי יותר זמן ומאמץ לשינוי השיטה הנהוגה בארץ לשיטה שבה הבוחר יצביע עבור הרשימה הנראית לו כפי שהוצעה על־ידי המיפלגה, אך תינתן לו האפשרות

חנן רייך
השפעה לבוחר

לקבוע את סדר העדיפויות שלו, על־ידי ציון מספרים סידוריים ליד השמות הקבו־עים ברשימה:

שיטה זו מבטיחה מידה רבה יותר של השפעה לבוחר על־פני מנגנוני המיפלגות. שיטה זו לא תפתור לחלוטין את בעיית שילטונו הכמעט אבסולוטי של המנגנון המיפלגתי אך תהווה צעד ראשון לקראת מטרה זו.

חנן רייך, חיפה

האם ביקר

שר־החבטחון כמצרים?

"כנופיית שודדים פתחה ושדדה כ־5000 קברים מתקופת הפרעונים במצרים" (מעריב — 9.1.73)!

מה! מתי הספיק שר־הביטחון משה דיין לבקר במצרים?!

חיים בן־דב, באר־שבע

הבאלאגן של

הרב כהנא והברון

לאחר "הצלחותיו" הרבות בארצות־הברית הגיע הרב כהנא אלינו ועושה הכל למען להוסיף עוד נופך משלו אל נוף ארצנו הסוער.

אחת מבעיותיו האחרונות בארצנו היא: שיגור מכתבים הקוראים למשפחות ערביות להגר מן הארץ, תמורת סכומי כסף שיקבלו מן הליגה.

קראנו כבר על הליגה הנגדית להגנה ערבית שהחלה לפעול במקביל ולשגר מכתבי איום להרב כהנא ואנשיו. תמהים אנו לדעת מי הסמיך את ידיו של הרב לעשות דברים אלה בצורה ליגלית ולגרום ע"י כך לתסיסה ולמרירות בין אוכלוסיה של מאות אלפי נפשות?

מנין לו הכסף המוצע להם? הרי זה פשוט לא יאומן שיקום אחד כמותו ויעשה במדינה כבתוך ביתו הוא!

האם לא ימצא גוף מסוים בממשלה ש־יקום ויאסר על הרב ואנשיו, להחליט החלטות על דעת עצמו ולפתח משרדים באין מפריע?!

ונשאלת השאלה הכאובה: אנא נגיע עם הבאלאגן הזה?

מאשה פורמן, רמת־גן

המשל

והנמשל

יושב לו איש בפתח ביתו, ערום כביום היוולדו. על ראשו כובע ועל זרועו מטריה. שאלוהו למה ערום? אמר כי ברחוב שלו לא עובר איש. וכובע למה? אולי בכל זאת עובר מי. והמטריה? מי יודע? אולי יירד גשם.

הברנש דומה מדי לי ולך בכדי לצחוק ממנו. בדוק מצבנו בענייני המילחמה וה־שלום, יוקר המחייה ושכר העבודה, ה־שחיתות ושכרה ומצאתה את עצמך האזרח הקטן.

יעקב מאיר, קריית־טבעון

הגיון

ושגשוג

ישראל קוצרת שמונה מאות ושמונים קילוגרם חיטה מדונם אחד באדמת הנגב המדברי. לשכנים שלנו מסביב ישנם שטחי מדבר עצומים ושפע אדיר של מים. אם ינצלו רק חלק קטן משטחיהם, יהיה להם שובע רב, ובעודך שימכרו לארצות אחרות יקנו מכוניות וטלוויזיות לכל משפחה.

במה דברים אמורים? אם במקום ה־תותח יבוא קומבין.

זאת תדברי בקול־רם גברתי גולדה מאיר כאשר תגיעי לבית הלבן. למען ישמע הנשיא ניכסון וישמעו עוד מגדולי העולם, כולל האירגון הבין־לאומי ל־מזונות.

מאיר בומברג, ראשון־לציון

ביזבוז

בטלוויזיה

מדי שנה אנו שומעים וקוראים ששידורי ישראל והטלוויזיה הישראלית שרויים ב־גירעונות גדולים. ידוע לי שעובדי רשות השידור ועובדי הטלוויזיה, מקבלים מה שנקרא בשפתם "תחבורה".

חושבני שיש מקום להעלות נושא זה בפני הגורמים שאליהם נוגע הדבר. מדוע לעובדים אלה צריכה להיות פרבלגיות יתר, מיתר ציבור העובדים בארץ? איזה הצדקה יש לכך שעובדים אלה יובאו ל־עבודה ויחזרו הביתה במוניות? הוצאות אלה מסתכמות באלפי ל"י מדי חודש למשלם המסים, וכל זאת בזמן ובשעות שיש וקיימת תחבורה ציבורית אחרת.

איך לא התבישה השבוע הטלוויזיה הישראלית בפנותה לציבור לשלם את ה־אגרה, וזה בנימוק הטפשי שיאפשר להם לשפר את תוכניותיה?

יצחק זנגו, ירושלים

הם ואנחנו

ערבים ויהודים

"העולם הזה" 1847, "הם ואנחנו — ערבים ויהודים", מכתבו של הקורא ישראל אלכסנדר המגיב על תוכנית הטלוויזיה "חיום לפ־ני 25 שנה" בה משתמשים ב־ביטוי הם ואנחנו כשחכוונה ל־יהודים וערבים.

להלן כמה הערות למכתבו של מר ישראל אלכסנדר (ואן דייק). אני מסכים שלפני 25 שנים היו כאן: "הם ואנחנו" שני צד־דים עם שתי דעות שונות. ומי שמחפש את הדיעה הנכונה מבין שתיהן מסתמך על עובדות בלבד. אני מקווה שמבחינה אובייקטיבית וסובייקטיבית תס־כים איתי, ש"הם" וזכותך המלאה לכנותם כרצונך, פתחו לאחר החלטת האו"ם על החלוקה, במעשי תוקפנות ושפיכות דמים שגרמו מאז לרבבות הרוגים, פצועים, מאות אלפי פליטים ומנעו שלום מהארץ הזאת.

באם "כנוסיה" פרושה: "קבוצת אנשים רעים", הרי שבשידורי הטלוויזיה הנ"ל, ולא עם הכל שמשודר בטלוויזיה אני מס־כים, התכוונו ל"לוחמים ערבים רעים".

העיקר בשידור הנ"ל הוא, באם העובדות נכונות או מסולפות. משתי האפשרויות אתה נגד "אנחנו", וזכותך המלאה לחשוב כהבנתך.

אני מקווה שתסכים, שמי שנתן לך חופש המחשבה והביטוי נתן אותה זכות לכולם כולל מתנגדך.

יישי וישקובסקי, רמת־גן

אידיוטיזם

שעיר

"העולם הזה" 1848 "קדימה — בשיער ארוך", מכתבו של הקורא אילן עידו בזכות גידול השיער.

המכתב שהידפסתם תחת הכותרת קדימה — בשיער ארוך — גובל באידיוטיזם רציני. מכתב זה הוא עלבון להיגיון, לשכל הישר ולרמת המישכל הנמוכה ב־יותר.

מה רוצה אותו אידיוט־מהפכן־בוגד צעיר זה? את זה הוא לא כותב במדויק. הוא כותב רק נגד. נגד מה? נגד הכל ולא משנה נגד מה.

"גידול שער הוא מעשה פוליטי" — מה פתאום? ממתי? גם חברי מגדלים שערות אבל דעתם רחוקה מאוד מאוד מדעתו של עידו אילן הצעיר.

הוא מציין ש"חבר'ה מגודלי שיער נעצ־רים ע"י המשטרה" — כיום רוב החבר'ה הצעירים מגדלים שערות ועדיין לא שמעתי שמישהו נעצר בגלל שיער ארוך.

וכאן הוא מגיע לשיא בתמיכתו ברשת הריגול — רבותי זה כבר לא מהפכה, זה כבר לא מרד הנוער, זו בגידה במולדת, זו בגידה בדבר המקודש ביותר שיש לעם הזה.

"90% מן האנשים האסורים כיום בבתי־כלא הם אסירים פוליטיים" — מה אפשר לכתוב על זה — שזה בדיחה? שזה לא רציני? שזה אידיוטי?... מה?"

עדי דראל, תל־אביב

רחל אוחיון לא

לא הגיעה ל"אסף הרופא"

"העולם הזה" 1846 "במדינה — דרכי חיים — שכר מצווה — מצבה", על התאונה בה נהרגה רחל אוחיון, שנפגעה על־ידי מכו־נית של חברה קדישא.

בכתבה נכתב בין היתר כי הנפטרת אוחיון שנפגעה בתאונת מכונית של חברה קדישא: "נלקחה מייד, במכונית חברה קדישא, לבי"ח אסף־הרופא, בית־החולים סירב לקבל אותה, בטענה שהוא לא בתורנות..."

לעניין זה ברצוננו להסב את תשומת־ליבכם כי ביררנו את ההאשמה כלפי בי"ח שלנו וכפי שנמסר לנו ע"י נהג מכונית חברה קדישא שהיה מעורב בתאו־נה, הגב' רחל אוחיון ז"ל, לא הובאה כלל אלינו, אלא הועברה ישירות לשמואל־הרופא, כך שהדברים שנאמרו ע"י חתנה של הנפטרת אינם נכונים.

כלל ידוע הוא שגם אם בי"ח אינו בתורנות ומביאים מיקרה אסון אליו, אין הרופא מחזיר או מעביר את המיקרה — לפני בדיקה רפואית ועזרה ראשונה וב־תנאי שהמיקרה מתחייב להעברה לבי"ח אחר.

ד"ר א. הילסון,
סגן מנהל בית החולים, צריפין

קוראים חשובים, מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמי־נות למכתביהם.

שירות הטלפונים הגדול

אני כנראה הישראלי היחיד המבין מדוע העלה מר שמעון פרס את תע־ריף הטלפון. השרות הנפלא הניתן לנו על־ידי כבוד שר התקשורת־הטל־פון־והטלגרף מחירו פשוט בלתי ניתן להערכה. מי יעין להשוותו עם השי־רות הניתן בכל ארץ תרבותית מת־קדמת אחרת.

כל סכום כסף שידרוש מר שמ־עון פרס יהיה פחות מן הסכום לו הוא ראוי.

קחו למשל דוג־מא זו: במדינות אחרות אנשים מרי־מים את שפורפרת הטלפון ומדברים אל הטלפון. אצלנו הטלפון מדבר אלי־נו. האין זה נפלא? שישה חודשים, ב־כל פעם שאני מב־קש להתקשר בטל־פון, אני מרים את השפורפרת וקול מיסתורי לוחש אלי סידרת מספרים מבלבלים וסיסמאות סודיות ומסיים את דבריו במשפט המאיים "שלום מותק".

יוסף שריק
אסיר טלפון

אין ספק כי מידע מסוג זה שווה ודאי מיליונים ומכאן מסתבר מדוע צריכים אנחנו לשלם יותר עבור שי־רותי הטלפון שאנחנו מקבלים.

אלא שאני, אינני מרגל ואין בתוכ־ניתי להפוך מרגל וכל שאני רוצה הוא להתקשר לידידי וקרובי ושיוכלו הם להתקשר איתי.

לאחרונה פנו כמה מידידי אל מחלקת התלונות המרכזית. העובדות שם הב־טיחו לשלוח טכ־נאי. אך כאן החלו הטכנאים לשחק איתי במחבואים: בכל פעם שיצאתי מהבית מצאתי כש־חזרתי, הודעה כי הטכנאי היה ולא מצא אותי. כשנש־ארתי בבית, נש־ארו גם הטכנאים בבית.

כך נהפכתי ל־אסיר־טלפון בביתי.

אומר לכם מה עומד אני לעשות. יום אחד כשתפ־קע סבלנותי אר־שום לפני את פר־טי ההודעה של "שלום מותק" ואשלח אותה למזכיר האו"ם — ד"ר קורט ואלדהיים. אז ודאי יושיבו אותי בבית־סוהר ואני מקווה שיהיה שם טלפון. כך שסוף־סוף יוכלו ידידי וקרובי להתקשר אלי.

יוסף שריק, תל־אביב

שיער רויאל...

שיער ענוג
שיער קטיפה
שיער חזק, בריא ורך
שיער רויאל השיער שלך.
"שמפו רויאל" לשיער רויאל

לבחירתך, שמפו רויאל ירוק -
לשיער יבש;
כחול -
לשיער שמנוני ורגיל;
אדום - נגד קשקשים;
צהוב -
עם תוספת הלימון הנפלאה

שמפו רויאל של
עץ הזית

"שמפו-רויאל"
זכה במקום הראשון
בסקר הקניה
הטובה ביותר לשנה זו.

קנה הקניה הטובה ביותר 1973

צילום וגרא נדרסום פלר

תמרורים

מצפים לתינוק • השחקנית **רונית פזרת** המגלמת עתה את דמותה של אנה פראנק בתיאטרון לילדים ולנוער ושישיחקה בזמנו במר סליק, ו־בעל"ה השחקן לשעבר **אלכס קוצ'קון**.

מונה • לתפקיד מנהל מערכת השבועון האמריקאי טיים בישראל, **וויליאם פ. מרמון** (32) שהיה בעבר כתב השבוע בסייגון ובניויורק. בתוקף תפקידו הוא יהיה ממונה גם על רשת כתבי טיים ביוון, תורכיה וקפריסין.

נחוג • יום־הולדתו ה־70 של נשיא קונפדרציית הכדורגל האסיינית **טונקו עבדול רחמן** שהיה ראש ממשלת מאלזיה ומכהן כיום גם כמזכיר הוועדה הבינלאומית לשמירת המקומות הקדושים לאיסלם.

נחוג • יום־הולדתו ה־80 של הקומיקאי **ג'ימי דורנטה** שהיה אחד הקומיקאים המפורסמים בשנות ה־40 וה־50 והנמצא מזה 60 שנה בעיסקי השעשועים.

נחוג • במצודת־זאב בתל־אביב, יום־הולדתו ה־80 של ד"ר **יונה רוז** (פרויליך) שהצטרף לבית"ר ארץ־ישראל ב־1926 וכיהן בתחילת שנות ה־30 כנציב בית"ר בארץ.

נחוג • יום־הולדתה ה־88 של **בס טרומן**, אלמנתו של נשיא ארצות־הברית לשעבר הארי טרומן, בבילוי שקט בביתה בן 17 החדרים שנבנה בשנת 1865 בידי סבה.

הוענק • על־ידי הפדרציה לניצולי ברגן־בלזן שהקימה קרן שתחלק פרסים לסופרים ואמנים שהקדישו את כשרונותיהם להבעת רוחו של העם היהודי, פרס בסך 2500 דולר, למשורר **אזרי צבי גרינברג**.

נפרדו • לאחר שנתיים של חיים משותפים, שדרן הטלוויזיה האמריקאית **דיוויד פרוסט** והשחקנית־זמרת הכוורת **דיאן קארול** המגלמת את התפקיד הראשי בסידרת הטלוויזיה ג'וליה.

לקה • בהתקף־לב חמור, המיליארדר האמריקאי המתבודד **הווארד יוז**, המתגורר עתה בדירת־גג בבית־מלון לונדוני אליה עבר לפני כחודשיים ממנגואה בירת ניקרגואה שנפגעה אז מרעידת אדמה.

נישאו • אלילי הזמר הצרפתיים **שייקה** בת ה־26 ו־18 מיליון תקליטים **וריננו**, 26, ושלושה מיליון תקליטים בלבד.

הופסק • סיור ההופעות של הכנר הסובייטי הנודע **דוד אויסטרך**, 64, שחש בליבו ערב קונצרט בדיז'ון, צרפת ונאלץ לבטל את כל הופעותיו בצרפת.

נפטר • בעיר המערב־גרמנית מרמן, בגיל 68, **גיאורג פרדיננד דוקוויץ**, האיש שהודות להתראתו למחתרת הדנית ב־1943, ניצלו חייהם של 6000 יהודי דנמרק. הוא שירת אז כנספח מסחרי בשגרירות הגרמנית בקופנהאגן, התנגד למדיניותו של היטלר כלפי דנמרק, קיים מגעים עם מנהיגי תנועת המרי הדנית ועם ראשי ממשלת שבדיה דאז, פר אלבון הנסון, כשנודע לו על כוונת הנאצים נגד דנמרק, הודיע על כך לאנשי המחתרת ויהודי דנמרק הוברחו לשבדיה. על מעשיו העניק לו מלך שבדיה פרדריק התשיעי ב־1953 את עיטור צלב האבירים מסידר דנבורג.

נפטר • **הנס גלובקה**, 77, מי שהיה עוזר של הקאנצלר המערב גרמני קונראד אדנאואר, ושהואשם כי בתקופת המישטר הנאצי, בעת שהועסק במשרד־הפנים הגרמני, סייע במיבצעים לגירוש יהודים למחנות ההשמדה.

הודעה לעתונות

מה חדש ב„יצהר"

חב' „יצהר" הוציאה לשוק לאחרונה מספר מוצרים המיועדים לגבר ולמשפחה.

לגבר: דו סבון „טבק" הסבון האקסלוסיבי בעל הריח הגברי המסעיר ומחירו 1.20 ל"י ליחידה.

ממ הר טוניק — התכשיר לבריאות השיער, מונע נשירת שיער וקשקשים, מחליק את השערות ומרככן, בעל ניחוח גברי עדין. מחירו 10.60 ל"י.

אפטר שייב „גולדן ריין" — האפטר שייב החדש מכיל חומר חיטוי ואותם תתכים בזמן הגילוח, בעל ריח „המנטולייד" המעודן. מחירו 9.43 ל"י.

וכך למשפחה: שמפו לשיער „קונטרה" — שמפו רפואי אשר תכליתו לבער את הקשקשים מהשיער והקרקפת, בטיפול אינטנסיבי של מספר שבועות מתחסלים הקשקשים והשיער הופך בריא וזוהר.

ספינת שעשועים — ספינה מפלסטיק צבעוני, המכילה 6 מוצרים של חב' „יצהר", כאשר מחיר המוצרים הוא רגיל והספינה ניתנת כשי לילד.

הספינה מכילה:

2 סבוני דו־סבון
1 ממ בועות — לאמבט קצף
1 ממופון — הסבון הנוזלי ללא סבון.
1 סוליפס — משחת השיניים
1 קרם ידיים — „יד חן"

סה"כ המחיר, כולל את הספינה — 9.80 ל"י.

סיקורת

בצרפת נחשב ברונו קוקאטריס, מנהל **האולימפיה** לכהן הגדול של הפיזמון. פוסק עליון אשר על פיו יקום ויפול כוכב.

בדרך כלל, אין טורדין על דעותיו והשקפותיו — ובעיקר לא על כושרו הנבואי ביחס לעתיד המיסחרי של זמרים.

אבל פעם אחת לפחות טעה קוקאטריס טעות גסה כל כך, שעד היום מזכירים לו אותה: לפני שנים, באו אליו כל מיני אנשים, ממורים שבאלייה ועד אדית פיאף ועד ז'אק ברל ועד ז'ורז' בראסנס, וסיפרו

זמרת ברברה
הצלחה תמוהה

לו על זמרת יוצאת־דופן, הפורטת על פסנתר וכותבת שירים בלתי רגילים.

קוקאטריס הלך לשמוע אותה — וקבע כי אין לה עתיד. בלית־ברירה, פנתה הזמרת לאולם קטן יותר, **הבובינו** — וזכתה להצלחה מסחררת.

רק שנים לאחר מכן נכנע קוקאטריס לטעם הקהל — אם כי הוא עדיין סוען כי הצלחתה תמוהה ונפלאה מבינתו — והזמין את הזמרת **לאולימפיה**. הופעתה שם הסתיימה בתשואות שנמשכו רבע־שעה.

שמה של הזמרת — העומדת לשוב ולהופיע בישראל בתחילת חודש אפריל — היה ברברה.

תיאטרון

המהבכן הלא־מסוכן

„סטאטוס קוו ואדיס", מאת יהושע סובול, בעיקבות „ההסדר" לשולמית אלוני. בימוי: עדנה שביט. מוסיקה: יוסי־מר־חיים. משתתפים: יוסף באשי, גדליה בסר, אילן דר, ג'יטה מונטה, רות סגל, אילן תורן.

הצופה התמים — ביחוד אם הוא חיפאי — יכול לקבל ברגע הראשון הלם קטן: בתיאטרון ממלכתי מסובסד — פותחים הצגה בפזמון דלהלן:

„שלום קואליציה, שלום ממשלה /
זה אני הליצן הנצחי על הקו / ...
כפיית פולחנים בכוח החוק /
זה מרתיח אצלי, תצחקי, את הדם".

מה קורה כאן, שומו שמיים? האמנם מעזים, מעל במה ציבורית רישמית, להקיע את לשון המאוניים המקודשת של האומה — המפלגות הדתיות ותרגילי הכפייה שלהן?

במבט ראשון זה נראה כך. אך רק במבט ראשון. מי שעוקב אחרי העיתונות היומית, מי שפרשיות ילדי הזוג של'ט ולנגר, ותמרוני גורן מוכרים לו — יגלה עד מהרה כי התיאטרון החיפאי אמיץ הרבה פחות מכפי שהוא עושה רושם.

קודם כל, משום שהצגת רוויו זו, שנועדה לשים לצחוק את הסטאטוס קוו ולשאול את העם קוו ואדיס • מסתפקת מרבית הזמן, בפזמונים ובמערכוניה, ב־המחזה בלבד של המציאות — ללא הוספת מימד שיקומם וירגיז יותר מן הידיעה שהתפרסמה בעיתונות.

רק לעיתים רחוקות, כאשר המעבר והמאית קוראים דרור לדמיונם — כמו ב־פרשת החליצה של חרשת־אילמת מאחי בעלה המנוח, שגם הוא חרש־אילם —

• אנה מועדות פניך?

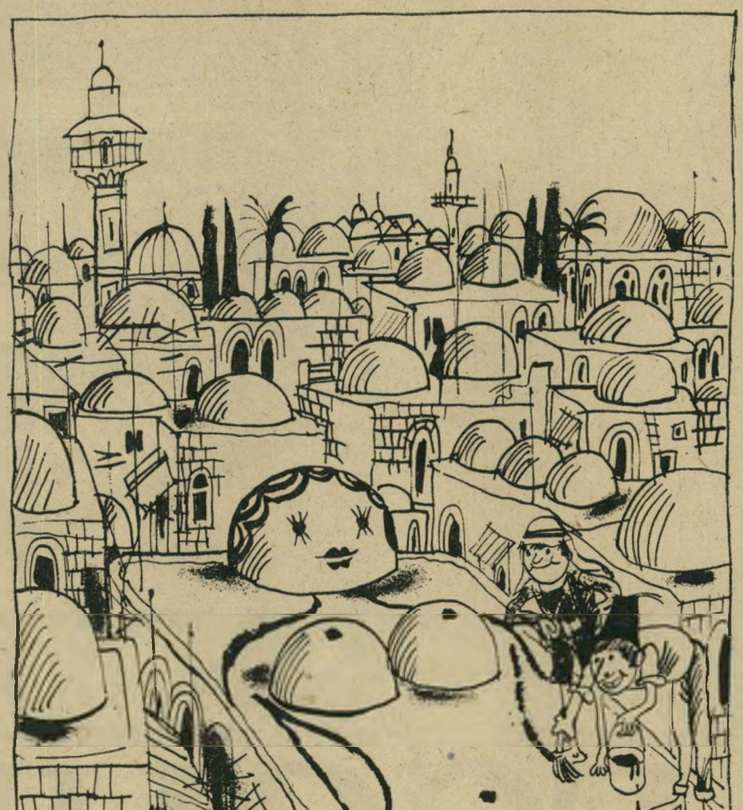
מלאך בין האנטנות

ב ערב אחד של אוויר־הרים צלול כיין, התקלקלה אנטנת הטלוויזיה של אדון כהן מירושלים. הוא טיפס למעלה — וגילה שמלאך הסתבך בין החוטים.

„אהה," התפעל מר כהן מהייצור השמיימי הרועד מקור. „אתה נפלת לכאן מהמקום ההוא, בשמיים."

תקרית כזו יכולה לקרות כמובן רק בירושלים. היש מי שאינו מאמין? היש מי שספק בליבו שאכן ייתכן שמלאכי־עליון מוכנים עדיין, לרדת ולהציץ ב־ירושלים שחוברה לה יחדיו? אותה ירושלים של זהב — אבל זהב מאד משתלם בימי־פרוספריטי אלו? אותה ירושלים את האגדות, שיש בהן קצת הפלגה אל תוך השמאלץ, כתב יהודה האזרחי, ירושלמי טיפוסי, מספר־סיפורים היודע כיצד להגיע אל לב בני־הנוער — ואף מרבה לעשות זאת בשידורי ישראל מירושלים. את הרישומים, הממלאים את רוב דפי הספר, הגה ורשם שמואל כץ, שרוח השכינה נטשה למענו את הר־הבית, ירדה לשכון עליו בקיבוצו געתון, השוכן בין נהריה לצפת.

כץ מצליח לאחד את ירושלים של מטה וירושלים של מעלה לירושלים של כל המקומות, כל האנשים וכל הזמנים. יש לו חוש הומור בריא אבל מלא תיחכומים.

כיפות ירושלים לפי כץ
האדם הנכון —

שעל הרריה מתכננים ארכיטקטים בעלי חוש־נבואי להתעלותם של המחירים מיפלצות מרובעות המאיימות לגמד את הפסגות, אליהם נישאות עיניהם של מאמינים בני שלוש דתות, מזה אלפים בשנים?

מאות תשובות מצויירות, וכמה סיפורי־אגדה, באים להשיב על כך בקובץ יוצא־דופן, מקסים את העין ומעלה חיוך על שפתיים, עסקי קודש כרגיל (הוצאת מסדה).

רעיונות משוגעים ודימיון מפליא.

לנדוד איתו בין סימטאות ירושלים — פירושו לראות דברים שלא ראית קודם, ולא תוכל לראות לעולם, אם לא ניחנת בחוש אנכרוניסטי מפותח ופרוע כשל כץ.

הנה הוא רואה את כיפת הסלע — ומדרגות נעות נעות מטפסות אליה. ברישום אחר, יושב לו ערבי לפני המיסגד ועוסק באותם עסקי־קודש־כרגיל — עושה פדיקורה, כדי לזכות בעזרת השם.

מה עוד שהלחנים של יוסי מר־חיים חדורים בנשמה, בערך כמו מכונת־חישוב.

צייר כץ
— עם הבדיחה הנכונה

קור לרגליהם היחפות של המתפללים.

כץ שם בידיו של יהודה המכבי קופסת־שימורים כשרה של שמן. המשיח המיתדפק על השער, בחומת־העיר העתיקה, ותוקע בשופר — מתבקש, בפתק התלוי בשער, לחפש את „המפתח מתחת לשפשפת" • הצלבנים מחפשים את השקם בירושלים — במפה בת־זמננו. ולפני חורמת ימי־הביניים — אנשים דוחפים אוטובוס שניתקע.

כך נפרשת מקיפוליה עיר ישנה ומוכרת, והופכת לסיור של הפתעות. כץ לא רק בונה עיר שאינה תלוייה בזמנים — הוא בורא עצמים שיש להם הומור משוחרר מכל שליטה הגיונית. כמו הרכבת הראשונה המגיעה לירושלים: הימים ימי שלטון הטורקים. וכץ מוסיף לה, במקום קטר, פינג'אן טורקי ענקי בראשה.

לראשו של היכל־שלמה הוא חובש כיפה מצויירת, ועל גג בעל שלוש כיפות מציירים שני שובבים עירום של אשה, כשכיפה אחת גדולה מהווה את פרצופה והשתיים האחרות — כן, זהו בדיוק.

יש גם בדיחות קולנועיות באמתחתו של כץ: מדריך מזוקן מסייר בחדר־הרצל של בהר־הרצל. מסביבו מאזינים להסברו לתמונה שעל הקיר. בתמונה — חזונה המדינה וזקן לו, מולו חבורה מגוונת, של־כולם זקנים־תאומים.

שלוות־נפש ואהבת־אדם היו מאז ומתמיד סגולותיו של כץ כאמן וכאדם. יליד ויינה, 1926, עבר שמואל כץ להונגריה, למד שם ארכיטקטורה. ב־1946 עלה אי־לגאלית לפלשתינה, גורש לקפריסין, הוחזר ארצה. ב־1948 הצטרף לקיבוץ געתון, ועד היום נהנה הקיבוץ הארצי מכשרונותיו.

בעבר היה קריקאטוריסט בעל המשמר. היום הוא עורך גראפי של הקיבוץ הארצי והקיבוץ המאוחד. מאחוריו רשימה ארוכה של פרסים בתערוכות בין־לאומיות, תערוכות של ציורים ותערוכות ספרים, כמה ספרים מרתקים של רישומים ששירטט בסיור ארוך במיזרח־אפריקה, עבודות ששאיר במוזיאונים החל מבוסטון, פאריס, מונטריאול ועד מולדתו, ויינה.

את כל זה, מסכמים מכריו במשפט אחד: „האדם הנכון עם הבדיחה הנכונה" — סיכום הבולט לעין בספרו האחרון.

• מגב לרגליים המונח למרגלות השער.

תקליטים

עם ריח של מרק בצל

„...תקליט. הפורמאט: שחור לבן. הכוונות: כחול מצחיק. שירי מחתרת? סליחה, לא. ...ויסלחו לי גם אלה המתפללים, מסקציית ,הפופ היבש' אם אגלה להם כבר זוכה האבסורד למימד שהוא ראוי לו.

אולם מה שחמור יותר, הוא שבכל הה־צגה — אין מעיזים אף פעם להצביע בבירור על האשם האמיתי. כי אפשר לה־בין לרוחן של מפלגות דתיות הנלחמות נגד הסטייק הלבן. לשם כך הן הרי קיימות. אך קשה להבין את מפלגות הפועלים השולטות במדינה — והנכנעות לכפייה הדתית בניגוד למצפונן.

עניין חמור נוסף נוגע לביצועו של רוויו. במלל, נשמעת השישיה החיפאית — במיוחד דר, סגל ותורן — משביעת־רצון, ונראית משכנעת בהופעתה אך כשבא תור הפיזמונים — מוטב היה אילו פנו לרבנות עכשיו שאין. יבש. לא יצא. אז גם לא נכנס יבש. אולי בגלל הלחות המזרח־ים־תיכונית."

את השורות האלה עשוי לקרוא כל מי שעיניו תגלינה בין מדפי התקליטים שב־חנויות, העמוסים לעיפה בהדפסות ישר־אליות טריות, אלבום שחזותו החיצונית מעוררת סקרנות והתפעלות כאחד. **יפי בנאי — פרצוף שר צועני** (הד־ארצי 14218). בעל הפרצוף הצועני, הוא שכתב את השורות האלה כנאום התנצלות ש־מקובל לקרוא לו בחברה המסודרת: דברי פתיחה. אם להמשיך ברוח של מה אין

(המשך בעמוד 12)

סיקורת

(המשך מעמוד 11)

כאן, הרי אין כאן חובבנות, אין כאן התחכמות, אין כאן פזילה למצעד־הפזמונים או למנתה־מסטיק־פיסטוקים. אין כאן עי־בודים לעניים ומילים למפגרים,בקיצור: אין כאן כל מה שיש בדרך כלל לתקליט להיטים מסוג אלה המופיעים בסיפורי־אהבה בהמשכים של סטאר ופוטורומן.

יש כאן ריח של מרק בצל, ריחו של השאנסון הצרפתי הטוב, שלימד את ה־פיזמונאים האינטליגנטים ברחבי תבל (כולל החיפושיות) שיש למילים ולמנגינה חשיבות שווה במשק־הבית של השיר המבוצע.

יוסי בנאי, שאימץ לעצמו כייעוד למ־סור לישראלי שאינו מכיר אותו אוצר בלום של בראסנס ושל ברל, של מוסאקי ופילים קליי, עושה זאת הפעם במסירות המקסימלית, וברצינות של מי שמגיש עבודת־גמר. אמת, קשה לעלות על ה־מקור אם זה ג'ורג' בראסנס אבל — תירגומו של נסים אלוני, בפי בנאי, הוא פנינה בפני עצמה:

בחוסר כל בושה הכי אלמנטרי / בשביל התהילה הכי כך פופולרית / אני צריך לומר ועם קצת הגזמה / את מי אני חורש בעמק הדימה / אם אפרסם שמות של אלמנות קש / מיד יוכרו בעיר בתור זונות ממש / וכמה ידידים יראו בי מין פרעוש / וכמה כדורים יכניסו לי בראש / כן, יש לה, יש פה גדול / לחצוצרת ה־תהילה.

מיסתבר שעם קצת כישרון אפשר גם בעברית הנוראה הזאת, שצריך לכופפה לפני כל מנגינה זרה, להביע גם פיוט, בלי שישמע כדיקלום המילים הקשות מתוך המינשר האחרון של האקדמיה ל־לשון. כך למשל, מתרגם אלוני את מוס־טאקי:

עם הפרצוף הצוני של יהודי או יווני ועם שיער בעננים / עם שתי עינים אפו־רות המספרות עוד חלומות שלא חלמו

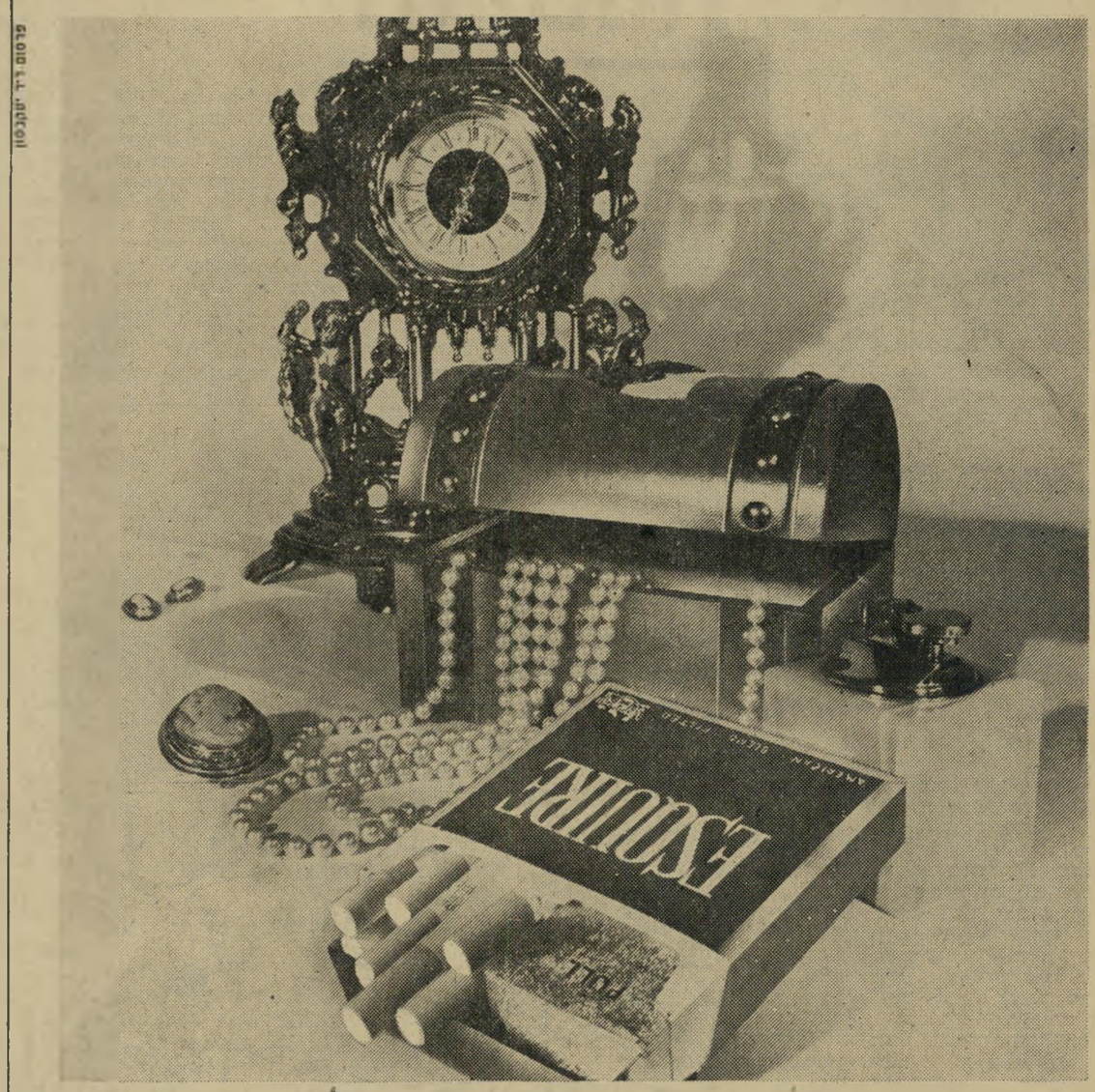
יוסי בנאי
לא מנתה מסטיק

מזה שנים / עם זוג ידיים של שודד של מין פייטן תמיד נודד שכבר בזז גנים המון / ועם הפה שכבר שתה, שכבר נישק וכבר פיתה ולא ריווה שום צימאון.

גם המתרגמים האחרים, נעמי שמר, יהונתן גפן ויזאב ז'בוטינסקי (תרגומו ל־אנאבל לי הולחן ע"י יוחנן זראי) אינם מביישים את המקורות ואינם זקוקים ל־השוואות. העיבודים וההקלטות רוויים השראה.

■ ■ ■

בשלושים באפריל השנה תיערך במרכז לינקולן בניו־יורק הצגת סרט מיוחד במינו. במשך שעתיים וחצי יוקרנו קטעי־ריקוד מתוך סרטיו של הרקדן הנודע פרד אסטייר. פרדי, שהוא עתה בן 73, ישתתף בארוחה החגיגית שתיערך לכבוד ההקרנה ושהכנ־סותיה יוקדשו למימון פסטיבל הסרטים של ניו־יורק בשנה הבאה. פרד אסטייר עצמו הוא שבחר את 40 הקטעים מתוך 200 הקטעים שביצע בחייו בסרטיו. „ראיתי את הרשימה," אמר „והתפלאתי אין לכל ה־רוחות עשיתי כל כך הרבה." בסכמו את הקאריירה שלו כרקדן אמר: „זה עלה לי בדם, ביזע וגם בדמעות. אבל הדמעות היו של הנערות. אם הן בכו בחזרות הייתי בטוח שזאת תהיה הצלחה."

פרסום ריד שקלטון

הסיגריה המעודנת למעשן המפונק·באריזה השטוחה האלגנטית... לראשונה בישראל

ESQUIRE

תערובת אמריקאית·פילטר·empire size·תוצרת דובק·ערבות לטיב

הנדון:

צוענים

מ חשבה נוראה מתגנבת לפעמים אל לבי.

מה היינו עושים אילו רצח אדולף היטלר שישה מיליון צוענים?

נניח שמדינת־ישראל כבר היתה קיימת אז. נניח שאדולף היטלר לא היה אנטישמי, אלא אנטי־צועני בלבד. נניח שהיינו שומעים את השמועות הראשונות על אושוויץ וטרבלינקה, תאי־גאזים ו„פיתרון סופי" — לא בקשר לאחינו, אלא בקשר לצוענים.

מה היינו עושים?

האם היינו מרעישים שמיים וארץ? האם היינו תובעים לגרש את גרמניה ממשפחת־העמים, מנתקים עימה כל מגע, מציעים להכריז עליה מלחמה עולמית להצלת הקורבנות? האם היינו פותחים את שערי ארצנו בפני מאות אלפי פליטים צועניים?

חוששני שלא.

בוודאי, כמה יפי־נפש היו עורכים איזו הפגנת־מחאה קטנטנה לפני השגרירות הגרמנית. כמה פרופסורים — אותם חותמי־עצומות נצחיים, שכבר נמאס לראות את חתימותיהם — היו חותמים שוב על נייר כלשהו. אולי — מי יודע — היה אישהו ח"כ מגיש הצעה לסדר־היום.

אבל המאמר הראשי בצהרון א' היה קובע, שאל לה למדינת־ישראל לשבש את יחסיה עם מדינה ידידותית, מתוך גישה סנטימנטלית בלתי־מציאותית.

„חובתנו כלפי אחינו היהודיים קודמת לכל שיקול אחר," היה מוסיף צהרון ב'. „ומאחר שהמישטר הנאצי אינו מתנכל ליהודים, וכמה יהודים אף ממלאים בו תפקידים מרכזיים, אסור לנו לעשות מעשים בלתי־שקולים שיביאו רעה על אחינו."

ועיתון־בוקר מכובד היה קובע, במאמר ראשי, ש„מצד אחד יש לשלול את המעשים המייחסים למישטר הנאצי כלפי הצוענים, אם אמנם יימצא להם אישור, ועדיין אין הדברים אלא בגדר שמועה בילבד, אך מצד שני אין לשכוח כי מר היטלר חיסל את האבטלה בגרמניה ובנה כבישים המעוררים התפעלות בעולם כולו."

בקיצור, היינו נוהגים ככל העולם.

■ ■ ■

ה ירהור זה חזר ועלה בי בימים האחרונים, כאשר קראתי על המיסמכים החדשים שהגיעו לידי חוקר האוניברסיטה העברית, הד"ר יצחק מינרבי.

המיסמכים נוגעים לפגישה החיסטורית של בניטו מוסוליני, ראש־הממשלה הפאשיסטית האיטלקית, עם הד"ר חיים וייצמן, ראש ה־תנועה הציונית.

אחרי פגישה זו, שקיומה היה ידוע, נתקיימו שלוש פגישות של הד"ר וייצמן עם פקיד בכיר במישרד־החוץ האיטלקי. פגישות אלה לא היו ידועות עד כה.

כמה מפרטי הפגישות האלה מעניינים ביותר. למשל: מוסוליני הציע לווייצמן תוכנית של חלוקת ארץ־ישראל, שדמתה מאד לתוכנית־החלוקה שנתקבלה על־ידי האו"ם כעבור 13 שנה. הוא אמר שכדאי ליהודים להסכים למדינה קטנה, שתזכה בהכרת האומות, אפילו יהיה שטחה קטן. (רעיון זה היה נכון אז כמו היום, ואילו נתגשם באותו זמן היו בוודאי ניצולים מאות אלפים מקורבנות השואה.)

וייצמן שלל רעיון זה, בטענה שהציונות צריכה להגיע תחילה למחצית האוכלוסיה בארץ (יעד שהוגשם רק כמה שנים אחרי הקמת מדינת־ישראל.)

אחרי שיחתו עם מוסוליני אין וייצמן דרוש לא רק למוסדות הציוניים, אלא גם לשגריר הבריטי ברומא — כאילו היתה ההסתדרות הציונית סוכנות בריטית.

לפקיד מישרד־החוץ הפאשיסטי אמר וייצמן שהוא מתנגד להקמת מדינה יהודית, מפני שהוא „פוחד מפני היהודים", בגלל המריבות הפנימיות ביניהם. (הדברים נאמרו אמנם על רקע מילחמת־האחים שסערה אז ביישוב היהודי, בעיקבות רצח ארלוזורוב.)

מוזר הוא שהמנהיג הציוני מצא לנכון לבטא דיעה זו דווקא באוזני פקיד מדינה זרה.

בשיחה אחרת עם אותו פקיד אמר וייצמן שהציונות אינה רוצה בהסכם עם הערבים, אלא אחרי שתגיע לאוכלוסייה יהודית של חצי מיליון בארץ. (נראה שבכל התקופות דחו המנהיגים הציוניים כריתת הסכם עם הערבים „אלא אחרי ש..." — כאשר הגבול של אותו „אחרי ש..." משתנה מדי פעם. גם היום אין מנהיגינו רוצים בהסכם, אלא אחרי שיסכימו הערבים לסיפוח שטחים נרחבים למדינת ישראל.)

■ ■ ■

א זם הדבר המעניין ביותר באותן פגישות איננו פרט זה או אחר.

הדבר המעניין הוא עצם קיומן.

וייצמן נתקבל על־ידי הדוצ'ה הפאשיסטי בפברואר 1934 — למעלה משנה אחרי שהיטלר הגיע לשילטון. היטלר הכריז אז בקולות קולות על הערצתו למוסוליני, שהיה אז האח הבכור במחנה הפאשיסטי. היטלר חיקה אותו בכל וגנב את כל רעיונותיו, החל בצורת־ההצדעה במועל־יד וכלה באירגון בפלוגות־הסער.

בראשית 1934 כבר ידע העולם כולו כי בגרמניה הנאצית קיימים מחנות־ריכוז, כהם עוברים יהודים, ושאר שניאי־המישטר, ענייני־תופת. ב־14 ביוני 1934, ארבעה חודשים בלבד אחרי ביקורו של וייצמן אצלו, קיבל מוסוליני את פניו של אדולף היטלר כידיד וכשותף.

נכון, מוסוליני לא נחשב אז לאנטי־שמי, ולא רדף אז עדיין את היהודים. אולם כל ילד באירופה ידע באותה תקופה כי מזה עשר שנים שולט באיטליה מישטר של טרור פנימי, בו נרצחים, מוכים ומעונים אויבי־המישטר בפרהסיה על־ידי הבריונים בעלי החולצות השחורות.

ברור כי חיים וייצמן, ליברל עדין־נפש, לא ראה כל פסול בנסיון לקשור יחסים הדוקים עם מישטרי־אימים כזה — כל עוד הטירור המזויע שלו לא היה מכוון נגד יהודים.

■ ■ ■

ה שחיה מוזר למנהיג המרכז, שנתמך על־ידי השמאל, בוודאי היה מוזר למנהיג הימין.

הד"ר מינרבי גילה כי עוד ב־1931 העביר זאב ז'בוטינסקי לממשלת איטליה בקשה לחת־קבל אצל הדוצ'ה, זאף הצביע על האפשרות שתנועתו תעזור לאינטרסים האיטלקיים במזרח־התיכון.

בפברואר 1932 חזר הסניף הרביזיוניסטי באיטליה על בקשה זו באופן רשמי, אך הדוצ'ה לא ראה עניין בפגישה עם מנהיג ציוני אופוזיציוני.

ב־1935 פנה עסקן רביזיוניסטי אל הקונסול האיטלקי בירושלים וביקש להקים באיטליה בית־ספר לטייסים יהודיים מהארץ, ובסופו של דבר קם בצ'ויטה־וקיה, ליד רומא, בית־ספר ימי של בית"ר, בו למדו צעירים מהארץ.

ב־1936 הועלתה הצעה ליהכניס צעירים רביזיוניסטים מהארץ לבתי־ספר אידיאולוגיים של התנועה הפאשיסטית באיטליה.

זה היה שלוש שנים אחרי עליית היטלר לשילטון, שנתיים אחרי הפגישה הראשונה בין היטלר ומוסוליני, כאשר הברית הנאצית־פאשיסטית הגלוייה כבר הפכה עובדה קיימת, שנה אחרי ההתקפה הברוטלית של הצבא האיטלקי על חבש, תוך שימוש בגאזים מרעילים.

ז'בוטינסקי לא הסתיר את יחסו החיובי למישטר האיטלקי. הוא עצמו למד באיטליה, אהב את האיטלקים, ואימץ לעצמו שט־עט איטלקי („אלטלינה" — נדנדה). האידיאולוגיה של הדוצ'ה נראתה לו.

איני בטוח עם הד"ר מינרבי יודע את ההמשך: בסוף שנות השלושים הכינה הבולשת הבריטית בארץ מלכודת לאצ"ל. בעזרת סוכנים יהודיים הפגישה את נציגי אצ"ל עם „שליחים איטלקיים", שהחתימו אותם בראשי־תיבות על הסכם בין אצ"ל והממשלה הפאשיסטית.

ה„איטלקים" היו, כמובן, אנשי הבולשת הבריטית, וההסכם שימש עילה לכליאת ראשי האירגון על־פי התקנות לשעת־חירום, הנהוגות עדיין בארץ.

■ ■ ■

א ם שני מנהיגים דגולים — וייצמן וז'בוטינסקי — התחרו ביניהם על חסדו של הרודן הפאשיסטי, מעיד הדבר על אווירה ציבורית כללית.

מסתבר שגם אז לא התנגד הציבור היהודי והציוני למגעים וידידותיים עם מישטר מגואל כדם — כל עוד לא היה הדם יהודי.

הציבור בוודאי אמר לעצמו: יש לנו די צרות משלנו, מכדי שנעמיס על עצמנו גם את הצרות של הזולת. אנחנו צריכים לנהל מדיניות מציאותית (ריאל־פוליטיק, בלעז). מוסוליני שולט באיטליה. כדאי לנו להסתדר עימו, אם אנחנו אוהבים אותו, אם לאו.

כפיגמון של ימינו היינו, בוודאי, אומרים: אנחנו מוקפים אויבים הזוממים להשמידנו. אל לנו לחפש לנו אויבים נוספים. האינטרס העליון של קיום המדינה קודם לכל. וגם נוחיות המדינה קודמת לכל.

■ ■ ■

מ בחינה זו אין כל הבדל בין גישת חיים וייצמן וזאב ז'בוטינסקי לפני דור וחצי, ובין גישת עזר וייצמן ובני דורו כיום.

זה עתה נסתיימה המילחמה הגוראה בוויאט־נאם. האמריקאים עצמם מודים בימים אלה בדברים שהושמעו עד כה רק בפני תנועת־השלום האמריקאית.

שוב לא נותר ספק שבוויאט־נאם ביצע פשע של השמדת־עם.

האמריקאים עצמם מודים שנכנסו למילחמה בלי מחשבה, ובלי יעד ממשי נראה־לעין. שהפעילו מכונת־טרור אדירה נגד אוכלוסייה חפה מפשע. שהרגו קרוב למיליון גברים, נשים וילדים, ללא אבחנה, מתוך שהתייחסו אל „האנשים הצהובים הקטנים" כאילו לא היו בני־אדם כלל. „תת־אדם", כלשון הנאצים. שתוך כדי כך ביצעו חיילים אמריקאיים פשעי־מילחמה שלא יתוארו.

כל זה נאמר עתה בעיתונים האמריקאים המכובדים ביותר, המבקשים לערוך חשבון־נפש לאומי כדי לרפא את הפצעים שכהם לקה תה הנשמה האמריקאית בעשור האחרון.

העולם הרחב ידע את הדברים זה מכבר. ראשי־מדינות אנטי־קומוניסטים, כמו השוודי, דיברו על כך בפה מלא.

ואילו אנחנו, הישראלים, מיקאנו את פינו מים. השתדלנו שלא לראות, שלא לשמוע.

אלופי־מיל שלנו נסעו לשם, הרחיבו את הדיבור על לקחים צבאיים, ולא אמרו מילה על רצח־העם. עיתונאים ישראליים נסעו, רשמו, ודיווחו בעליצות. מי שהרים את הקול הושתק מייד: הרי אנחנו מוקפים אויבים, ניכסון הוא ידידנו, מה לנו להתערב בעניינים לא לנו?

זאת בדיוק אמרו העמים האחרים בימי השואה שלנו. הם היו עסוקים במילחמה. הם עמדו על נפשם. העניין היהודי לא עניין אותם.

מוסוליני בעת פגישה עם היטלר: לא דם יהודי

במדינה

העם

ה„אני מאמין" של משה ד"ין

איך פועל שר־הביטחון לגיבוש גוש ימני־סיפוחיסטי כמכשיר לתפיסת השלטון

לשם מה? מה הכוונה?

ראשי מיפלגת־העבודה מודאגים מאד. לפתע פתאום התחיל משה דיין לגלות את דעתו האמיתית — דיעה שאינה משאירה מקום לשלום בעתיד הנראה־לעין.

זה לא הפתיע את עמיתיו של שר־הביטחון. הם ידעו מזמן שזוהי דעתו האמיתית של דיין. מה שהדאיג אותם היה העיתוי.

משה דיין אינו משמיע לעולם דיעה כלשהי, כשאין לו יעד ממשי. אין הוא אדם המשמיע דיעה, ומחפש לה תומכים. הוא אדם המחפש לו תומכים, והמגדיר את דיעותיו בהתאם לכך.

כמו על לנין. השבוע, אחרי הכנה „בפגישות תידרוך" והדלפות חצי־רשמיות, יצא משה דיין בנאום פרוגרמטי, בו קבע מצע מרחיק־לכת. כבמה בחר לו את אגו־דת עורכי־הדין.

בהתקיפו בחריפות, וכימעט בגלוי, את יגאל אלון ואת יצחק בן־אהרון, ובהס־תמכו על דויד בן־גוריון החי כמו שעס־קנים סובייטיים מסתמכים על לנין המת, קבע דיין כי רק דבר אחד חשוב למדינה: התנחלות בכל השטחים המוחזקים.

מי שדוגל בהתנחלות בכל השטחים אומר, כמובן, שאינו מתכוון להחזיר אף חלק מן השטחים. זאת היתה בשורתו של דיין.

השלום אפשרי עכשיו. כדרכו, היה דיין גלוי־לב לגבי האפשרות להשיג שלום. באותו יום בו הופיע בפני הפרקליטים המלומדים, ששימשו לו כסטאטיסטים בה־צגה המצולמת, הופיעו דברים של דיין גם בסימפוזיון במערב. הודיע השר:

„אם נהיה מוכנים לסגת לקו הירוק ממש ....הם (הערבים) יחתמו איתנו על שלום, כולל שייט ישראלי בסואץ וכל מה שאתם רוצים... את זה אפשר להשיג עכשיו. אבל תמורת נסיגה ממש לקו הירוק, כולל אי־שליטה ברצועת עזה."

מעולם לא הודה שר ישראלי בכך ש־בפני המדינה עומדת בחירה מעשית: שלום רשמי לאלתר תמורת ויתור על השטחים, או החזקה בשטחים תמורת ויתור על השלום. דיין הציג את הבחירה והכריז במה הוא בוחר: שטחים במקום שלום.

חיל־עזר ימני. זהו מצע ברור. למי הוא מכוון?

כראש החותרים לארץ־ישראל־שלמה, יכול דיין לסמוך על תמיכת הגוש הימני במדינה — גח"ל, היסודות הדתיים הלאו־מגיים, התנועה למען א"י השלמה ע"מ והמרכז החופשי. לשם כך הסכים להופיע בוועידת ע"מ, יחד עם כל ראשי רפ"י לשעבר במיפלגת העבודה — הפגנה בל־תי־רגילה כשלעצמה.

האם מתכוון דיין לפלג את מיפלגת־העבודה, ולהתייצב בראש מחנה כזה נגד פינחס ספיר, יצחק בן־אהרון ויגאל אלון? אין לו כל כוונה כזאת. הוא יודע כי במיקרה כזה יובס על־ידי מנגנון־המיפלגה. דיין לומד משגיאותיו, ואינו מתכוון לחזור שנית על התרגיל של פרישת רפ"י.

אולם דיין מתכוון ליצור לעצמו עמדה שתתאים גם לתפיסת־השילטון וגם למי־קום. בעזרת חיל־העזר הימני הקיצוני, הוא מקווה לתפוס את כס ראשי־הממשלה.

אם לא יצליח בכך, הוא מתכוון להש־תמש בעמדת־כוח זו כקלף־מיקוח במישחק עם ראש־הממשלה הבא — ספיר או בובה של ספיר — כדי לשמור על האימפריה שלו במערכת־הביטחון ועל מקומו בממשלה.

סטודנטים

„יש" או אין?

בחודש הבא ייערך מיבחן חדש לרשימה שהבחילה לפני שנה את המדינה

„יש! יש לי שם! יש!"

בקריאה זו של סטודנטית נלהבת, ניתן השם לנסיון פוליטי שהיכה לפני שנה

(המשך בעמוד 17)

השבוע קפץ עוד אלוף מדוע הם

לפני האלוף שלמה להט במדים, בימים בהם היה מפקד הכוחות המשוריינים במדי אלוף בצה"ל, אפפה אותו בהילה שהרשימה מאוד את עסקני המפלגות השונים.

עוד אלוף צה"ל אחד צנח השבוע מן השמיים הצבאיים, ובהיתקלות ה־ראשונה שלו עם הקרקע המיפלגתית, כמ־עט ושבר את מיפרקתו.

הרומן שניהל האלוף שלמה („צ'יץ") להט עם המיפלגה הליברלית עוד בהיותו במדים, בו הסכים ללכת לחופה עם המיפ־לגה תמורת נדוניה של הצגת מועמדותו מטעם המיפלגה לראשות עיריית תל־אביב, היתה ידועה זה מכבר ליודעי־סוד.*

להמוני ישראל הגיע הרגע הדרמתי ב־ליל שבת האחרון, כאשר הוצג לפניהם האלוף־מיל. החדש בהופעה פומבית רא־שונה מעל המסך הקטן, לבוש בחולצה לבנה ומקטורן שחור. לגבי הפוליטיקאי הטרי, הנראה בחיצוניותו צעיר בהרבה מכפי גילו (46), היתה זו טבילת־אש רא־שונה בחיים הפוליטיים — וקשה מאוד לומר כי הוא עבר אותה בהצלחה.

תואר מיל. למכירה

עיני הצופים בטלוויזיה, שלכל היותר הכירו עד אז את להט לפי שמו ותואריו הצבאיים, התגלה לפתע הגבר בלא־מדים כאיש הססני, חסר בי־טחון־עצמי, שהתלבט קשה במתן התשו־בות לשאלות הישירות שנשאל, וניסה להתחמק מהשאלה העיקרית שהוצגה לו על־ידי מראיין־חקרן: האם אין פגם בכך שאלוף צה"ל בשירות פעיל מנהל משא־ומתן מיפלגתי — ולא רק עם מיפלגה אחת, אלא עם שתיים בעת ובעונה אחת?

המועמד הליברלי החדש לראשות העיר הגדולה במדינה נראה נבוך מאוד, גימ־גם ולא נתן תשובה משכנעת. נכון, הוא הודה, הוא אומנם ניהל משא־ומתן בעודו אלוף בשירות פעיל, אבל רק אחרי שכבר חדל לכהן בתפקיד ראש אכ"א. נכון, הוא המשיך והודה, הוא ניהל בו זמנית משא־ומתן גם עם מיפלגת השילטון וגם עם מיפלגת האופוזיציה הליברלית, אבל הליברלים ידעו שהוא מדבר עם ראשי המערך, ואנשי המערך ידעו שהוא ביקש לכך רשות מהליברלים.

כמה תנועות עצבניות בטלוויזיה, כמה מישפטים בלתי מלוטשים, כמה טיקים בלתי ניתנים להסתרה — עשו לנגרל החדש של גח"ל יותר מאשר תוכל לעשות

* **העולם הזה** היה העיתון הראשון שהודיע על כך עוד לפני חמישה חודשים (העולם הזה 1834) במדור תשקיף, בו נאמר, כי כבר נפלה ההחלטה על מינויו של להט כמועמד גח"ל לראשות העיר.

אחרי אלוף (מיל.) שלמה להט כפי שצולם השבוע בישיבת ההנהלה של המפלגה הליברלית, בה נמסר רשמית על הצטרפותו למפלגה ועל מועמדותו לראשות עיריית תל־אביב. הופעתו היתה חיוורת ביותר (חסרת ברק).

כדאי להפשיט קצינים בכירים ולהלבישם בפיג'מה לפני שמחליטים סופית איזה תפקיד פוליטי למסור להם."

למיפלגה הליברלית, שהיא מיפלגה מתנוונת ומזדקנת, שאינה מצמיחה כו־חות צעירים, היה דרוש מועמד רענן, כדי לאייש את התפקיד הבכיר היחיד השמור למיפלגה זו בהסכם הקואליציוני שלה עם תנועת החרות. מאחר וייתכן מצב שהבחירות המוניציפאליות הקרובות יתנהלו על בסיס של בחירה אישית ל־ראשות־העיר, חיפשו עסקני המיפלגה ב־נרות מועמד עם סיכוי למשוך בוחרים בכוח אישיותו. אחד מאלופי צה"ל ה־מפורסמים ביותר, העומד אף הוא להצ־טרף בקרוב למיפלגה הליברלית, דחה את ההצעה לרוץ לראשות עיריית תל־אביב, כשם שבזמנו דחה אותה האלוף עזר וייצמן שסיפן, „אני רוצה לטפל בזבל לאומי, לא זבל עירוני!"

כך נותר צ'יץ' המועמד היחידי. הוא לו מערכת הבחירות החריפה, אותה מת־כוון המערך לנהל נגדו בתל־אביב.

המסקנה שהתבקשה: האלוף האמיץ לא מצא הבדל רב מבחינה רעיונית בין ה־מערך וגח"ל, בדק את מחירו בשוק ה־פוליטי, בחר לבסוף את המיפלגה שהצי־עה לו את ההצעה הטובה ביותר עבור שמו ותוארו, כמו כרוז במכירה פומ־בית של חפצים משומשים.

„להלביש אותם בפיג'מה"

אך חברי הופעה כושלת זו, התחילו כמה מעסקני גח"ל לגלות את הסי־מנים הראשונים של פיקפוק וחרטה. „במדים הוא נראה אחרת," אמר ח"כ ליברלי, קצת בטרוניה וקצת בכאב־לב. „הם כולם נראים אחרת במדים."

השיב על־כך בן־שיחו: „אולי היה צעיר בחברה מיהושע רבינוביץ' הקשיש, עשוי ליצור תדמית של הזדמת נעורים וביצועיזם לבירוקרטיה העירונית של העיר הניצבת על סף גסיסתה. אלא שעבר קרבי ופנים צעירים עדיין אינם מספי־קים בזירה הפוליטית.

האלוף להט עשוי לגלות בחודשים המעטים שנותרו לו עד לפתיחת מע־רכת הבחירות, כי בחיים המיפלגתיים ני־תן לאבד תוך זמן קצר את ההילה ההי־רואית ואת תדמית המנהיג, אותה רוכ־שים במאמץ רב ובתקופה ארוכה של שירות בצה"ל. זה בדיוק מה שקרה ל־שלושת הגנרלים האחרונים שהוטלו לזי־רה הפוליטית, ושלפי כל התחזיות עמדו לכבוש לעצמם מקום של כבוד בצמרת הבכירה של המדינה.

רב־אלוף יצחק רבין, רמטכ"ל הניצחון של מילחמת ששת־הימים, היה בשיא הפופולאריות שלו כאשר פשט את מדיו וקפץ לבריכה הפוליטית. לפי סקרים

אחד ממרומי צה"ל על קרקע הפוליטיקה - ונקע את רגלו

לפני רמטכ"ל הנצחון של מלחמת ששת־הימים היה גיבור לאומי וחביב העם מיד אחרי המלחמה. רבים ראו בו אז מועמד אפשרי לרשת את כסאו של אשכול.

אחרי רבין אחרי חמש שנות התשה של פעילות דיפלומא־טית בוושינגטון בהן נאלץ להילחם בעיקר בשר־החוץ. רבין, בתמונה עם אשתו, איבד כתוצאה מכך את פופלאריותו.

מתאבדים?

שנערכו באותם ימים, הוא עשוי היה לזכות, אילו התמודד על התפקיד, בבחי־רות לראשות־הממשלה.

גם כשמונה שגריר בארצות־הברית, המשיך רבין לשמור על הפופולאריות הגבוהה שלו. אולם בשבוע הבא, כשיסיים את תפקידו בוושינגטון ויחזור לישראל, הוא יצטרך להשלים עם עובדות מרות ביותר: יהיה עליו להתמודד לא על ה־זכות להיכלל בממשלה הבאה, כי אם על מקומו ברשימת המועמדים של המערך לכנסת. עברו הצבאי וכישוריו השיכ־ליים, לא יעמדו לו במאבק האכזרי של העסקונה המיפלגתית.

תהליך השחיקה שעבר על רבין במשך שנים, זורז לגבי יורשו בתפקיד ה־רמטכ"ל, חיים בר־לב. לבר־לב היה ית־רון אחד על־פני רבין: הוא נזרק ישר למעלה, לתפקיד שר־בממשלה. היה קשה להאמין שעוד לפני שנה דיברו על חיים בר־לב כעל מועמד לתפקיד שר־הביטחון וכמועמד אפשרי אפילו לתפקיד ראש־הממשלה בקונסטלציה מסויימת.

בר־לב, שכבש את עולמו באישיותו השליווה ומשרת הביטחון בתקופת מיל־חמת ההתשה, בעת שיצר לעצמו הילה של דמות פטריארכלית, נערצת ומורמת מעם, איבד את מרבית מניותיו תוך מיס־פר חודשים בהם הוא מכהן כשר המיס־חר־והתעשייה.

מבטיח יותר נראה תחילה מצבו של מפקד חיל־האוויר לשעבר, האלוף (מיל.) עזר וייצמן, שנראה כמי ששתילתו ב־צמרת חירות מובטחת. באה ועידת חירות האחרונה והפכה את הקערה על פיה כשהיא משאירה את עזר מתחתיה.

גורל דומה צפוי גם למיספר נוסף של גנרלים, העומדים להוריד בעתיד הקרוב או הרחוק את מדיהם ולנסות את כוחם ויכולתם בזירה פוליטית.

לקח העבר מוכיח (מלבד אולי ב־מקרה יוצא־הדופן של משה דיין) שכל ניסיון להעתיק את התדמית הצבאית לתחום הפוליטי נדון מראש לכישלון. כל ניסיון ליישם תכונות מנהיגות, שפיטה ומחשבה הטובות לצה"ל, לגבי המישחק הפנים־מיפלגתי במערך הפוליטי הקיים, כמוהו כהתאבדות.

השאלה היא: מדוע הם עושים זאת? מדוע הולכים אלופי צה"ל לקראת חיסול כמעט ודאי של הקאריירה הציבורית שלהם? מדוע מושכים עסקני המיפלגות את הגנרלים למלכודת המסבכת גם אר־תם, במקום להניח להם לעבור תחילה תקופת הכשרה והרצה בחיים האזרחיים?

בתנאים הקיימים בישראל, כשצה"ל הוא המאגר הרזרבי היחיד של כוח־אדם בלתי מנוצל בזירה הפוליטית, כשהמיפלגות הרעבות למנהיגים כאריזמטיים מוכנות לחטוף כל אלוף במדים, מבלי לבדוק בציציותיו הרעיוניים, אלה הן שאלות ללא תשובה, אבסורדיות כמו המצב שמו־ליד אותן.

ואיך הם ייראו?

שני אלופי פיקוד מפורסמים: האלוף אריק שרון (למעלה) אלוף פיקוד הדרום; והאלוף רחבעם („גנדי") זאבי, אלוף פיקוד המרכז. איך יירא הם כאשר תגיע שעתם לפרוש?

לפני רב־אלוף חיים בר־לב במדים. אישיותו של רמטכ"ל מלחמת ההתשה היתה אחד הגורמים לשמירת מוראל העם. הופעתו הבוטחת והשליווה כרמטכ"ל הפכה אותו לנערץ.

אחרי חיים בר־לב בתפקיד שר המסחר והתעשיה. תוך חודשים מעטים איבד בר־לב זוהרו, הפך לשר אפור, שתדמיתו בעיני העם היא של מגן האינטרסים של התעשיינים.

בנק ישראל גרם לנפילת המניות

מגמת חירידה בשערי המניות בבורסה בתל־אביבית לא נסתיימה, ויש לצפות להמשך נפילת השערים גם בימים הקרובים.

הסיבה העיקרית: לקוחות רבים, שתרמו לאחרונה לפעילות הערה בבורסה, עשו זאת בכספי האשראי שהעניקו להם הבנקים. עתה, בלחץ בנק ישראל, נאלצים הבנקים לצמצם אשראי זה ב־

מנכ"ל־הבורסה אוטנזוסר
שינוי, שינוי ואין שינוי

הבורסה

צורה חריפה. מעריכים כי בחודש האחרון צימצמו הבנקים את האשראי ב־200 מיליון ל"י.

התוצאה: הלקוחות חייבים להחזיר את הכספים, נאלצים למכור בכל מחיר את המניות שקנו, גורמים בזאת לגל היצעים חזק.

שלושת הבנקים הגדולים, שעד כה היו גורם מווסת, בכך שרכשו כמויות גדולות של מניות מקורבות להם, כדי לשמור על שעריהן — הפסיקו לעשות זאת. הן בגלל שגם הם מוגבלים על־ידי בנק־ישראל, הן בגלל שאחרי פירסום מאזניהם — אין להם עניין מיידי בתמיכה בשערים. ומאחר ששלושת הבנקים הגדולים, ובעיקר בנק לאומי, שולטים למעשה בבורסה — מורגשת התוצאה בבירור.

בבורסות אחרות בעולם, כמו האמריקאית, אסור לבנקים לפעול ישירות בבורסה, וזו מופעלת על־ידי אלפי סוכנים פרטיים המייצגים גורמים שונים. בישראל, בה מתנהלים עניניי ניירות־הערך בערך כמו בארה"ב לפני המשבר הגדול של 1929, מותר עדיין לבנקים לנהל את הבורסה.

מנהל הבורסה, ד"ר זאב אוטנזוסר, ביצע לאחרונה כמה שינויים בדרכי הפסחר, כדי לייעל את פעולת הבורסה.

כך למשל הפריד בין המיסחר במניות למיסחר באיגרות־חוב. אולם לא לד"ר אוטנזוסר ולא לאחרים אין הכוח, בתנאים השוררים בארץ, לקום מול שלושת הבנקים הגדולים. בעיקר אשם בחוסר־מעש הגוף האמור לייצג את הציבור — הרשות לניירות ערך — המשמשת חותמת גומי לבנקים.

המסקנה כיום לגבי המשקיע: לקנות איגרות־חוב או איגרות־חוב הניתנות להמרת למניות — אולם רק צמודות למדד, שהוא הדבר היחידי שערכו עולה בביטחון.

מי שמעוניין להשקיע במניות — כדאי אם ימתין עוד קצת, עד שמחיריהן יוזלו אף יותר.

לא כדאי להיות שכיר

לא כדאי להיות שכיר בישראל, קבע עתה — שוב — המכון למחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות: בשנת 1971 היה השכר הממוצע ברוטו של שכיר 11 אלף לירות, של עצמאי 26.5 אלף.

בשנת 1972 היה השכר הממוצע ברוטו של שכיר 12.7 אלף לירות, של עצמאי — 33 אלף לירות.

דהיינו: שכר השכיר עלה בשנת 1972 ב־16%, ואילו הכנסתו של העצמאי — ב־25 אחוזים.

גם כאשר משווים את ההכנסה נטו, לאחר תשלום כל המיסים, מתגלה אותה תוצאה: ב־1972 גדלה ההכנסה הריאלית של השכיר ב־5.8%, ואילו זו של העצמאי ב־11.9%.

ברוך השם, שבוע האופנה נכשל!

שבוע האופנה גרם עוגמת־נפש רבה למארגניו. למרות ההודעות כי הגיעו ארצה יותר מ־500 קניינים, הרי שבמלון הילטון בתל־אביב, בו נערך השבוע, כמעט ולא נראו הבאים.

מסתבר שהמספר הרשמי של 500 היה מופרז ביותר. ומה שחמור לא פחות: המעטים שבאו — לא מצאו עניין במה שהוצג לפניהם, כפי שמוכיח המספר הקטן של עיסקות שנקשרו במשך השבוע.

אולם מעז יצא מתוק: הפיחות האחרון של הדולר גרם לכך כי היצואנים מקבלים מארץ היצוא העיקרית — ארה"ב — את אותה התמורה, בעוד שחומרי־הגלם, המיובאים בעיקר מאירופה, עולים יותר. מאחר שהסחורות שהוצגו בשבוע האופנה הוצגו במחירונים קבועים, שלא ניתנו לשינוי בעיקבות הפיחות, יצא שכל העיסקות שבוצעו גרמו ליצרנים הפסדים. משום כך, ברכו היצואנים לפחות על כך שמספר העיסקות המצומצם גרם להם הפסדים קלים בלבד. לוא היה שבוע האופנה נוחל הצלחה, היו רבים מוצאים את עצמם במצב חמור ביותר.

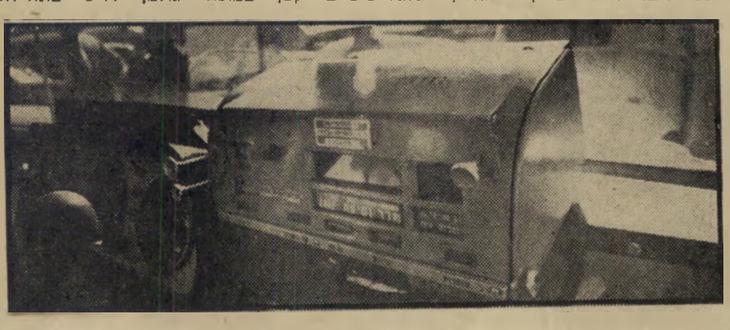
שבוע האופנה
הכישלון שהציל

מילחמת השיחרור מגוזמן

מזה שנים סובלים בעלי המוניות בארץ בגלל ההעדפה המוזרה שהעניק מישרד התחבורה ליבואן אפריים גוזמן. גוזמן קיבל בלעדיות על יבוא מונים למוניות — וכל המוניות חייבות לרכוש ולתחזק את המונים שלהן רק אצלו. עד היום, מכר כבר 3000 מונים, במחיר של 800 לירות המונה (כיום). רק מהביטוח הוא מרוויח כל שנה 189 אלף לירות.

כמו בכל מקרה שהממשלה מעניקה מונופול — סובלים האזרחים. דוגמה: גוזמן גובה מבעלי המוניות דמי ביטוח בסך 63 לירות לשנה — הון עתק לכל הדיעות. תמורת השירות שמקבלים הנהגים. דוגמה אחרת: כל פעם שמשנים את מחירי הנסיעות, זוכה גוזמן בעוד כמה רבבות ל"י.

מספר אפריים צוהר, מראשי מוניות קסטל בתל־אביב: „בשנה שעברה שינו את התעריפים, והיה צריך להחליף גלגל־שיניים קטן במונה. גוזמן דרש בתחילה

מונה במונית
מונופול מיסתורי

121 לירות. בדקנו ומצאנו כי מחיר הגלגל בבלגיה הוא דולר אחד, כך שמכסימום מגיע לו עשר לירות. עשינו עצומה לשר־התחבורה, שחייב אותנו, במקום 30—20 ל"י, לשלם 61 לירות."

צוהר וייתר, אך ראשי ארגוני המוניות האחרים רתחו. אולם כל עוד שלטה אחדות־העבודה במישרד התחבורה, היה גוזמן מוגן בצורה משוריינת, גם אם לא מובנת.

השנה, כאשר התחלף השילטון על מישרד התחבורה, מנסים בעלי המוניות לשבור את המונופול של גוזמן. ביוני השנה יפוג תוקף המונופול שלו, ולפחות שתי חברות אחרות רוצות לייבא מונים.

האחת, חברת לפיד, רוצה לייבא מונים מגרמניה, המתאימים במיוחד למוניות מרצדס. השנייה, מכון מדי־המהירות מלחי, מעוניינת לייבא מונים לכל סוגי המוניות.

אירגוני המוניות הורו לחבריהם לא לקנות מונים אצל גוזמן, להמתין עד יוני.

אלא שלדברי צוהר, ישנם עדיין במישרד התחבורה פקידים הממשיכים ללחום, בקנאות מיסתורית, את מילחמתו של גוזמן. כך למשל הוצאה הוראה כי לא יחודש רישיון למונית — בלי מונה מאושר כחוק. משמעות ההוראה: כל מונית שתאריך חידוש הרישיון שלה לפני יוני, תהיה חייבת להמשיך לקנות אצל גוזמן.

מה אומר על־כך גוזמן? הוא לא מתרגש: „שמעתי כי גם אחרים רוצים לייבא מונים, אולם, אני סומך על מישרד התחבורה כי יקבע ביולי, למי יינתן למכור מונים."

גם „ארקיע" מפסידה

לפני מילחמת ששת הימים היה סימלה של חברת ארקיע — צללית של ציפור על רקע מפת ישראל. אחרי המלחמה החלו הצרות: חסידי ארץ־ישראל השלמה תבעו לשנות את הסמל לפי גבולות הפסקת־האש. ראשי החברה חששו מסבך מדיני, מצאו פשרה: הם מחקו את המפה מן הסמל, השאירו את הציפור בלבד.

שינוי הסמל לא עזר לשינוי המזל. מטוסיה של ארקיע טסים כיום ריקים לאילת ושארם־אל־שייך. מנכ"ל החברה, לב ביגון, כבר אישר כי השנה תהיה שנת הפסדים לחברה.

האשם העיקרי הוא המשבר בענף התיירות השנה: כאשר מטוסי אל־על ריקים, ריקים גם מטוסי ארקיע. החברה, המפעילה כיום חמישה מטוסי הראלד וארבעה ויקאונט, ושהיתה אמורה לקבל לידיה ויקאונט חמישי, שוקלת את השארתו בחו"ל והחכרתו שם.

לפגיעה נוספת בריווחיות גרם האיסור על הטסת תיירים בקווים לרמת־הגולן, בגלל המצב הביטחוני בצפון.

המצב הקשה של ארקיע החל במחצית השנייה של 1972. ארקיע, שבעליה הם חברת אל־על וההסתדרות הכללית, סבלה גם מתחרות של חברות־הטיס הפרטיות, וביחוד כנף, המפעילה מטוסי איילנדרים, המטיסים 15—25 איש בטיסות צ'ארטר.

לאחרונה, רכשה ארקיע את מחצית הבעלות על כנף, פתרה בכך את בעיית התחרות הפנימית. אולם מה יהיה על בעיית התיירות?

ביגון מאמין כי לקראת חגיגות שנת ה־25 ישתפר המצב.

אם לא, ייאלצו משלמי המיסים לשאת בהפסד קטן נוסף.

טיים ארקיע
המטוסים מקורקעים

במדינה

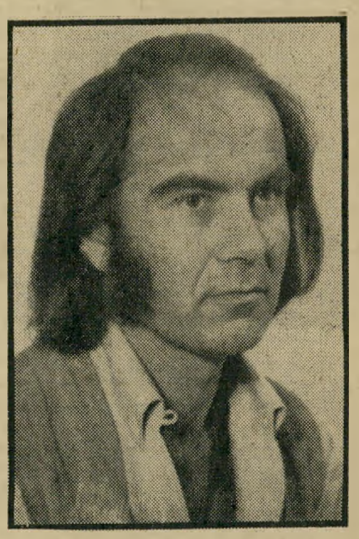
(המשך מעמוד 14)

גלים בארץ, שהצליח, שנכשל, והעומד עכשיו להתחדש.

באוניברסיטה שעל הר־הכרמל אוסר ה־תקנון רשימות מיפלגתיות. לכן יש גם לרשימות מיפלגתיות מובהקות שם בלתי־מיפלגתי. אולם רשימת „יש" היתה באמת קואליציה בלתי־מיפלגתית.

היא היתה קשת רחבה של דיעות ומ־חנות: החל בשמאל של מיפלגת־העבודה ומפ"ם, דרך שוחרי־שלום למיניהם, וכלה בחוגים ממקורבי מצפן. היא כללה את הערבים הרבים באוניברסיטה, ואת העולים החדשים מדרום־אפריקה, שהביאו לה מ־מולדתם סיגנון מארכסיסטי־רומנטי, א־לה־צ'ה גבארה.

סכין בחמאה. כוח מלוכד ופעיל זה פעל באווירה הרדומה של ציבור־הסטו־דנטים האדיש כמו סכין בחמאה. למחרת הבחירות, בו השתתף כרגיל רק מיעוט קטן מבין הסטודנטים, נסתבר כי „יש" השיג רוב מוחלט ותפס את השילטון באגודה. בלטה בו דמותו של סטודנט לא־כל־כך־צעיר, גדעון ספירו, שהפך את

עסקן־סטודנטים ספירו
וגם צ'ה גבארה

עיתון־הסטודנטים פוסט־מורטם לנשק ב־מאבק על דיעותיו.

הניצחון הדהים את כל שונאי־השמאל במדינה. הם טיכסו עצה איך להפוך את הקערה על פיה, ומצאו דרך פשרה.

בשיא ניצחונם הפגינו אנשי „יש" נאי־ביות מופלאה. „אם אנחנו, בשילטון, צרי־כים לתת לאופוזיציה את ועדת־הביקורת," הם קבעו, ומסרו עמדה זו בידי אנשי המערך וגח"ל. אלה לא גמלו להם על המעשה האבירי. יום אחד החליטה ועדת־הביקורת. על סמך סעיף נשכח בתקנון, כי כמה מאנשי „יש" מפוטרים, מפני שלא באו לכל הישיבות.

השילטון עבר מ„יש" לגוש המערך־גח"ל, מעין מהדורה מקומית של קוא־ליציית עופר־באדר.

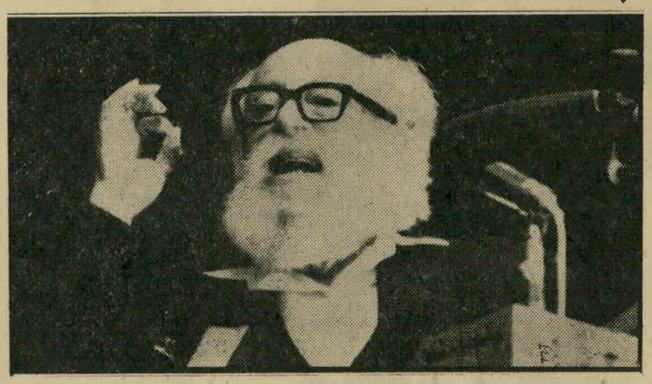
„לא עומד". בחודש הבא מתכונן „יש" למערכה הבאה: הבחירות החדשות. הפעם יעמדו, כנראה, זה מול זה אר־בעה גופים: גוש עבודה־גח"ל, רשימה של אנשי קיבוצים, ל"ע ו„יש".

מ„יש" נשרו, בינתיים, חברי־הקיבוצים של מפ"ם ומיפלגת־העבודה, שהחליטו ל־הקים רשימה נפרדת, מפני ש„יש" נראה להם שמאלי מדי. בקצה השני נשרו כמה ממקורבי מצפן, בגלל סיבה הפוכה.

הגוף הרביעי אמנם נושא תווית מיפ־לגתית גלוייה, אך אנשי ל"ע הכחישו כי אלה הם ראשי־התיבות של הליברלים־העצמאיים. בו במקום הדביק ההומור ה־סטודנטי פירוש חדש לראשי־תיבות אלה: „לא עומד." •

• בינתיים ערך **פוסט מורטם** סקר על הצבעת הסטודנטים החיפאיים בבחירות הבאות לכנסת. 38% הסתייגו מכל המיפ־לגות. 27.6% נתנו את קולם למיפלגת־העבודה, 4% למפ"ם, 15.6% לגח"ל ו־3.6% להעולם הזה—כוח חדש. ל"ע קיב־לה 2%, בעוד ע"מ, המרכז החופשי ו„יש" קיבלו רק 1% כל אחד. סטודנט אחד ויחי־די הודיע שהיה מצביע בעד רשימה עד־תית של עדות־המיזרח.

האם יפרוש בנו של יצחק טבנקין

מן הקיבוץ שייסד אביו האגדתי?

סערה סביב יוספלה

הא אבא כנה את הקיבוץ. האם יזרוק עכשיו הקיבוץ את הבן החוצה?

אם להתחשב באווירה השוררת בין ה־חברים — הכל ייתכן. המהלך כיום ב־קיבוץ עין־חרוד (מאוחד), נדמה לו כי חזרו ימי הפילוג המפורסם בין אנשי מפא"י ואנשי אחדות־העבודה, שהסעיר את הארץ לפני עשרים שנה: כאז, גם עתה חולפים חברי הקיבוץ זה ליד זה כשמבטי משטמה בעיניהם, אינם אומרים שלום אחד לשני. מישפחות שלמות מסר־בות לקבל את מרות סידור העבודה, מאיי־מות לעזוב את המשק. רוח רעה מהלכת אימים על פני המקום.

הרוח היא רוחו של יוספלה טבנקין — בנו של מייסד הקיבוץ המאוחד יצחק טבנ־קין. קיבוץ עין־חרוד — ערש הקיבוץ המאוחד — הביע אי־אמון בבנו של מייסד הקיבוץ. אחרי שבע שנים בהן ניהל את מפעל המתכת של הקיבוץ, סולק עתה יוספלה מתפקידו — והקיבוץ התפלג ל־שניים.

התפתחות — והפסדים

ב חדרו של יוספלה, הציעה אשתו יעל כוס מיץ לכתב העולם הזה. יעל, אשה נאה ביותר העובדת עד היום כרפס־נית, סירבה לדבר מילה על הפרשה. לעו־מת זאת, היתה מוכנה לספר כי בשבוע שעבר השיאה את בתה, והשבוע תשיא את בנה, לבת קיבוץ מרחביה — שאביה הוא מוסמך לרבנות שהצטרף לקיבוץ.

מה שלא נחשב לחסוי — היה הרקע לכל הפרשה: מקור המריבה הוא במיפ־על המתכת של קיבוץ עין־חרוד, פלדות עין־חרוד. המיפעל הוקם לפני כעשרים שנה, התמחה בייצור כלים ודוודים מ־מתכות אל־ברזליות וגירוסטה — ונשא הפסדים כל השנים.

יוספלה — מראשי הפלמ"ח, מפקד חטי־בת הראל המהוללת בימי מלחמת תש"ח — חזר לאחר מילחמת העצמאות לקיבוצו, עבד במוסך, ונשלח על־ידי הקיבוץ לסיים את לימודיו בטכניון.

כשגמר את הטכניון לפני שבע שנים, קיבל לידיו את ניהול המיפעל.

תחת ניהולו התפתח המיפעל במידה ניכרת והושקעו בו כספים רבים. אולם התוצאות העסקיות עדיין הראו הפסדים כל העת, כמו מקודם — להוציא את שנת השיא של מיפעלי המתכת בארץ — 1969.

לוא היה המפעל מראה רווחים, ייתכן שהכל היה עובר בשלום. אולם כך, הועלו נגד יוספלה טענות רבות — שעיקרן חוסר דמוקרטיה בניהול. בשיחות קיבוץ ובישי־בות מזכירות לאין־ספור טענו נגדו כי הוא מנהל את המפעל כאילו זה מפעל פרטי, אינו נשמע להחלטות המזכירות.

פוחדים להצליח

מ תנגדיו של יוספלה טוענים כי ב־שבע שנות ניהולו, ניסו כבר כמה פעמים להדיחו אולם הוא הצליח ללכד סביבו את הצמרת הניהולית של המפעל, וישיכבת מנהלים זו עמדה לימינו — עוב־דה שהרתיעה את חברי הקיבוץ מצעדים נחפזים.

מצדדיו של יוספלה טוענים כי הקיבוץ חודשים הוחלט להדיח את טבנקין מניהול המפעל.

בתגובה הודיעה כל הנהלת המפעל על התפטרות קולקטיבית — הקיבוץ נותר עם מפעל בלי ניהול.

חבר הקיבוץ אפרים ברנד, שסיים את

יוספלה טבנקין

אחיו של המשורר משה טבנקין ובנו של יצחק טבנקין האגדתי (בתמונה למעלה) בחברת אמו וגולדה מאיר. יוספלה, מפקד חטיבת „הראל" המפורסמת במלחמת השיחרור, הודח על־ידי הקיבוץ מתפקידו, גרם לפילוג חמור בין החברים — פילוג העשוי להסתיים, חוששים רבים, בהוצאתו והוצאת מצדדיו מהקיבוץ בו ניהל 7 שנים את מיפעל המתכת.

חוש מהתרחבות־יתר של המפעל. חברי הקיבוץ מודאגים מן המספר הרב של הפועלים השכירים — 70 איש — ומ־גידול המחזור — שבעה מיליון לירות, מזה חצי מיליון דולאר יצוא. טבנקין לעו־מת זאת, הבין כי לא ניתן כיום להצליח עם מפעל קטן, שאף להגדילו — וכך נוצרה ההתנגשות.

להד"ם, ענו המתנגדים. טבנקין מצטיין בכישרון למכור את עצמו, ויש לו יחסי־ציבור טובים. בשיחות קיבוץ מסר נתונים לא נכונים על המפעל. הוא ניהל את ה־מפעל מרחוק, מתל־אביב, לא ידע כלל מה קורה שם. כאשר היה בעיר, התגורר במלון הילטון, הביא קבלות על מאות לירות ארוחות ולינות בהילטון.

הסיכסוך בין 470 חברי הקיבוץ לבין עשרת מנהלי המפעל, החריף — והפך לקרע הנראה כיום כאינו ניתן לאיחוי, ל־אחר שבשיחת קיבוץ סוערת לפני שלושה הפקולטה לחקלאות, נקרא לנהל את המפ־על. אולם למרות זאת חשש הקיבוץ לגורל ההשקעות הרבות — החליט למכור את מחצית המפעל לחברת עובדים, כדי שתיתן כתף בניהול.

כך, נותרו טבנקין ואנשיו מחוץ למפעל, נמצאים עתה בריב עם הקיבוץ. סידור העבודה אינו יכול לשבצם בעבודה קבו־עה אחרת. מה שמחריף את מצב העניי־נים: טבנקין עצמו בודק עתה את כדאיות רכישת מפעל המכוניות אוטוקרס בסירת הכרמל — עבור קבוצת בעלי הון פרטי אותה הוא מייצג.

בשבת האחרונה אפשר היה למצוא אותו בחדרי משרדי מפעל פלדות, כשהוא עוסק בלימוד מאזני אוטוקרס. אולם להגיב על הפרשה סירב:

„אם לא דיברתי על ההדחות של ראשי הפלמ"ח במלחמת העצמאות — לא אדבר גם עכשיו."

במדינה

המשק

הטירוף החשמלי

שכיר מסכן רק לפני שנים מעטות, נהייה כיום טוביה נדב למיליונר — הודות לשיגעון שתקף רכבות ישראלים

לפני שש שנים, היה עדיין טוביה נדב שכיר אלמוני באל־על, שהתחבט איך לגמור את החודש. כיום, הוא בדרכו אל המיליון הראשון — אם לא אל השני. מיוזע וייגע, הוא עמל בפרך מבוקר עד ערב, אינו חדל להשתומם נוכח גל הטירוף המכה ברבבות ישראלים זו השנה הרביעית ברציפות — הגל שעשה ממנו איש עשיר.

מבוקר עד ערב, ניצב טוביה בחנותו, הסלון המרכזי, הממוקמת בבית אל־על בתל־אביב, כשהוא מספק את תאוותם הבלתי־נדלית של הישראלים לטלוויזיות, מקררים, שואבי־אבק, תנורים, ולאחרונה גם מדיחי־כלים חשמליים.

מבוקר עד ערב, הוא, ושאר הסוחרים בארץ, מוכרים כמויות מדהימות לקהל מדהים: קהל שאינו שואל, אינו משווה, אינו בודק, ולרוב גם אינו מתווכח על המחיר — אלא קונה וקונה כאחוז טירוף. העיקר — להיפטר מחבילת הלירות שביד, להחליפה למשהו רציני יותר.

המשיגע צחק אחרון. הסביר את הטירוף בנקאי ידוע, המתמחה במימון יבואנים של מוצרי חשמל: „ארבע פעמים בשנה דואגת הממשלה ליצור בהלה בציבור — וזה ממהר לקנות מוצרי חשמל ולשחרר את היבואנים מן המלאי. „כך למשל בינואר השנה, חששו הכל משינויי המיסים הצפויים, שעליהם הכריזה הממשלה. היבואנים מיהרו להזמין אלפי מכונות כביסה וטלוויזיות, ונתקעו במלאי עד ימים אלו — בהם החשש מ־שינויי המסבע הביא לקניית כל המלאי. „אחד היבואנים הזמין בינואר 5,000 מכונות כביסה. הכל חשבו אותו למשוגע. עתה, אחרי שמכר את הכל במחיר החדש — כיוון שבאירופה העלו את המחירים — הוא צוחק על כולם."

120 מיליון רווח. לא רק הוא. גם אחרים, כמו אריה וקסלמן, למשל — יבואן מכונות הכביסה והטלוויזיות של סונווקס. וקסלמן עדיין חיפש, לפני מיספר חודשים, מקורות מימון כדי שיוכל למכור את סחורתו בתשלומים, וכך למכור את המלאי. כאשר קיבל את המימון — כבר לא נזקק לו. כיום, הוא מוכר עוד לפני שהסחורה נפרקת בחנות — ובמזומן. לפעמים, עוד בטרם הגיעה אפילו הסחורה לחנות. הוא וחבריו לענף הרוויחו, בארבע השנים האחרונות, כ־120 מיליון לירות — לפי הערכה צנועה.

בענף מסכימים, כי מי שהצליח יותר מכולם לעלות על הגל החשמלי, הוא טוביה נדב ואחיו אריה.

טוביה (40) יליד תל־אביב, התחנך בקיבוץ מישמר העמק. אריה (43) שעלה ארצה מתימן עם הולדתו, התחנך בכפר גילעדי. טוביה עבר להכשרה של הפלמ"ח בקיבוץ קדמה, גוייס לגדוד הרביעי של הפלמ"ח — הפורצים, כשהיה בן 16 בלבד. לאחר סיום מילחמת העצמאות, נכנס לעבודה באל־על, נשאר שם, עד 1967.

אחיו אריה, אף הוא היה בפלמ"ח, עסק בהעברת עולים מסוריה לישראל, ואחרי מילחמת העצמאות הפך לקבלן־מישנה — עד שהצטרף לאחיו בסלון מרכזי.

שיגשוג משוגע. תחילתו של הסלון, ב־1967, היתה על שטח של 40 מטר. מולו פעל עסק משגשג בשם סלון 32. עסק משגשג זה פשט יום אחד את הרגל, והאחים נדב למדו את הלקחים היטב.

לאחר התמוטטות מתחרם הגדול, נשארו היחידים כמעט בתל־אביב, שמכרו את תוצרתם של כל היבואנים והיצרנים במקום אחד, במרוכז.

מחזור המכירות של חצי מיליון לירות ב־1967, גדל ל־12 מיליון ב־1971, ול־20 מיליון ב־1972. כיום משתרע הסלון על 120 מטר, ואף פתח סניפים בבאר־שבע וחולון. כן נכנסו האחים נדב כשותפים בכמה סלונים אחרים בארץ.

שיגעון חסרי־תקדים. השיגעון למו־

צרי חשמל, שגרם לשיגשוגם של נדב ועמיתיו לענף, הוא ללא תקדים בתולדות המדינה: ב־1972 ניקנו 80 אלף מכשירי טלוויזיה, ב־1971 מיספר דומה ובשנים 1970 ו־1969 140 אלף כל שנה. הווה אומר, בארבע השנים האחרונות קנו הישראלים 440 אלף מכשירי טלוויזיה, שעלו כ־880 מיליון לירות.

במכונות־כביסה התמונה קצת צנועה יותר. בארבע השנים האחרונות קנו הישראלים כ־80 אלף מכונות־כביסה, במחיר של כ־176 מיליון לירות.

גידול מרשים הל גם במערכת גז־חשמל לבישול ואפייה. לפני חמש שנים, לא היו בנמצא תנורים כאלה. בארבע השנים האחרונות, קנו הישראלים 107 אלף יחידות, במחיר של 139 מיליון לירות.

חברת השפע. הפריס המבוקש ה־רביעי, מקרר חשמלי, ניקנה בארבע השנים האחרונות על־ידי 4% בלבד מן המישפחות, היינו, על־ידי 28 אלף מישפחות, שהוציאו על זה 70 מיליון לירות.

ואיפוא הרשמקולים, המצלמות, המערבלים, שואבי־האבק, מכונות התפירה? לדוגמה: היום יש בידי אזרחי הארץ 114 אלף רשמי־קול, 230 אלף מצלמות, 235 אלף מיקסרים ו־170 אלף שואבי־אבק. חלקם הגדול ניקנה אף הוא בארבע השנים האחרונות — שנות הגיאות שפקדה את ישראל אחרי מילחמת 1967.

שטח מכאיב. טוביה נדב אינו קופא על שמריו, נוכח הגיאות. כאשר הבחין כי בין בהלת קניות אחת לשנייה מתקשים הקונים לשלם במזומן, הקים חברה בשם סלומר, למכירה בתשלומים. כיום מחזורה, חמישה מיליון לירות לשנה. כאשר החלו עולים ונכים פטורי מס להוות גורם קנייה, קנה חמישה חדרים נוספים בבית אל־על, פתח מחלקה מיוחדת לפטורי־מס.

שטח זה של פטורי־מס מכאיב לו במיוחד. מספר נדב: „ישנם אנשים השולחים נציגים לחו"ל, תופסים את העולים בארנייה או בארץ המעבר כמו בווינה, ומפתים אותם למכור את זכויותיהם. כאשר העולה בא ארצה, הוא מגלה כי רימו אותו — וכי הוא אינו יכול אפילו להתלונן, מאחר שעשה מעשה פלילי, כאשר מכר את זכויותיו.

„מסרתי פרטים מלאים על כך למכס — אולם דבר לא נעשה בנידון. לפי דעתי, חובה לאסור על מי שנתפס במיסחר לא־חוקי כזה, למכור לפטורי־מס. כיום יכול כל אחד — כולל בעל עבר פלילי — לפתוח חנות לעולים."

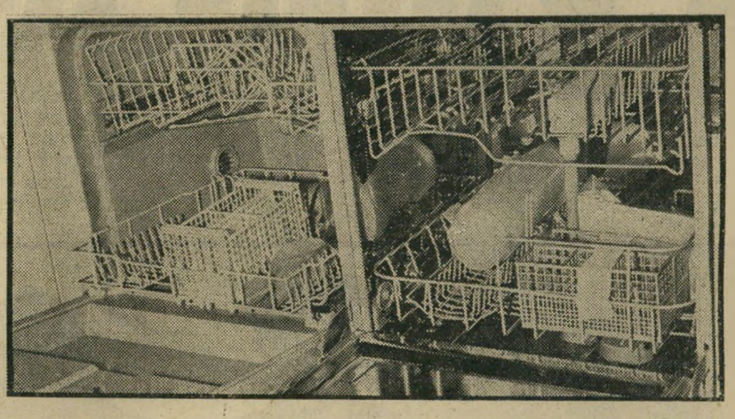
פטנט ישראלי. כיום, לאחר ארבע שנות הסתערות, עדיין נמשך הבולמוס. „טלוויזיות הולכות טוב גם כיום," קובע נדב. „מקררים — עדיין מחכים חמישה חודשים בתור למקרר אמקור, וצריך לשלם את כל המחיר מראש — כאשר אמקור מרוויח את הריבית. זו הסיבה להצלחת יבואני מקררים כמו תדיראן.

„הישראלים החלו גם לקנות שופכלים (ב־3,000 לירות), סופגי־ריחות (ב־1,000 לירות) ומוצרי מותרות אחרים. מי שיש לו מקרר ישן — מחליף אותו למקרר של 15 קוב וכן הלאה."

למרות זאת, נדב אינו מסתפק ב־60 אלף הישראלים שקנו אצלו, מתכונן עתה

טוביה נדב
מפקיד למיליונר

מכונה יחדחת כלים
השיגעון המתוק —

מכונות כביסה ומקררים בסיטון
— של הבורחים מהכסף

קונים בסיטון למכשירי חשמל
ארבע שנות הסתערות

לייצא למזרח הרחוק — בעיקר לויאטנאם, הפותחת בתהליך שיקום בעזרת הון אמריקאי אדיר.

האם הוא מאמין שהוא יהיה מסוגל להתחרות ביפאנים? לדעת נדב, פיתחה ישראל כמה מוצרים שאין מייצרים בעולם — כמו השילוב של תנור גז־חשמל, או תנור אפייה בעל שתי דלתות. בכל העולם, התנורים הם בעלי תא אחד בלבד. רק עקרת־הבית הישראלית ביקשה תא מיוחד לאפייה. עתה מסתבר, כי תנור זה מבוקש מאוד בעולם.

אם אכן יצליח נדב למכור תנורים לוויאט־נאמים וליפאנים, נותר לראות. בינתיים, לישראלים הוא מכר, והרבה.

ציונות

שחיתות, ביזבוז, רמייה

הסופר משה שמיר ממנהיגי תנועת א"י השלמה: „ההסתדרות הציונית העולמית היא פיקציה, ראש ללא גוף."

חברי הוועד־הפועל הציוני היו כבר במוטסיהם, אחרי שבועיים של ישיבות רצופות, כשמעריב של יום החמישי שעבר הגיע אל דוכני העיתונים ברחובות עם כתבה של הסופר משה שמיר, בה נאמר: „ההסתדרות הציונית העולמית היא במידה רבה פיקציה. היא ראש ללא גוף, כותרת ללא תוכן, עסקונה ללא המונים."

היו אלה מילים מדהימות — כשבאו מפיו של אחד מנושאי הדגל העיקריים של ארץ־ישראל השלמה.

השליח החדש. מילחמת ששת הימים הפכה את מחבר מלך בשר ודם לשליח ציוני. שנים אחדות עשה באנגליה שמיר כשליח עליה. את התרשמותו האישית ממראה עיניו, בעיבורו של המימסד הציוני וכשליחו, הוא פירסם עתה לראשונה במאמר זה, שכותרתו — „חשיחות, הביזבוז, הרמייה" — אמרה כבר את הכל.

הסכם שתיקה. והיה למשה שמיר הרבה מה לספר, במאמרו. כפובליציסט, הוא קיצר בתיאורים ספרותיים, התרכז בעובדות: „שלושה הם סימני המחלה... המוגבל והחיצוני בסימני המחלה הוא השחיתות. מי שהיה מצוי זמן מועט בתוך המערכת, יודע עובדות מעטות. מי שהיה מצוי זמן רב — יודע סיפורים רבים. הצרה היא שישנו מעין הסכם שתיקה, בעיקר בין המיפלגות והאישים שידם בקערה, הדואגים לכך שמה שמתחלק ביניהם מתחת לשולחן יהיה בערך לפי אותו מפתח של מה שמתחלק ביניהם מעל לשולחן."

פתם חוסר כישרון. על הביזבוז. סימנה השני של המחלה הציונית לדברי שמיר, סיפר השליח לשעבר: „לא תמיד יונק הביזבוז מתחום השחיתות. לפעמים זה הוא פתם חוסר כישרון, בילבול... ומעל לכל: היעדר מנהיגות מקומית אמיתית, בסניפי ההסתדרות הציונית, והיעדר עניין אמיתי בקיומה ובפעולותיה."

ועל הרמייה אמר: „ההסתדרות הציונית, אין בה היסוד החשוב והחיוני ביותר של מערכת דימוקראטית... לשום אדם, לשום בעל תפקיד בהסתדרות ענקית, בינלאומית זו, לא איכפת מה יאמרו עליו אנשי מקומו — אלא אך ורק איך ימצא חן ויפיק רצונם של הממונים עליו מלמעלה."

לאזרחי ישראל, מארחיו של „הוועד הלא־פועל הציוני," כפי שכינהו הסופר, לא היתה כל סיבה שלא להאמין לעדותו של השליח.

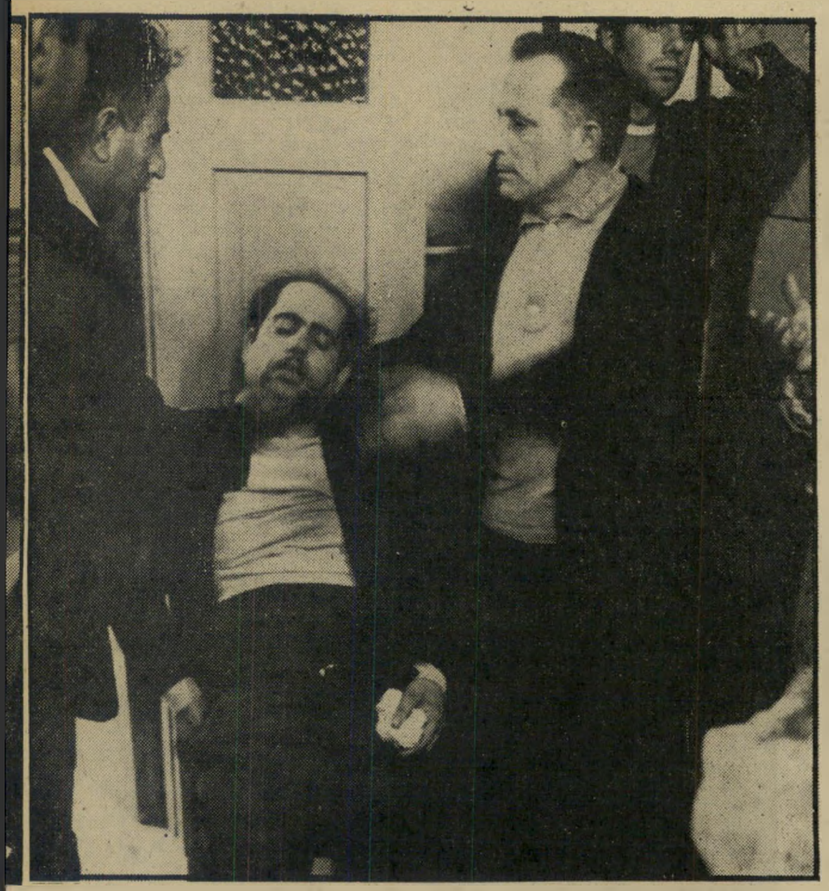
עסקן מפ"ם הערבי יצא להגן על העולה מרוסיה שבילו

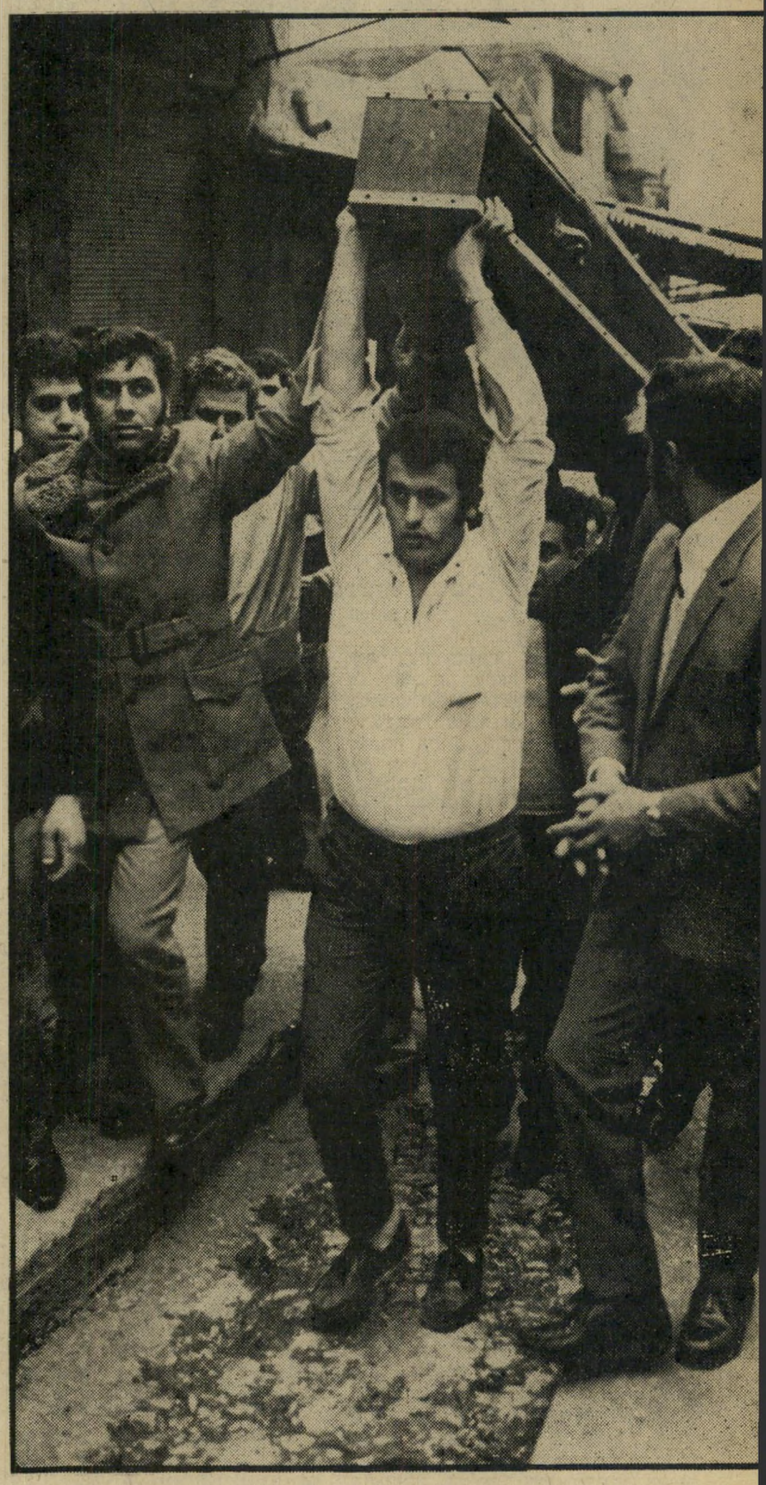

ההרוג סובחי אל נאסיר, 45, אב ל־9 וסב לנכדה, שאשתו בהריון, מעסקני מפ"ם בנצרת.

„ישבנו במכונית. פתאום עצר על ידנו טנדר אדום. הם נעמדו לפני המכונית שלנו. כמה אנשים קפצו מתוך הטנדר החוצה. הם ניגשו אל הדלת שלידה ישב־תי, פתחו אותה ומשכו אותי החוצה. תיכף קיבלתי מכה חזקה בבטן. לפני שהתעלפתי, הרגשתי איך שהם בועטים כולם עם הרגליים שלהם בבטן שלי. אחר־כך אני כבר לא זוכרת מה קרה. אני יכולה רק לתאר לעצמי שבהתעלפי הם ניגשו לצד השני של המכונית, הר־ציאו את הערבי שישב על ידי החוצה והרגו אותו במכות. לי הם גזזו את השע־רות. הם פרימיטיביים וברברים. הם הר־גו את האיש הזה רק מפני שהיה ערבי. אם היה יהודי הם לא היו מעיזים לע־שות לו את זה."

רגינה פולקובסקיה רועדת כשהיא מדב־רת. שפתיה השסועות רוטטות. עינה ה־אחת חבושה ברטיה לבנה גדולה. מס־פחת לבנה מכסה את ראשה ומסתירה את שערה הקצוץ בפראות. כתמים כחולים וחבורות אדמדמות בולטים מפניה וזרו־

האח המעולף יוסוף אל נאסיר, אחיו של הנרצח, צנח והתעלף בשעת טכס האשכבה שנערך להרוג בכנסיה היוונית הקתולית בנצרת. בתמונה נראים ידידיו של הנרצח מנסים להשיב את רוחו של האח המעולף.

קו־נקלוקס־ק

עותיה. הדמעות זולגות מעיניה כשהיא נזכרת באותו ליל אימים, ליל שישי ה־אחרון, כאשר הפכה לקורבן של כנופיה משכניה בשכונת השלום, שיכון עולים בנצרת עלית.

בבית־החולים בעפולה, שבאחד מבי־

תניו היא מאושפזת, שומר שוטר על דלת חדרה. לא מפני שהיא עצורה, חלילה, או שהיא עלולה לברוח. למרות שתוקפיה נתפסו ונמצאים במעצר, חוששת המיש־טרה שגם כאן, בבית־החולים, עדיין עלו־לים שכניה להופיע ולפגוע בה, לנקום

השבאב הזועם צעירים קתוליים מנצרת נושאים על ידיהם את ארונו של סובחי אל נאסיר ברחובותיה הראשיים של נצרת. למרות הזעם והכאב, עברה ההלוויה בשקט, ללא קריאת־נקם אחת.

שבעה מתוך שמונת העצורים הגרוזיניים

ה במכוניתו - והוכה עד מוות בידי שכניה הגרוזיניים

יך על השפתיים

שלושה מתוך שמונת העצורים הגרוזיניים החשו־
דים ברצח הערבי בנצרת יורדים מתוך מכונית
טרה כשחיוך על פניהם. החשודים הידבו לצחוק ונראה שאינם מבינים את חומרת האשמה.

לאן בנצרת

ת על הפשע שלדעתם לא יכופר: היא
יידדה עם ערבי.

הערבי, סובחי אל נאסיר, 45, אחת
מויות הידועות בנצרת הערבית, מת
יקבות המכות שהוכה כאשר ניסה לחוש
זרתה של רגינה, בעת שזו הותקפה

על־ידי שכניה, עולי גרוזיה.

„זו טרגדיה רומנטית — לא בין־עד־
תית!" ניסו עסקנים יהודים וערבים להר־
גיע את הרוחות בנצרת, שנסערו בעיקבות
הרצח והתקיפה. „זה יכול היה לקרות
גם בנצרת הערבית, אם ערבים היו תופ־

החשודים ברצח ובהתעללות באשה

הפצועה

רגינה פוליקובסקי,
כפי שצולמה בבית־
החולים בעפולה, לשם הובאה אחרי המכות.

סים ערבייה נשואה מבלה עם ערבי," ני־
סה להסביר ראש העירייה הערבי של
נצרת, סייף א־דין זועבי. „זה מעשה
פשע וביריונות רגיל, לא צריך לחפש
כאן שום שינאה גזעית," הסבירו קציני
המישטרה המטפלים בפרשה.

הכל ניסו להפחית את עוצמת הזע־
זוע, לבלום את התפשטות המשמעויות
המדאיגות שלו. אמצעי התיקשורת גוייסו
אף הם למטרה זו. רצח הערבי בנצרת,
שהוענש משום שבילה בחברת יהודיה,
הוצג כמעשה רצח רגיל, העלול להת־
רחש בכל מקום אחר בנסיבות דומות.

לרוע המזל, לא היה בעובדות האמי־
תיות לאשר תיאוריה זו. להיפך. צירוף
העובדות אחת לאחת, בדיקת הרקע, וני־
תוח הפשע, מובילים למסקנה שאין ממנה
מנוס, ושאסור להתחמק ממנה על־ידי הט־
מנת הראש בחול, למרות כל השלכותיה
המחרידות. העובדות מצביעות על כך
שהרצח בנצרת לא היה פשע ספונטאני
ומקרי, אלא מעשה נקמה מתוכנן ומחר־
שב היטב, מונע על־ידי יצרים אפלים

הכאב העצור

ארונו של סובחי, עליו חרוט צלב, נישא על כתפיהם
של ידידיו ובני משפחתו מתוך הכנסיה היוונית בנצרת
העתיקה. „אם הוא לא היה ערבי לא היו הורגים אותו!" היתה הדיעה הכללית בין המלווים.

האב אברהם קוזיאשווילי, אביו של נהג המנדר בו נסעו התוקפים, סוען בפירוש כי שכניה הגרוזינים של רגינה ידעו שהיא יוצאת עם ערבים הבאים לביתה. „סיפרנו את זה לבעלה ושלחנו מכתב להסתדרות."

הבן פנחס קוזיאשווילי, בן ה־29, נהג מנדר הפולקס־ואגן בו נסעו תוקפיהם של רגינה וסובחי. פנחס, נשוי ואב לשני ילדים, שהאחרון בהם נולד בישראל, עלה לפני שמונה חודשים בלבד מגרוזיה.

וראש הועד ראובן חננשווילי, ראש ה־וועד של עולי גרוזיה ה„ת־גוררים בשכונת שלום בנצרת עילית. „הם ראו שהערבי מכניס יד לכיס שלו, חשבו שהוא רוצה להוציא אקדח."

ורגשות פרימיטיביים חסרי־מעצורים. היה זה מעשה לינץ' בצורה השפלה ביותר בנוסח כנופיות הקלוקס־קלאן במדינות הדרום של ארצות־הברית.

הם ברברים! חיות!

כאורה קיימת זו מול זו שתי גירסות על מה שאירע בליל שישי ה־אכזר בנצרת. מצד אחד גירסתם של ה־תוקפים, ומולה, גירסתה של הנתקפת. אין הבדל רב בטענות בין שתי הגירסות. אלא ששתיהן גם יחד אינן חושפות את כל האמת. מסתירות יותר מאשר הן מגלות.

את גירסת התוקפים מביא, אחרי שיחה עימם, ראובן חננשווילי, עב השפם, ראש הועד של עולי גרוזיה, בשכונת השלום בנצרת. מספר הוא: „ביום שישי בערב כמה בחורים רצו לנסוע לנצרת הערבית, אולי לראות סרט, אולי לקחת בנזין. בדרך שהם נוסעים, ראו פתאום מכונית פז"ו ובתוכה הם הכירו את הבחורה מה היתה שכנה שלהם. ראו אותה מנשקת בחוץ, לא יודעים אם יהודי או ערבי. הם ידעו שהיא אשה נשואה. הבחורה הזאת היתה שכנה של פנחס. אז הבחורים ירדו מהאוטו ואמרו לה: ‚גלך הביתה!' הבחורה אמרה להם: ‚אתם מפריעים לי.'

„איך שהם מדברים ירד הבחור מה היה מחבק אותה באוטו והכניס יד שלו ל־־־ המעיל שלו והתכוון להוציא נשק. ככה הבחורים חשבו. הם לא ידעו איזה נשק. אז הם עשו שרשרת מסביב לו והתחילו מכות. לא חשוב אם הוא היה יהודי או ערבי. לא בשביל זה הוא קיבל המכות. הבחורה הזאת גרה בשכונה שלנו ונותנת דוגמא לא כל כך יפה בשביל שכנה. בגלל זה התחילו המכות. לא בשביל שהוא ערבי."

לרגינה פולקיבסקי לא נראו הדברים ב־אור כל כך ורוד. „אני רוצה לחזור לרו־סיה!" יבבה רגינה על מיטתה בבית־החו־לים בעפולה. „ברוסיה לא היו עושים דבר כזה! גם בלי זה היו לי מספיק צרות. בעלה של בתי, שנמצאת עדיין ברוסיה, נעצר על־ידי המשטרה הרוסית, עכשיו כשהיינו מחכים שיבוא לישראל. ועכשיו ההתנפלות הזאת. צריך לכתוב את זה כאן בעתונים, שידעו כולם: הם ברברים! הם פראים! הגרוזינים האלה!"

לרגע היא נדשמת עמוקות, ואחר היא ממשיכה: „הם רצו שאני אלך איתם! הם רצו שאני אשכב איתם! אני לא רצי־תי! אף פעם לא יצאתי איתם ברחוב. לא נפגשתי איתם. הם לא יכולים לסבול את זה שאני סרבתי להם ודחיתי אותם. זה פגע בכבודם. הם חושבים את עצמם ל־גברים יפים ומוצלחים. ופתאום בא איזה ערבי ומתקרב אלי והם לא! זה מה ש־הרגיז אותם!"

„אני אשה נשואה זה 25 שנים. הייתי קצינה במלחמת העולם השניה. הייתי ב־צבא האדום. בעלי הוא ימאי ויש לי גם בן ימאי שנמצא עכשיו בצרפת והוא בן 19. לי אין שום דבר נגד הערבים. להיפך. הערבים כאן בנצרת הם אנשים נחמדים, אנשים אדיבים. אף פעם לא התיחסו אלי בגסות ולא פגעו בי כאשה. איך אפשר להגיד עליהם משהו? לפעמים, כשהייתי נשארת חייבת להם בשביל הקניות בשוק היו מאמינים לי ונותנים לי על החשבון עד שהייתי חוזרת ומשלמת את החוב. אבל הגרוזינים האלה — חיות!"

על נסיבות היכרותה עם סובחי אל נאסיר מספרת רגינה: „הכרתי אותו לפני שבוע בערך. זה היה כשעמדתי לחזור הביתה. האוטובוס לא בא. עמדתי בתחנה וניסיתי לקחת טרמפ עד לבית שלי. עמדתי בכביש והרמתי יד, כמו ש־עושים ברוסיה. שמה אין דבר כזה שנה־גים לא עוצרים. אז הוא עבר עם המכונית שלו. הוא עצר ולקח אותי. איש נחמד. לפי הפנים שלו הייתי נותנת לו 60 שנה. הוא לא היה נראה טוב.

מה יגידו האנשים?

זמן הנסיעה אני הייתי מסתכלת ב־על הצורה בה הוא נוהג. למדתי ברוסיה קצת איך נוהגים במכונית, אך לא הגעתי לזה איך מחליפים מהלכים. בדרך לבית שלי הוא (במשך כל השיחה אין רגינה נוקבת אפילו פעם אחת בשמו של סובחי) שאל אותי מדוע אני מסתכלת על רגליו. סיפרתי לו. הוא צחק והציע לי ללמד אותי לנהוג. הסכמתי.

„באותו ערב, כשחזרתי הביתה, סיפרתי לבעלי שאני רוצה להתחיל ללמוד נהיגה עם הגבר הערבי. בעלי הסכים כיוון ש־עמדנו לקנות מכונית ולבני יש כבר רשיון נהיגה. סיכמתי עם הנהג שלקח אותי שיבוא לקחת אותי לשיעורים כל יום אחרי השעה ארבע אחרי־הצהריים. כל שיעור נמשך 20 דקות. הייתי נותנת בכבישים שמסביב לשכונה. מפני שהערבי אמר לי שאסור לו ללמד לנהוג ושם לא היו שוטרים.

„אמרתי לו שאני רוצה לשלם לו בשביל השיעורים. הוא אמר לי שבשביל כמה שיעורים הוא לא רוצה לקחת כסף. התי־כוונתי לתת לו במתנה מערכת כלים של 12 ספלים לקפה, שבני הביא מאיטליה. הנהג הזה בא גם למחרת. התחלתי לספר לכולם שאני לומדת לנהוג. לא עשיתי מזה סוד.

„באותו יום שישי הוא לא בא לשיעור הנהיגה. אני הייתי צריכה לנסוע לנמל חיפה, לבעלי שהיה על האניה שהוא עובד עליה. בשעה ארבע וחצי אחרי הצהריים נסעתי לחיפה. פגשתי שם את בעלי ש־סיפר לי שהאניה שלו עומדת להכנס לתי־קון. רציתי להישאר איתו ולחזור למחרת לנצרת, אבל נזכרנו שהשארנו בבית לבד את הכלב שלנו ולא יהיה מי שיתן לו לאכול. החלטתי לחזור הביתה.

„כשהגעתי לנצרת התחלתי לחפש מו־נית בשביל לנסוע הביתה. פתאום הוא עבר במכונית שלו. הוא הסביר לי שלא בא לקחת אותי לשיעור בגלל ששתו חל־תה. אז בהזדמנות הזאת לקחתי אצלו שיעור נהיגה. לפני הסיבוב האחרון, כש־הוא נתן לי לנהוג, עקף אותנו הסנדר הזה שעצר לפנינו. ואז זה קרה. אני לא יכולה לשכוח שבגללי הגבר הזה מת! עכשיו איך אני יכולה להישאר פה בארץ הזאת? תראו מה שהם עשו ממני! מה יגידו ה־ילדים שלי? מה יגידו כל האנשים?"

השאלה היא, איזה אנשים?

כי בנצרת עלית אומרים האנשים דב־רים שונים לגמרי ממה שאומרים האנ־שים בנצרת תחתית, הערבית. אבל לפחות בכמה נקודות מצטלבים הדברים. והם מוזעזים.

נצרת עילית. שיכונים חדשים מבהיקים בלובנם. פועלים ערבים בונים בתי טר־סות מפוארים, כמותם לא נבנים לעולים בשום מקום אחר בארץ. הכל חדש ומבריק ומצחצח, כאילו יצא רק היום מבית־

מכונית התוקפים זהו סנדר הפולקסוואגן האדום ממנו קפצו הגרוזינים אשר רצחו את סובחי והתעללו בידידתו הרוסיה רגינה. הסנדר משמש את בעליו להובלה יומית של פועלים לחברה.

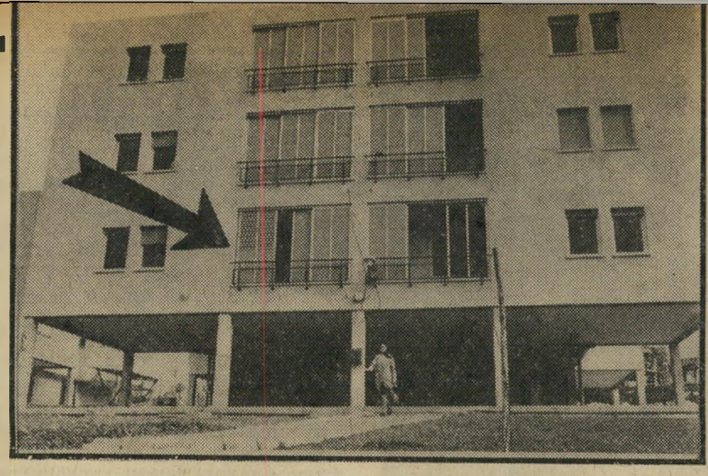
007 המספר הסידורי של הסוכן החשאי ג'יימס בונד, מופיע גם כסיומת של מספר הרישוי למכונית הפג'ו של סובחי אל נאסיר, בה בילו סובחי ורגינה שעה שהותקפו על־ידי הרוצחים. סובחי היה נוסע במכונית לעבודתו בקיבוץ דליה בכרמל.

החרושת. רק האנשים נראים כאילו באו מעולם אחר. חבורות חבורות הם מתגודדים על המדרכות, בבגדים כהים, בקסקטים, מצטופפים ומתלחשים, כאילו מפחד משטרה חשאית המרגלת אחריהם.

ילדים סוחבים עזים על כבישי האספלט, כאילו היה זה כפר גרוזיני. כיכר לחם ענקית הקשורה אל עמוד אחד הבתים, מסמנת כי במקום נמצאת חנות מכולת.

האנשים מוכנים לדבר, בעברית עילגת. אבל איש מהם אינו מוכן להזדהות. הם מסתכלים בעיניים מליאות זעם לעבר הבית בו מתגוררת רגינה: „איך נותנים לאנשים כאלה לגור כאן איתנו. זה לא טוב. זה לא עושים ככה."

אחד, המתגלה מיד כמנהיג טבעי של ההבורה מתחיל להשתפך: „בגרוזיה רציני שיביאו אותנו לארץ־ישראל. חלמנו על ירושלים. אז לאן הביאו אותנו? לקחו אותנו למדינה ערבית. יש כאן נשים שהולכות רק עם ערבים וזה לא טוב. למה? למה הם אומרות לערבים שהם מגרוזיה. אחר־כך הנשים שלנו הולכות בשוק, זה לשם. וזה משפיע כאן על הנוער, על כל העיר."

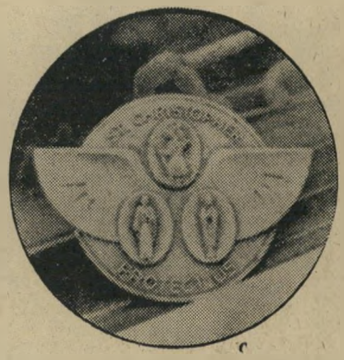
בית הפגישות

זהו הבית בשכונת הגרוזינים בנצרת עלית, בו התגוררו רגינה ומשפחתה (מסומן בחץ) וכן משפחת פנחס קוזיאשווילי. לדברי השכנים היו הערבים שבאו לבקר את רגינה מטרידים את מנוחתם.

„מה שקרה זה מה שצריך היה לקרות. זה היה מוכרח לקרות, למה ההסתדרות אמרו לנו אם תראו ערבי בשכונה מסתובב בלילה צריך לרוץ אחריו ולזרוק אותו מהשכונה. אחרי שסיפרתי לבעל של ה־אשה הזאת מה היא עושה הוא שאל אותי: ,באמת אשתי עושה דברים כאלה?' אמרתי לו: ,כל יום ערבי מצלצל אצלה בדלת בעשר בלילה. יצא אחד בא השני. לפעמים באים שלושה ארבעה בלילה. כולם ערבים וכולם ידעו את זה. כולם פוחדים מהם. מאיפיא נדע שהם לא טירוריסטים?'

הצרות התחילו עם הגרוזינים

„אז הבעל שלה, מה עובד על הים, אמר לנו: ,אם תראו אנשים באים אצל אשתי תזרקו אותם מהבית'. וזה מה שקרה. לא רצו להרוג את הערבי הזה. הוא

הקמיע

שהיה צמוד למכוניתו של סובחי, עליו חרוטות דמויות קדושים וכנפיים, אומר: „כריסטופר הקדוש, הגן עלינו." לסובחי לא הועיל.

הערבים חושבים שהנשים שלנו הן כמו הנשים האלה. זה לא בסדר. אם יקרה עוד פעם דבר כזה, שאשה יהודיה הולכת עם ערבי, צריך לעשות להם בדיוק מה שעשו לערבי הזה. ככה זה בסדר."

„אמרו לנו להזהר מערבים!"

לאברהם קוזיאשווילי, אביו של חשוד פנחס קוזיאשווילי, בעל הסנדוויצ'קית לדירה של רגינה, יש דברים מפורשים יותר. פתאום מסתבר, על פי דבריו, שלא היה זה כלל וכלל מקרה שנוסעי הסנדוויצ'קית את רגינה וסובחי, וכי לא העובדה שהיא אשה נשואה המבלה בחברת גבר זר, היא שהרגיזה אותם.

מספר אברהם בעברית עילגת ובגרוזינית: „זה בהחורות מאודיסה שעושות את הכל. באודיסה כולם זונים. בגרוזיה אין דברים כאלה. בגרוזיה נשים הגונות. בגרוזיה אין זונים.

„אנחנו לא איכפת לנו מה עושים הבחורות מאודיסה, אבל לא עם ערבים. כי הערבים באים לשם בלילה, ואנחנו מפחדים מערבים. אולי ערבי הולך ומשאיר פצצה. אולי הוא טירוריסט, איך אפשר יודעים? אפילו ההסתדרות בעצמם אמרו לנו להיזהר מערבים. אמרו לנו כל ערבי שיבוא אצלנו בשכונה אחרי שעה שמונה בערב צריך לגרש אותו ולהודיע להסתדרות. אולי הוא טירוריסט. אז הם באים אצל הנשים האלה בכל השעות של הלילה. ואנחנו מפחדים.

„לפני זה מה שקרה אמרנו לבעלה של האשה הזאת, רגינה, אשתך עושה ככה וככה עם ערבים. כל הזמן, אמרנו לו, אתה לא בבית, באים ערבים אצלה בבית. אפילו בשעה אחת בלילה. אבל כשערבי בא בבית שלה בלילה, לא נכנס ישר אצלה, אלא מצלצל קודם אצל השכנים, למה לא יודע איפוא היא גרה.

„אפילו הערבי זה, מה מת, היה בא אצלה. בטח אנחנו מכירים אותו. כמה פעמים היה בא אמרו לו: ,אנחנו לא רוצים לראות אותך בבית שלנו. לא רוצים שאתה בא פה כל הזמן וגם לא בלילה. אפילו כל השכנים כתבו להסתדרות מכתב למה הערבי הזה בא אצל רגינה בלילה. כולם כתבו להסתדרות ושלחו את המכתב."

ממשיך אברהם קוזיאשווילי בסיפורו:

בן הנרצח

אחד מתשעת בניו של סובחי אל נאסיר (במרכז, בצווארון לבן) מובל בידי חבריו בעת הלוויית אביו. בהלווייה השתתף גם סגן שר הבריאות, עבדול עזיז זועבי, שהיה ידידו הקרוב של סובחי. בשל נסיבות הרצח עברה ההלווייה בשקט.

החשוד ככלא

יעקב צ'ירו, אחד החשודים ברצח סובחי אל נאסיר, מובל כבול באזיקים בידי שוטר, מבית־המשפט בעפולה למעצר בתחנת המשטרה, עד סיום החקירה.

נפל על אבן ומת. אחד נתן מכות לו והוא נפל על אבן וקיבל מכה בראש. מיסכן."

לא רק הגרוזינים מביטים בעין רעה על כמה מהעולות הרוסיות המתגוררות בקירבם. לצעירי נצרת הערבית יש דיעה דומה על מה שמתרחש בנצרת העלית. מספר אחד מקרובי משפחתו של סובחי אל נאסיר, המבקש להישאר בעילום שם: „נצרת היום זה כבר לא מה שהיה פעם. נצרת התלכלכה. קילקלו לנו את העיר שלנו. הם, היהודים, אומנם גרים למעלה, כאילו בעיר אחרת. אבל מה שקורה שם משפיע גם על מה שקורה אצלנו. יש שם, בין העולים החדשים מרוסיה, כמה נשים שעוסקות בזנות. יש גם ילדות בלי סוף. אז איזה גבר יכול לעמוד נגד זה. נוסעים קר הם כבר שיכורים. מתחילים את היום שלהם עם יין. בשבוע שעבר נתנו מכות לשוטר באמצע העיר. כולם ראו ואף אחד לא התערב. אפילו המשטרה מפחדת מהם. המשטרה לא עושה להם שום דבר. רק מדברים איתם בטוב, והם חושבים הכל מותר להם. אז אם הם יגורו פה ככה עוד הרבה זמן יהיו כאן בנצרת הרבה בעיות, הרבה מאוד."

„גם אנחנו משטרה!"

בית־המשפט השלום בעפולה. ניידת משטרה מביאה את שמונת העצורים הגרוזינים, החשודים בביצוע הרצח. הם שופעים חיוכים, מעשנים, מפטפטים ביניהם בבדיחות הדעת. מפעם לפעם פורץ מישהו מהם בצחוק קולני. נראה שאינם תופסים את משמעות מעשה הפשע שביצעו 36 שעות קודם לכן.

כשהם נכנסים אל האולם הקטן של בית־המשפט המקומי, הם מתבוננים בשופט אברהם אסא, בפניו הובאו להארכת תקופת מעצרם, כמי שאינם מבינים מדוע מחזיקים אותם בכבלים. לא שהם מכחישים קשר למעשה (אם כי לפחות ארבעה מהעצורים טוענים כי לא השתתפו בתקיפה), אלא שאין הם יודעים לסוף דעתם של קציני המשטרה: מה לא בסדר במה שעשו?

רב־פקד יוסף לוי, ראש לשכת־החקירות בנפת יזרעאל, מבקש לעצור אותם ל־15 יום. השמונה, רובם נמצאים בארץ בין שישה לשמונה חודשים, אינם דוברים עברית. מתרגמים להם. בסדר, הם מנידים בראשם. הם מסכימים לשבת במעצר 25 יום. „למה 25, המשטרה ביקשה רק 15?" תמה השופט. מסתבר שהיתה טעות בתרגום. עכשיו הם עולזים שהורידו מהם עשרה ימי מעצר. רק אחד, חצ'קה סוסו, בעל בלורית שיער פרועה, נראה כהלום יין, מתנגד. הוא לא מסכים לשבת במעצר.

„מדוע?" שואל אותו השופט.

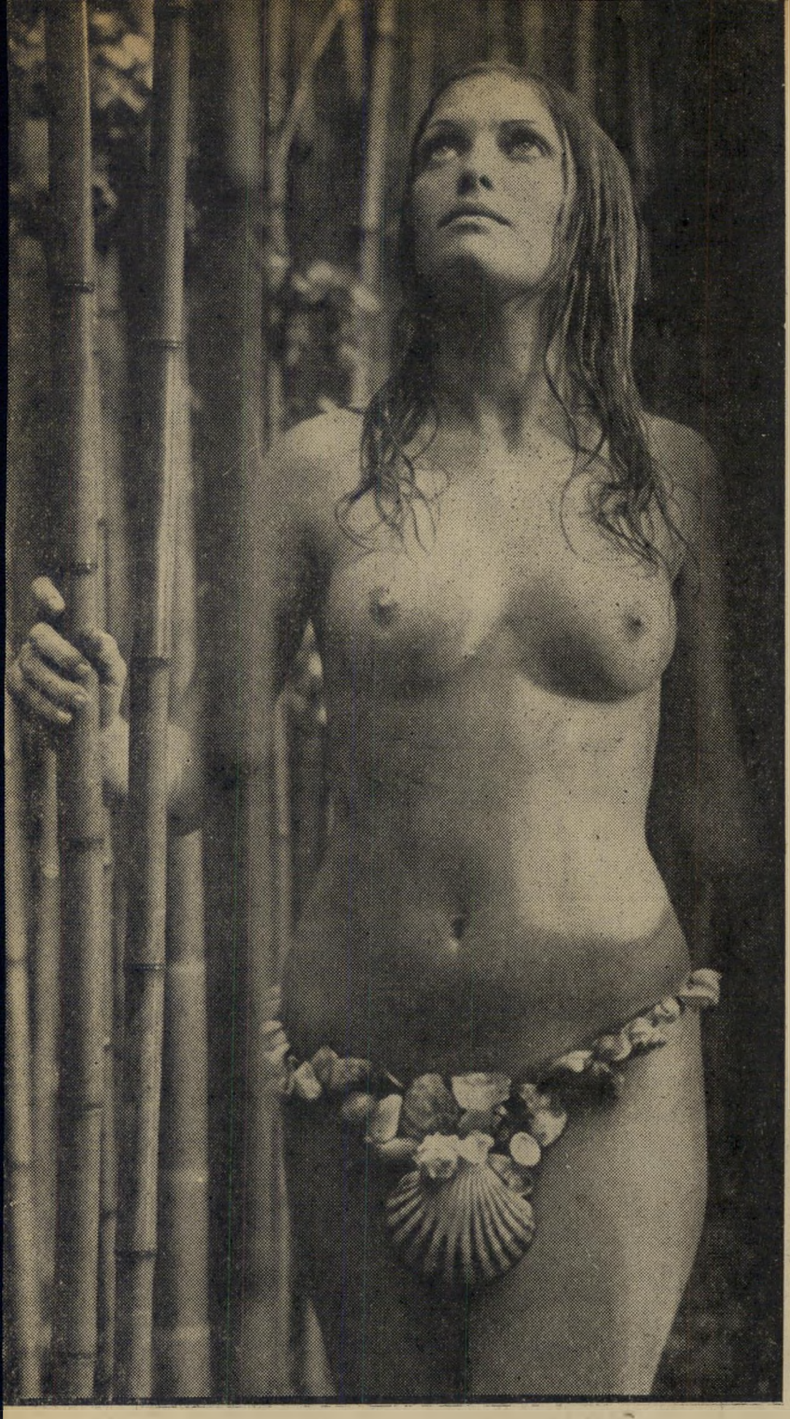
„כי אני רוצה ללכת הביתה," משיב סוסו בגרוזינית, כדבר המובן מאליו.

כשהם מוצאים מבית־המשפט, חזרה לניידת, צועק אחד מהם בעברית לעבר הקהל הסובב אותם: „משטרה ישראל טוב. גם אנחנו משטרה, מה יש?!"

צעיר יוצא מרוקו, העומד בשער בית־המשפט וצופה בגרוזינים המובלים למאסר קורא לעברם: „כל הכבוד לכם! אתם גברים!"

הפחד הקמאי מפני העליונות המינית של בן העם האחר, צצה ועולה שוב, מתבטאת בגזענות מהסוג הפרימיטיבי ביותר. זוהי גזענות שאין לה שום הסבר לוגי, רק יצרים ודחפים וחרדה בנבכי תת־ההכרה. כאשר הובאו לראשונה עולים יהודים לנצרת עלית, היתה סכנה כיצד תגיב החברה הערבית של נצרת הישנה כתוצאה ממיפגש התרבויות. ערביי נצרת, נוצרים ומוסלמים כאחד, עמדו במיבחן בכבוד, למרות שלגבי רבים מהם הוא בישר ניפוץ מסורות וניתוק מהמסורת הפטריארכלית. עתה, עם הבאתם של עולי גרוזיה למקום, מתחולל שוב בצורה חריפה מיפגש התרבויות בין החברה הערבית הפתוחה, הליברלית, הרציונאלית, לבין החברה הגרוזינית הסגורה, החיה בחמולות ובמושגים של ימי הביניים.

רצח סובחי אל נאסיר, שככל הנראה נגרם כתוצאה מתקיפה יזומה ומתוכננת, היא תוצאה ישירה של דיעות קדומות, רגשות לאומניים וחוסר יכולת ההסתגלות של שבט יהודי שהיה מנותק ומפגר, להשתלב במציאות אליה הטילו אותו ללא כל הכנה מוקדמת.

שרי אן סמית ב„הצד השני"
פרקי שירה מטקסס

ישראל

הצד האחורי
של הצד השני

כאשר דנה צויגנברג משליכה מעליה בזעם את חזייתה ומציגה בפרהסיה את שדיה — ספק אם הצופה הישראלי יקבל שבץ ממראה עיניו — ולוא רק בגלל שמעולם לא שמע את שמה של דנה.

אבל כאשר נורית התמימה והעיוורת — הלא היא יונה אליאן אפילו אם בפיאה נוכרית בלונדית — נכנסת בעיניים פקוחות ובשד חשוף למיטתו של אורי לוי — זו כבר מתחילה להיות היסטוריה. שלא לדבר על ברכה שוורץ, המופיעה — זו הפעם הראשונה לגבי שחקנית ישראלית — בעירום מלא.

דנה, יונה וברכה הן רק שלוש משורה ארוכה של חתיכות, הממלאות את מיטתו של אורי לוי בסרט הצד השני — עד שהוא פוגש בשרי אן סמית.

שרי אן סמית היא גוייה כשרה למהדרין, בת טקסס גזעית, שלא חלמה מעודה להגיע לישראל. כל חלומה היה להיות שחקנית — ולשם כך נסעה מביתה הטקססי לניו־יורק הרחוקה, נרשמה בסטודיו למשחק של לי שטראסברג.

שם גילה אותה ברוך דינר. כשהתחיל דינר בחיפושיו אחרי בחורה שתגלם את התפקיד הראשי בסירטו הצד השני * — שהקרנתו בארץ תתחיל בשבוע הבא — היו ברורים לו שני דברים: היא לא צריכה להיות יפהפיה, והיא כן צריכה להיות אמריקאית. כל זאת, כדי לגלם בצורה משכנעת דמות של היפית אמריקאית, המאמינה בערכים של יושר וכנות — כפי שראה את גיבורת סירטו בתסריט שהוא עצמו כתב.

לצורך זה נסע הבמאי לניו־יורק, ופירסם מודעה דרך סוכנות שחקנים. 400 נערות עברו לפניו, אבל רק כשראה את שרי אן סמית ידע שמצא את מה שחיפש.

כך מצאה את עצמה שרי אן סמית החטובה עושה את צעדיה הראשונים בעולם הקולנוע — דווקא בסרט ישראלי.

עתה, התחיל דינר בחיפושים אחר בן־זוגה למשחק, שיגלם את תפקידו של צלם סירטי פרסומת וסרטים דוקומנטריים קצרים, גרוש, ציני, מתוסכל, שאינו בורר באמצעים ואפילו כרוך הדבר בעיוות ה־

---

* סירטו העלילתי השני. הראשון, הם היו עשרה, נעשה לפני שנים רבות.

ברכה שוורץ ב„הצד השני"
כך עושים היסטוריה

עובדות, כדי להגיע לתוצאות הרצויות לו בסרטיו.

הפגישה בין השניים מתרחשת כשהצלם מתחיל להעסיק את ההיפית האמריקאית, כמעט בעל כורחו, כעוזרת־צלם. האהבה הנירקמת ביניהם הוא קשר שכולו קונפליקטים, אהבה בין שני אנשים שונים זה מזה, שאינם מבינים האחד את התנהגותה של השנייה.

בחירתו של דינר נפלה על אורי לוי. אומר השחקן בעל הקרחת, שלצורך הופעתו בסרט חבש פיאה של שיער שחור ומגודל: „קראתי את התסריט — וידעתי מה הולך להיות בסרט. גם התפקיד קסם לי. זהו תפקיד מורכב. לא דו־מימדי. קורה משהו בין האנשים. אני למעשה לא מבין מה שרי רוצה. על מה היא מדברת. היא לא יפהפיה מסעירה כמו הדוגמניות שאיתן אני מתעסק רק לצורך המין. היא מוזרה בעיני. למשל, ביום הראשון שהיא באה אלי, היא מתפשטת ושואלת אותי אם יש לי סבון."

אחרי שקרא את התסריט, הזמין אותו ברוך דינר לשיחה. במקום לערוך לו מיבחן בד, הציע אורי לדינר, שיראה את הסרטים שבהם השתתף. הבמאי צפה בלפני בוא החורף, סרט בו שיחק לוי לצידם של חיים טופול ודייויד ניבן. אחרי שראה שני גלגלים, אמר לשחקן: „התפקיד שלך."

„היא בחורה מעניינת מאוד." מעיד אורי לוי על שותפתו לסרט. „משכילה מאוד. לא רגועה. היא נוהגת לצטט פרקי שירה, ויש לה השקפת־עולם מגובשת."

והיא גם ידעה להתפשט יפה — לפחות לפני המצלמות. העירום הטבעי שלה, או הטבעיות הערומה שלה, היו מושלמים.

ההסרטה נערכה במקומות רבים בארץ: בקניונים ליד שדה־בוקר, בירושלים, על שפת־הים, בדימונה, במחנה היפים.

מאחר שלשרי היה זה הסרט הראשון שלה, היא הגיבה בצורה אופיינית לשחקני קולנוע מתחילים, והיתה מושפעת מהמצבים אותם היה עליה לשחק. אם באותו יום היה על השניים להיות מאוהבים, היתה באה בבוקר לעבודה עם פרחים בשביל אורי, מתישבת לידו, או מביאה לו קפה. אבל אם היה עליהם לריב, לא היתה עונה אפילו לבירכת הבוקר טוב.

האווירה בזמן ההסרטה היתה רגועה. גדי יגיל — בתפקיד מישני של עוזר הצלם, שבגלל יציאתו למילואים מתרחשת הפגישה בין שני הגיבורים — הצחיק וחיקה את כולם כדרכו. שרי, גם אם לא התיידדה במיוחד עם כל אחד, לא גרמה קשיים, מלבד בררנותה בענייני מזון. לארוחת הבוקר, למשל, נהגה לאכול רק סטייק וכוס חלב. אהבתה הרבה לברי־כה ולים אילצה את הצלם לבדוק כל פעם מחדש, שבסצינה אחת לא תהיה יותר חומה מהסצינה שלפניה.

ברוך דינר, כדרכו, לא חסך בכסף בכל הקשור לשלמותו האמנותית של הסרט ולנוחיותם של השחקנים. פעם אחת, למשל, היה נדמה לו שבסצינה מסויימת יש לשרי כתם אדום על הפנים. הוא

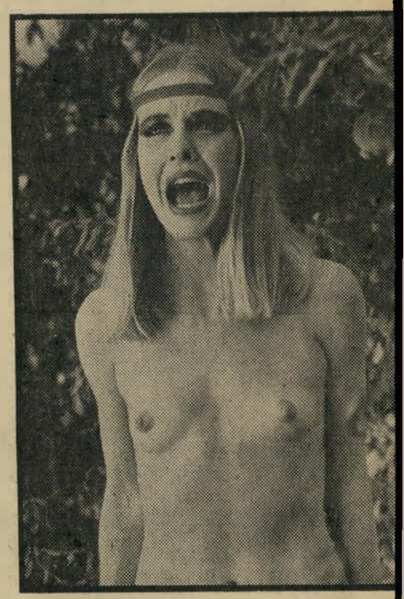

סמית ואורי לוי ב„הצד השני"
עירום טבעי —

הורה לצלם מחדש את כל הסצינה. פעם אחרת היה על אורי ונדי להגיע לדימור־גה, לצורך ההסרטה. דינר שלח להם טנדר עם שתי מיטות בתוכו, כדי שיוכלו לישון בנוחיות בזמן הנסיעה.

כל זמן שהותה בארץ, לא ניסתה שרי להשתלב בבוהמה התל־אביבית, בחרה את חבריה במידה רבה מבין אוכלוסיית הב־ריכה הירבתה לשבת בבית ולבלות את ערביה בקריאה.

שרי התגלתה כמאמינה בהורוסקופים.

דנה צויגנברג ב„הצד השני"
חזייה בזעם

יונה אליאן ב„הצד השני"
הגם את, נורית?

לוי עד סמית ב„הצד השני"
— או טבעיות ערומה

עירום בנוגפיים

אחבה נוסח קופנחגן (מק־סים, תל־אביב, איטליה) — מי שחשש פן הלך איזה שד או מיש־גל קטן לאיבוד, בסרט זה — יכול בהחלט להירגע. הצנ־זורה הישראלית לא חתכה שום דבר מהסרט. כל מה שקו־צץ, קוצץ מתמונות־חפירסומת בלבד. הכל נשאר קיים — בגודל ובצבעים טבעיים — בקומדיה איטלקית זו המוקדשת להרפתקאותיו של איטלקי חם, חמבקר בדנמרק של ימינו.

לאנדו בוזאנקה („חומו ארוטיקוס"), שהיה כנראה כבר לסמל חפרימיטיביות בחתגלמותה, זוכה הפעם דווקא לתפ־קיד מתורבת למדי, כסוכנו בקופנחגן של יצרן נעליים אי־טלקי גדול.

אבל למרות שהוא חושב את עצמו לאיש העולם הגדול, משוחרר ממעצורים מיניים, חרי שמחזות כמו מסיבות החלפות־נשים — בגלוי, ולא בסתר, כמו בבית — צילום של דוגמניות ערומות — לחדגמת נעליים — סרטים פור־נוגרפיים שאינם מרגשים איש — לא את המשתתפים ולא את הצופים — או בעל תרואה את אשתו בזרועות אחר ופורץ בצחוק, במקום לשלוף סכין — כל אלה נראים לו קשים במקצת לתפיסה.

למרבה הפלא, ולמרות העירום חשופע בסרט, במרומז ובגלוי, הרי שחבמאי סטנו („החשתלה") הצליח הפעם לעשות סרט שאינו גס יתר על המידה. הוא אפילו מספיק

מדגימי מישגל בכיתה: וגם מוסר

פה ושם לחשוות ערכי־מוסר שונים, בין הצפון והדרום — כשהוא מתחיל בסאטירה על האיטלקים, ומסיים בעקי־צות לדנים.

כל העניין אמנם אינו מתוחכם במיוחד, אבל מי יוכל לעמוד בפני ההזדמנות לחזות במישגל מיני גלוי בנוכחות כיתה, באוניברסיטת קופנחגן?

נושחקי צבעים

בסימטאות הכרך (אסתר, תל־אביב, ארצות־הברית) — בארי־צות־חברית היה סרט זה להיט גדול — בעיקר משום שפנה ישירות אל הקהל הכושי, וזה קיבל אותו בזרועות פתוחות. המעשה בסוחר סמים שחום־עור מהארלם, העוסק במלאכה זו רק משום שלש־חורים אין כל אפשרות אחרת להתקדם בחיים בעולמו של האדם הלבן — השתלב חיטב עם החשקפות הפופו־לאריות כיום באמריקה, האומרות בפסקנות גמורה, כי כל חשחורים הם בעצם לבנים (בנפשם) וכל הלבנים שחו־רים. מה החבדל בין גזענות זאת לקודמת, קשה לדעת.

מוכר הקוקאין המכונה פריסט (השחקן רון או'נייל), נוסע בלינקולן מפוארת, מחליף בגדים מחר יותר משמח־ליפה זיקית צבעית, משכיב חתיכות מכל הגזעים, ומת־מחה אפילו בקאראטה. בין נדודיו באיזורי־העוני של הארי־לם ופגישותיו עם פושעים ועלובי־חיים למיניהם, נשמעות מדי פעם הערות מבריקות — כמו זו שאומרת, כי אנשים שנולדו בפשע, לכודים במעגל קסמים שאין ממנו מוצא, או אחרת הטוענת כי ממילא אין לאיש השחור העוסק בפשע אפשרויות רבות: אם הוא ממשיך בדרכו, אורבת לו סכנת־מוות. אם הוא מנסח לעזוב, חמוות חוא בטוח. אין מוצא, יעני.

אלא שהערות אלח נמצאות במרחק כבד אחת מן השנייה, וביניחן מלא הבד בלינקולן הזוחרת ובסימ־טאות חכרך, מישגל ארוטי אחד, והרבה מאוד פיטפוטי־

אוניל: כל השחורים אותו דבר

סרק, שבחם מסווגות חדמויות בשרירות שלא היתה מביישת אפילו גזען דרומי: כל הלבנים חם אותו חדבר — נבלים כמובן — וכל השחורים כנ"ל — קורבנותיחם.

גרעין העלילה דל למדי, וחבמאי גורדון (שאפט) פארקס, מנסח למלא אותו בכל מיני זיקוקין די־נור טכניים, נאלץ בסופו של דבר למרוח שטח גדול מדי של ריקנות בשיכבה דקה מדי של צבע.

דבר ראשון שעשתה, אחרי שהכירה את אורי, היה לבדוק אם המזל שלו מת־אים לשלה. כשגילתה שלא, היתה מרוצה.

שהרי בסרט היח עליהם לגלם שני אנשים שונים.

לפני תחילת ההסרטה נתנה לו במתנה שרשרת־זהב ועליה מדליון בצורת מצלמת קולנוע זעירה. לפני הקרנת הסרט בפסטי־בל וונציה, לא הפסיקה לצלצל לחדרו, להזכיר לו לענוד את השרשרת. בשביל המזל.

וזה עזר, כמובן. עובדה: הסרט זכה לביקורות טובות בפסטיבל.

תדריך

תל־אביב

★★★ **קאבארט** (פאר, ארצות־הברית) — מחזמר המתאר בפיזמוניו, יו־תר מאשר בעלילתו, את גרמניה של תחילת שנות השלושים וגלישתה לגהי־נום הנאצי. הופעה מרשימה של ליזה מינלי ושל ג'ואל גריי, בתור מנחה ה־קאבארט.

★★★½ **הצנת הקולנוע האחי־רונה** (פרי, ארצות־הברית) — סיפורה הנוסטאלגי של עיירה במעמקי טקסס, לפני עשרים שנה ויותר, כאשר אמריקה עוד לא איבדה לגמרי את האידיאלים ואת התמימות שלה. רגיש ונוגע ללב.

ירושלים

★★★ **למות מאהבה** (ירושלים, צרפת) — באמצעות סיפורה — האמי־תי — של מורה המתאהבת באחד מתל־מידיה, מוקיע הבמאי אנדרה קאיאט על השמרנות והמוסר המיושן של החברה הצרפתית, כולל זו הנחשבת למתקדמת וסמאלנית. אני ג'יראדו מרשימה בתפ־קיד הראשי.

★★½★★ **מוות בוונציה** (סמדר, איטליה) — גירסתו של ויסקונטי לרומן של תומאס מאן על אמן הנוסס בעיר התעלות, הנוסטת גם היא. השלכות פי־לוסופיות רבות על משמעות האומנות ותפקידה, בסרט אסתטי להפליא, עם מישֿ־חק משובח של דירק בוגארד בתפקיד הראשי.

חיפה

★★★½ **Z** (בית־רוטשילד, אלג'יר) — סירטו המפורסם של קוסטא־גבראס על שחיתות מישטר הקולונלים ביוון. מבוסס על פרשת הירצחו של המדינאי השמאלני למברקיס. מרתק, מותח ובעל משמעות פוליטית שאין להתעלם ממנה.

ציבור הפנסיונרים בארץ

המעונין לפעול להטבת תנאיו נקרא להצטרף ל:
אירגון הפנסיונרים
תנועת העולם הזה — כח חדש
הוועד היוזם — ת.ד. 136 ת"א

אירגון הזוגות הצעירים

תנועת העולם הזה — כח חדש
עורך הפגנת מחאה בראשון-לציון
זוגות צעירים ואוהדים מתבקשים להתקשר לטל:
בבקר 230856 (גלילי), אחה"צ 39525 (טיגר שלמה)

סניף חולון עומד לקיים חוג-בית
אצל משפחת לחמן בקרית-שרת.
המעוניינים להשתתף יתקשרו לטל: 230856.

במדינה

פסטיבלים

פסטיבל הרוחות

איפה עומר שריף, נאנחה מלכה"ה רוזנשטיין — ונאלצה להסתפק בפרופסורים, בפסטיבל הבריידג' הבינלאומי

„לחיי השלום בין ישראל ומצריים." משתתפי הקוקטייל המפואר ניפנו לעבר היפהפייה הצעירה, שהכריזה את הברכה בקול רם וצלול, כוסה מורמת אל על. „מה זה, גם פה פוליטיקה?" תמה אורח. „לא," הסבירה לו גברת כבודה. „כי שיבוא השלום, נוכל להזמין אליו את עומר שריף."

לשבת אל שולחן הבריידג' מול עומר שריף, הכוכב המצרי הידוע גם כאלוף בריידג', הוא חלומה הגלוי של כל שחקנית בריידג' בישראל. כך, כשיבוא השלום, ניתן יהיה לראות את מלכה'לה רוזנשטיין, אשת־החברה היפהפייה מתל־אביב, יושבת מול השחקן המצרי, מנסה לנצח אותו בשדה־הקרב של מישחק הרוחות* המיסתורי.

נועד בן 28. לא רק הנשים התפעלו מהמצרי המפורסם: „הוא שחקן מצויין," גילה הארכיטקט ריצ'ארד גינסבורג (26), בעל השפם הרס"רי הבלונדי. „שיחקתי איתו באחת האליפויות באירופה — והוא ניצח אותי."

וזה, למרות שגינסבורג היה בצוות ה־ישראלי שזכה במקום השני באליפות אי־רופה בבריידג' לנוער, שהתקיימה בשנה שעברה בהולנד. „למה נוער?" תמה גינס־בורג על התמיהה, „מה זאת אומרת. ב־בריידג', שחקנים עד גיל 28 נכללים ב־נבחרת הנוער."

לצד גינסבורג הנער, היו שם גם מבו־גרים רבים, בפסטיבל הבריידג' הבינלאו־מי שהתקיים בימים אלה במלון פאן־אמריקן בבת־ים ונפתח בקוקטייל הסס־גוני. היו שם ד"ר אנטול קרקובסקי, מנהל מחלקת העור בבית־החולים הדסה בתל־אביב, פרופסור אנטול אקסר, מנהל המחלקה האורטופדית באסף־הרופא, יצ־חק סירקין, מנכ"ל נפטא לשעבר, מאנג־ליה הגיעה אלופת העולם בבריידג', ריק־סי מרקוס, יהודייה ועסקנית ציונית נל־הבת, ומגרמניה הגיע הבארון אלפונס פון־דייביץ, חבר בית־המישפט העליון של הרפובליקה המערב־גרמנית.

תחרות? לא. למרות כל התותחים הכבדים, התנהל הפסטיבל באווירה ני־נוחה: „משום שזה פסטיבל, לא תח־רות," הסביר אלייקים שופל, מהנדס, בן 38 הנחשב ל„תותח הכבד ביותר שלנו" על־ידי דויד בארדוך, יו"ר הוועדה ה־מארגנת של הפסטיבל.

וזה — למרות שהפסטיבל, שהשתתפו בו כ־150 אורחים מחו"ל, נוסף ל־200 הישראלים, כלל אוסף מרשים של שח־קנים מפורסמים, ביניהם גם אלוף הער־לם לשעבר, האיטלקי אברלי, ואלוף צר־פת, היהודי ויקטור יאלוז.

„כל מיפגש בריידג' בינלאומי הוא בשבילי לימוד," הסבירה ד"ר פלדש, עורכת מדור הבריידג' בעיתון הארץ.

מבט אד האשה. מה בדיוק היא לומדת, קשה לאדם מן השורה להבין. בריידג', כמו כלכלה, הוא טקס מיסתורי הדומה למזג־האויר: כולם יודעים לדבר עליו, אבל מעטים יודעים איך משתל־טים עליו.

* סדר המישחק בבריידג' נקבע לפי מיקום השחקנים: צפון מול דרום, ומזרח מול מערב.

בריידג'אית רוזנשטיין בפעולה
מה הם עושים שם —

בריידג'אים בקוקטייל בפתיחת הפסטיבל
— לכל הרוחות?

אופנת היום

הצעירה בת־ימינו הינה שוחרת נלהבת של שיחרור ממוסכמות המסורת. רוח הזמן המפעמת בה, ממריצה אותה ליתר־ביטוי עצמי, ו„מוציאה" אותה אל מחוץ לכותלי הבית — הרחק משאון הכרך והמונו, לטיולים בחיק הטבע ובאווירתו המרעננת. מכנסי ג'ינס הם פריט מקובל במלתחתה של כל נערה; השיער טבעי למראה — בין אם חלק או מסולסל; ובאיפור — הגוונים טבעיים ושקופים.

לצעירות המעדיפות להיראות יפות — אך לא מאופרות; לבנות־הנעורים השמות דגש על חינניותן הטבעית — מיועד „מראה פרחי־הבר" של "NATURAL WONDER".

„מראה פרחי־הבר"

„מראה פרחי־הבר" לבנות־הנעורים מדגיש שלושה מוקדי איפור — **לעיניים, ללחיים ולשפתיים.** הגוונים — טבעיים; שוב אין הם כהים ועמוקים, כי אם בהירים, שקופים וזוהרים.

חמשת איפורי „מראה פרחי־הבר"

מיכלול הגוונים המרהיבים של „מראה פרחי־הבר" מאפשר לכל צעירה שילוב בלתי־מוגבל של גוונים בהרכבים שונים — לכל שעה, הזדמנות או מצב־רוח.

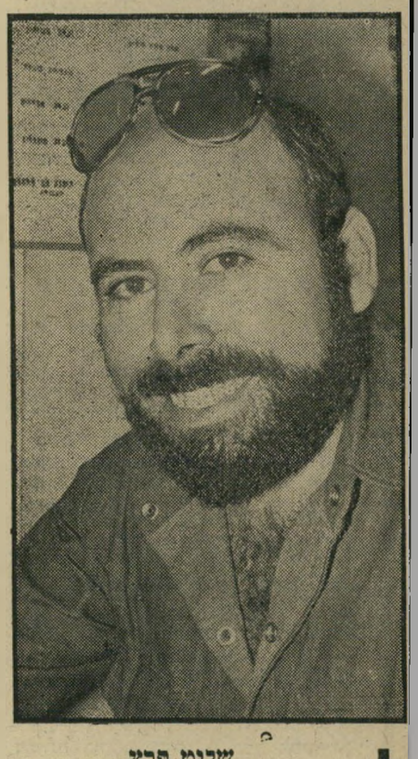
אחרי שגמרו את המלחמות נגד הממשלה וההנהלה, נלחמים פועלי נמל אשדוד זה בזה - ועכשיו מרד נגד יהושע פרץ!

שמח בנמל

"יהושע פרץ סותם את הפה לפועלים. כשמישהו ממתנגדיו רוצה לדבר באסיפה — משתיקים אותו. בכל אסיפת פועלים, עושים מראש רשימה של מבקשי זכות דיבור — מבין אוהדיו. כשהם גומרים לדבר — סוגרים את האסיפה, ולמתנגדים לא נשארת אפשרות לדבר.

"רק הודות לי נבחר יהושע פרץ לתפקידו — כשאני ויתרתי על מועמדותי, ועכשיו, הוא מדכא את הפועלים. שיסביר איך הוא מצליח להחזיק שני בתים, שתי משפחות עם דירות מרוהטות, לא סתם —

שליט פרץ
"אפילו אופניים אין לי"

בזמן שפועל רגיל לא מצליח להחזיק אפילו משפחה אחת."

לוא היו הדברים מושמעים על־ידי איש הנהלת נמל אשדוד, היו שיגרתיים. כאשר משמיע אותם אחד מפועלי נמל אשדוד — הם טעוני חומר־נפץ. שכן פירוש הדברים היא הרמת נס המרד נגד קיסר הנמל — דוקא מתוך ביתו שלו.

משמיע הדברים הוא פועל־נמל אשדודי בשם יהושע הרבון, שיצא לקרוא תגר נגד שלטונו של פרץ בנמל. אחרי שסיימו את מלחמותיהם במעבידים הנצלנים, חיסלו אותם סופית — פתחו עתה פועלי נמל אשדוד במלחמה חדשה — בינם לבין עצמם.

■ ■ ■

כבר מלחמת אחים, גם זו מרה יותר מכל מלחמת אויבים. הגיב יהושע פרץ על התקפתו של הרבון, בראיון מקביל שערך העולם הזה עם השניים:

"אני מדכא את הפועלים? הם פוחדים ממני? הוא מצחיק אותי, הרבון זה. הוא בסך־הכל סכסכן. אפילו עם האחים שלו, שעובדים כאן בנמל, הוא מסוכסך. "הרבון הוא סוכן חשאי של ההנהלה.

הוא מפחד מהפועלים שיתפסו אותו כשהוא מדביק את הכרוזים נגדי, בגלל זה הוא מדביק אותם בלילה. הפועלים אוהבים אותי, לא אותו. הוא מוכר את הפועלים. כשהיה מזכיר ועד פועלי הנמל, הוא הסכים לדרישת ההנהלה לפטר מאה עובדים. זהו הרבון."

השיב הרבון: "לא נכון. הסכמתי אז לפיטורים של 16 איש בלבד. נכון שאני מדביק את הכרוזים שלי בחושך. אבל זה כדי לא להפריע לעבודה. יהושע פרץ לחץ על ההנהלה, ומשם אמרו לי להפסיק להדביק את הכרוזים, מפני שאני מלכלך את הקירות."

פרץ: "יש לי הוכחה נוספת שהרבון הוא איש של ההנהלה: הם תפרו בשבילו מיכרז, והוא נהייה ראש מדור מחלקת־הים. הלכנו לבית־הדין לעבודה בבאר־שבע, וטענו שם שהמיכרז היה לא־חוקי, מפני שלא השתתף בו גם נציג פועלי ועד התיפעול.

"השופט מנחם גולדברג, קיבל את הטענה וביטל את תוצאות המיכרז."

■ ■ ■

כמו ליהושע הראשון, גם ליהושע השני תשובה מוכנה לכל טענה: "נכון שההנהלה היתה מעוניינת שאעשה סדר במחלקת," משיב הרבון. "כי היתה דרושה שם יד חזקה. אך אני אדם ישר. אני לא עושה עסקים על חשבון הפועלים."

פרץ: "הרבון מדבר? שיסביר איך הצליח לקנות לא מזמן מכונית אופל חדשה. שיספר על הווילה שלו בנצרת, שמכר אותה וקנה בכסף מיגרש לבנייה בגן־יבנה. לי אין מכונית סרטית. אני הולך ברגל. אפילו אופניים אין לי."

הרבון: "מי שמדבר. לחברי ועד־עובדים יש אפשרויות רבות לייהנות על חשבון הפועלים. חברות־ביטוח, למשל, מעניקות

"יהושע פרץ מוכר את הפועלים, ומדכא אותם. שיסביר מאיפה יש לו שתי דירות."

חמישה אחוז הנחה, לפחות, לחברי ועד־הפועלים, אם חוועד גורם לכך שהפועלים יעשו ביטוחים אצל החברה. פרץ וחבריו רשמו את כל פועלי הנמל, חוץ ממחלקת־הים, בחברת־ביטוח מסויימת. רק ועדת הביקורת תצליח לגלות מה מסתתר מאחורי החסכה.

"או כשקונים מתנות לפועלים לחגים, אז אפשר לסכם עם בעל החנות על הנחה די רצינית — שתיכנס לכיס הפרטי.

"כשאני הייתי מזכיר עובדי מחלקת הים, סידרתי ביטוח לפועלי המחלקה. כמה עובדים חשדו בי בקשר לביטוח הזה, אז קמתי והתפטרתי, כמחאה."

■ ■ ■

רץ: "אני מוכר את הפועלים? אני חי למען הפועלים. אם יבואו שלושה פועלים ויגידו לי: 'אתה לא בסדר, יהושע' — אני קם ועוזב. אני קיבלתי כבר לא הצעה אחת לעבור לכיסאות יותר מכובדים, יותר גבוהים. אבל סירבתי. כי אני פועל, ומעוניין רק לעזור לפועלים."

הרבון: "הכל בלוף. יהושע פרץ לא קיבל שום הצעה. אם היו מציעים לו להיות חבר־כנסת או ראש עיר — הוא לא היה מגלה את זה? ועוד איך היה מגלה. אבל אף אחד לא הציע לו כלום. הוא לא שווה."

פרץ: "אם אני שווה או לא, אפשר לשאול את פועלי הנמל. שיגידו הם מה הם חושבים עלי. אין אפילו אחד שיחשוד בי. אם יהיה אחד כזה — אני מוכן לעמוד בפני הביקורת. מזלו של הרבון, זה שאני לא רוצה לדבר עליו. אם הייתי מגלה עליו מה שידוע לי — היה מחוסל. אני לא רוצה לבזבז את זמני עליו. יש לי דברים יותר חשובים. מי הוא בכלל?"

הרבון: "אם יהושע פרץ בן־אדם ישר, ולא פוחד ממני, מדוע הוא מוריד את הכרוזים שלי?"

■ ■ ■

אכן, בכרוזים אלה החלה המלחמה בין שני עסקני הפועלים בנמל אשדוד. חיו אלה כרוזיו הראשונים של יהושע הרבון, שביקשו את פרוץ המרד נגד פרץ — חשליט הבלתי־מעורער של נמלי הארץ, מאיש שסילק את לסקוב והפך את פועלי הנמלים לאוואנגארד תובעי התוספות בארץ.

המורד, העובד כיום במרכז מישמרת העגינה בנמל אשדוד, היה ימאי ששוט במשך 11 שנים, לפני שעלה ליבשה. הוא התחיל לעבוד בנמל אשדוד לפני 13 שנים. שנה לאחר מכן, כבר היה הרבון, כיום בן 42, נשוי ואב לחמישה, מזכיר פועלי הנמל, ג'וב בו החזיק שלוש שנים.

ארבע שנים לאחר מכן, נבחר מחדש לג'וב ציבורי — מזכיר ועד עובדי מחלקת־הים. מתפקיד זה התפטר, לאחר שביטח את אנשיו בחברת ביטוח במחיר 11 ל"י לחודש — ואלה גילו שהם מתבקשים לשלם 14 ל"י לחודש. בתגובת על זעמם של אחדים מהעובדים על שלוש הל"י הנוספות, התפטר הרבון.

מלחמת הכרוזים בין שני היהושועים פרצה כאשר זכה הרבון במיכרז לתפקיד מינהלי נכבד — ראש מדור שירותי־עגינה במחלקת־הים. יהושע פרץ הביא את המיכרז לבית־המשפט, וזה ביטל את כשרותו.

זמן קצר לאחר מכן, הופיעו הכרוזים הראשונים נגד פרץ.

היו אלה כרוזים חריפים, בהם העלה הרבון את כל הטענות שהשמיע השבוע בראיון זה.

■ ■ ■

אך מי לא איש כפרץ ייבהל מכרוזים. על כל כרוז של הרבון, הופיע כרוז נגדי. לא של פרץ אישית, חלילה. של קבוצות עובדים, שהוסיפו לחתימתם את התואר "תומכי פרץ יהושע."

כתבו בין היתר התומכים, בחתי־קפה נגדית על יהושע הרבון:

היגך האיש שהתימרת להיות חבר ועד ארצי — ולא בחרו בך. לכן אתה כועס. לא נורא — אנו מבינים לליבך.

אתה מדבר על זכויות? ידוע לנו זה מכבר שרצית לשלול זכויות מחברך לעבודה, ולחיות מנהל בכיר ברשות־הנמלים. ותיה מי שעמד בדרכך וביטל את רוע הגזרה — ואפילו בתהליכים משפטיים. כי זכות חבריך רצית לקחת לעצמך, ולכן חורה לך. לא נורא, אנו מבינים לליבך.

"יהושע הרבון פרובלמט וטפיל, מוג־לב ופחדן, קטן וכלום ואפס. שיסביר מאיפה קנה מכונית "אופל" חדשה."

מזכיר ועד מחלקת־ים היית, והפועלים לא רצו בך — כי דאגת לאינטרסים שלך. עקב זאת התחלת להיכנס לאינטריגות, ולחיות פרובלמט וטפיל.

הינך מדבר על אסיפות חוקיות. עוד לא זכור לנו שבתקופת כהונתך כמזכיר ועד מחלקת־ים קויימה אסיפה ללא אימים ואטלת פחד על פועלי מחלקת־ים.

אתה, יהושע הרבון, קיפחת עובדים ושללת מהם זכות דיבור כלליל מפיהם על־מנת לשמור לך את הזכות לשלוט שילטון ללא מיצרים כבימי תקופת חפיאו־דליזם והשיכים האהבים כריעת ברך ו־השתחוות לריים. ואת כל זה רצית מהפועלים התמימים שעבדו במחיצתך עד עצם היום הזה.

איך אתה מעיז להשתמש בשם היפה הזה. הינך צריך להתרחץ יפה יפה, כאשר תעיז להזכיר את השם פרץ.

בדף הזה שפירסמת הראת לציבור חעובדים בנמל עד כמה שהינך מוג־לב ופחדן. חוכחת את עצמך עד כמה שהינך קטן וכלום, המחפש לחתבלט. לא היה בך העוז לחתום את שמך על הדף המכוער.

חינני מייעצת לך להדריך את עצמך על עליה מחדש על פסים שירדת והתדרדרת לתהום פעורה, והבאת את עצמך ע"י כך לשפל המדרגה.

אולם אלה שיודעים, נראו נלהבים מאוד ממעשיהם — שעלו להם 25 ל"י לאיש לכל יום השתתפות בפסטיבל. העיתונאי יוליאן פרידריך החליף מדי פעם מבטים עם אשתו דרורה, שפעלה במרחק שלושה שולחנות ממנו. ריצ'ארד גינסבורג בחן בעין קרירה את השחקנים שמסביבו, טען בביטחון כי הוא וחבריו ינצחו את האורחים מחוץ־לארץ.

לא נבחל. מרסל גורו, יהודי שמגמן ווורדרד, בעל רשת חנויות רהיטים ברחבי צרפת, לא נבהל בקלות: "הישראלים בכלל אינם יריבים קשים," פלט מבעד לעשני הסיגר הנצחי שלו.

גורו, כמרבית המשתתפים האחרים, הגיע לפסטיבל לא כדי לנצח, אלא כדי לייהנות: "עזבתי את הביזנס בתקופה חברה ערת ביותר," הסביר, "למה? אני אוהב את ישראל, ואני אוהב ברידג'. צריך יותר מזה?"

אניטה הסכימה להברחה קטנה. אריקה החליטה לפשפש בכיסים זרים. עכשיו מתיימרות השתיים להיות מגלות רשת חבלה

אניטה פלאשנר

ג'ימס בונד הוא כלב. האיש שבא מן הכפור חובב מצחיק. על מקגארט ואיירונסייד אין בכלל מה לדבר.

בישראל יש משחו שילחיב כל כותב ספרימתח ותסריטיגוז: צמד של ציידות־מרגלים מזחירות.

כך למד הציבור השבוע ישר מפי הסוסה, או הסוסה: אחת משתי הציידות עצמן גילתה איך חשפה בחוש נשי נדיר את רשת הריגול והחבלה של אהוד אדיב ושות'.

הצ'יידת: אחת אריקה עוזרמן, אלמנת צלם ואם, כתבת עיתוני־נשים לעת מצוא.

דולארים בכיס האחות

פרטי הסיפור, לפי הגברת עוזרמן, הם, בקיצור, כלהלן:

אניטה פלאשנר, תלמידה לספרות לא־טינית באוניברסיטה העברית ופקידה ב־שגרירות דרום־אמריקאית, חזרה מחופשה ביוון לארץ.

באוטובוס של חברת־התעופה, ממרכז אתונה לנמל־התעופה, היא התיישבה, משום מה, ליד צעיר ישראלי יפה־תואר, שישב על ספסל לבדו. היא קשרה עימו שיחה.

באולם־ההמתנה של נמל־התעופה רצתה לקנות בושם פטור־מכס, אך לא היו לה די דולארים. היא סיפרה זאת לאותו בית־קפה ולחשוב. מכיוון שלא מצאו בית־קפה, הגיעו לביתה של אניטה. „חושי אמרו לי כי לא מדובר בעיסקי הברחה," מגלה אריקה. אניטה החליטה למסור את העניין למישטרה. ב־4 בבוקר חזרה לנמל־התעופה ומסרה שם את העניין.

אהוד אדיב איתר אותה כעבור כמה ימים, ודרש את המכנסיים. היא אמרה לו שהיא הפקידה אותם במחלקת החפצים האבודים, אך סירבה למסור את הקבלה.

כעבור שלושה שבועות נאסר אהוד, יחד עם חברי־הרשת.

איזו הברחה מותרת?

יפור יפה, חלק ומלבב. שתי נשים שומרות־חוק, חכמות ואמיצות.

עד שמתחילים לחשוב קצת על הסיפור. אז מתגלה שהוא מאוד־מאוד מוזר.

קודם כל, חלקה של הגברת אניטה, שומרת החוק.

בנמל־התעופה של אתונה היא הסכימה (ולמעשה ביקשה) להחליף לירות ישראליות בדולארים. בלשון פשוטה, זוהי הברחת־מטבע, אם כי קטנה.

לאחר מכן הסכימה להבריח דרך המכס הישראלי סחורה. גם זוהי עבירה.

שתי עבירות קטנות, כמובן. אבל הן מוכיחות שהגברת אניטה אינה שומרת־חוק קנאית, דווקא.

לדברי אריקה, מפני שאין לקבל בימינו חבילות מידי זרים. זה מסוכן.

אבל פה לא היה מדובר על זר, אלא על סטודנט ישראלי. שום אדם נורמלי לא היה מעלה על דעתו שסטודנט ישראלי בעל חזות צברית מובהקת יכניס לארץ חומרי נפץ.

אם כן, למה? אומרת הגברת אריקה: מפני שחשדתי שהיתה כאן הברחה גדולה.

לפי מה? חוש טלפאתי?

מתקבל הרבה יותר על הדעת שהנשים היו פשוט סקרניות, וכי קל היה לאריקה לשכנע את אניטה שכדאי לפתוח את החבילה ולר־אות איך נראים המכנסיים. מתקבל גם על הדעת שהחדוראריים לא „נשרו" מן הכיסים, אלא שהנשים פישפשו בכיסים.

זה בוודאי אנושי, ואולי אפילו נשי. אבל קשה לראות בזה מיבצע פטריוטי מפואר.

נביאה ומרגלת־נגדית

מה הלאה? הנשים החליטו שלא לחכות לבחור, אלא לנסוע לאיזשהו מקום מואר, שבו אפשר לחשוב. כלומר, לבית־קפה.

אבל כל ילד יודע שבדרך מנמל־התעופה לתל־אביב, בכביש החדש, אין בתי־קפה. לכן לא היה זה מיקרה בילבד שהנשים הגיעו הביתה. מתקבל יותר על הדעת שהן החליטו פשוט לנטוש את הבחור ולנסוע הביתה. אם כן, לשם מה התירוצים?

בבית אמר החוש הנשי של הגברת אריקה שאין כאן הברחה סתם. „חושי אמרו לי כי לא מדובר כאן בעסקי הברחה. ואם לא הברחה — מה? דולארים תמורת שירותים מסויימים, שרותים כגון אספקת מידע לאוייב?"

מכל הדברים הצבועים בסיפור, זהו, כנדי ספק, הקשקע הצבוע ביותר.

קודם כל, אין שום הגיון בשאלתה הריטורית: „איזה צעיר ישראלי יצטה להבריח דולארים אל הארץ־במקום מן הארץ החוצה?"

כדי למכור בארץ דולארים שחורים, שלא באו מידי מר פינחס ספיר, צריכים קודם כל להבריח אותם אל הארץ. תנועת ההברחה הולכת, על כן, בשני הכיוונים.

אולם הצביעות העיקרית טמונה בצד אחר של הענין:

היא הסכימה לעשות טובה לבחור יפה־תואר, אשר לידו התיישבה באוטובוס — אם כי היו מקומות ריקים אחרים באוטובוס, כפי שמסתבר מתוך הסיפור. האם היא התרגזה על כי הבחור היפה התעלם ממנה במטוס?

על כל פנים, אחרי שהסכימה לעשות לו את הטובה הזאת, מן הראוי היה לחכות לו במקום שנקבע, ביציאה מאולם־המכס.

גם כשיורד גשם.

ופה מתחיל החלק המוזר של הסיפור. הגברת אריקה, חברתה של הגברת אניטה, הבואה את המכונית שלה, והנשים ישבו וחמ־תינו. כמה זמן?

אהוד אדיב לא נאסר באותו ערב, ועל כן ברור כי לא התעכב במכס. אם שרותי־הביטחון כבר שמו עין עליו, הם בוודאי לא ערכו לו חיפוש בלתי־רגיל, שהיה מזהיר אותו ומעורר בו חשד.

אולם בזמן הקצר שחלף שיכנעה אריקה את אניטה, לדבריה, שצריכים לפתוח את החבילה. מדוע?

אהוד אדיב

מדובר על ה־17 באוקטובר 1972. באותו יום לא חלם איש על רשת־ריגול יהודית בשרות האוייב. איש לא העלה על דעתו, אפילו בסיוט, שצבר צעיר, ילידי־קיבוץ, ייאשם בריגול או בחבלה בשירות סוריה או הפידאיון.

אם „החשיפים" של הגברת אריקה עוזרמן ניבאו זה זאת, הרי היא נחונה בכשרונות פאראפסי־כוזגיים הראויים להכרה בינלאומית — או בכישרון שהיה צריך להנחיל זה מקום בצמרת שירות־הכיטחון־הכללי.

קשה מאד להאמין בזה. כל הפיסקה הזאת נכתבה כעבור חודשים רבים, א ח ר י מעשה, והוא נסיון עלוב למדי לזכות בהילה שאולה.

לא נעים לגברת צעירה

דיין, אם כן, נזדעקה אניטה פלאשנר וחזרה ב־4 בבוקר לנמל־התעופה, כדי למסור את הענין?

יש לכך הסבר פשוט, די אנושי: היא נבהלה.

היו בידיה אלף דולאר, שהוברחו ארצה. דמיונה בוודאי צייר לה כמה אפשרויות:

אם המישטרה תפסה את הבחור, הוא היה עלול לגלות שמסר את הכסף לבחורה שבאה עימו במטוס. בצורה זו היא היתה הופכת לשותפה־לפשע בפרשת־הברחה גדולה. בכל מיקרה היתה נמצאת אשמה בהברחה קטנה מדעת.

אם המישטרה לא תפסה את הבחור, והוא שייך לרשת־מבריחים, הוא היה עלול לחפש אותה ולהתנקם בה על שהסתלקה עם כספו.

כך או כך היתה הגברת אניטה מסתבכת, מסתכנת בביזיוש ובעיקוב אחריה. זמי יודע מה עוד. לא נעים לגברת, שאינה זקוקה באלין, והעובדת בשגרירות זרה.

כל זה מובן. אניטה פלאשנר נהגה כפי ערכי האנשים האחרים. היא נוהגים במצב כזה, היא נהגה „בזהירות", כשהתקשרה עם המישטרה, וקיבלה את הוראותיה בתמ־שך הפרשה.

אלם אין בהתנהגותה ובהתנהגות הגברת, שום דבר מפיאר. כל הפרשה היתה די עלובה, בסך הכל.

לצ'יידת־המרגלים הגדולה, אריקה עוזר־מן, תצטרך לחזור לתהומות־הנשייה. אין היא זוכה בתואר של ג'יימס־בונדית ישר־ראלית ונשית אותנטית.

דרכי־חיים

פרח לוטוס בכף היד

עולי רגל רבים צובאים לפתחו של מרפא רוחני

שלושים שנה לא היתה בת־שבע הלוי, מוסיקאית ופסנתרנית לשעבר, המתגוררת כיום באשדוד, מסוגלת לפתוח את כף־ידה הימנית. טובי הרופאים ניסו לרפא את השיתוק וכולם אמרו נואש. עד שיום אחד הינפו אותה אל דב („ברני") סלע, הנושא את התואר „מרפא רוחני". דב, שנעזר במרפא רוחני נוסף, בוריס רחלוביץ, אזרח בריטי שבא לביקור בישראל, הצליח לפתוח את כף־ידה של בת־שבע. היא חזרה והיתה מסוגלת לנגן בה בפסנתר ולבצע בה כל פעולה אחרת. וכל זה בטיפול שנמשך 8 דקות בלבד.

„זה כלום," אומר ברני סלע, „באמצעים רוחניים אפשר לרפא הרבה מחלות, אפילו סרטן. אבל אצלי עוד לא היה מקרה של סרטן, כי רק כמה שבועות מאז שפתחתי את הקליניקה שלי."

ברני סלע, 45, בעל תספורת של יוליוס קיסר, הגיע לארץ כעולה חדש לפני ארבע שנים, מקיפטאון שבדרום־אפריקה. אין זה ביקורו הראשון בישראל. ברני,

דב סלע עם פרח הלוטוס
הקלה לחולים —

שהוא עתונאי ספורט במקצועו, נלחם במלחמת־העצמאות במיסגרת המח"ל. את התכונה המיוחדת שלו לשמש כמרפא רוחני, גילה לפני כעשר שנים. מספר ברני: „בהתחלה, לפני שידעתי על הכוחות הטמונים בי, נהגתי להשתתף בחוג ספיריטואליסטי. תמיד התעניינתי בחיים שאחרי המוות. באחת הסגישות של החוג, כשכל הנוכחים היו שקועים בטראנס, הצביעה עלי אשה אחת שהיתה המדיום, ואמרה שאני אהיה מרפא גדול. אחר־כך בפגישה אחרת של החוג, כאשר בין המשתתפים היו כמה חולים, נכנס אחד הגברים לטראנס וציווה עלי לשים את ידי במקומות שכואבים לאנשים החולים. אחרי כמה דקות טענו החולים כי הם מרגישים יותר טוב."

בשורה מנזיר טיבטי. אם תכונות הריפוי שלו התגלו במקרה, הרי לכהונת מרפא נמשך ברני על־ידי פרח הלוטוס. „פעם אחת," הוא מספר, „כשהייתי בטראנס, ראיתי לפתע פרח לוטוס לבן וזוהר כמו פנינה צומח מתוך כף ידי השמאלית. הפרח היה נורא יפה וקרן ממנו טוהר. לפתע החל לדבר מתוכי קול אשר הציג את עצמו כנזיר טיבטי. הוא בישר לי כי נולדתי עם הכוח לרפא אנשים וכי הוא רוצה להדריך אותי איך לעשות זאת. הפרח בידי השמאלית הוא הסימן כי יד שמאל היא יד הכוח שלי. ובאמת, הכוחות המרפאים שלי קורנים מצד שמאל."

לאשר להסביר את סגולות הריפוי העל־טבעיות של ברני סלע, אם באמת הוא מסייע לחוליו כפי שכמה מהם טוענים, בהסברים שונים. יש הסבורים כי אנשים מסויימים ניחנו בכוחות מגנטו־חשמליים, המועברים אל החולים במגע־יד ומשפיעים

רים סבורים כי הכל זה ענין של אוטוסוגסטיה. כיוון שחלק ניכר מהמחלות הן מחלות פסיכוסומאטיות, הנגרמות מסיבות פסיכולוגיות, הרי אין שום סיבה שלא לרפא אותן גם באמצעים פסיכולוגיים.

לא מכבר נעשו מחקרים רפואיים שהוכיחו כי חולים, שקיבלו גלולות שלא הכילו שום תרופה, אך נאמר להם כי הן מכילות תרופות יקרות ונדירות, החלימו תוך זמן קצר.

עזרה ללא תשלום. לפני מספר שבועות, כאשר רבו המשחרים על פתחו של ברני הוא הקים מרפאה ברחוב גאולה בתל־אביב. כאן הוא מקבל, ללא תשלום כמובן, את כל קהל עולי־הרגל המבקשים את עזרת הכוחות הטמירים הגלומים בו.

לפני שהוא מתחיל בטיפול הוא לוגם מים, שהם לדבריו „סמל החיים". אך שתייתם היא רק „פרט טכני". הפאציינט מקבל הוראה לעצום את עיניו, ולשחרר את עצמו. ברני עוצם גם הוא את עיניו ומתחיל להעביר את אצבעותיו בסביבת המקום הנגוע או הכואב. אחר־כך הוא נועץ את אצבעותיו בארובות העיניים של הלקוח, לוחץ על המצח ועל הרקות, מלטף את העורף ואת חוט השידרה.

בשלב שני נשכב החולה על מיטת הטיפולים. דב מעביר את אצבעותיו על ראש החולה ומנענע אותו מצד אל צד כמטוטלת. בסיום הוא מניח את ידיו במשך כמה דקות על עורף החולה. בסיום הטיפול מספרים החולים בדרך כלל: „הרגשתי נוח ומשוחרר ובחום באיזור העורף והאוזניים." „זה בדיוק מה שרציתי שתרגיש," אומר ברני־דב.

מסתבר שהריפוי הרוחני אינו המצאה של ברני סלע. בכל מקום שם יש ספיריטואליסטים שם יש מרפאים רוחניים. יש להם קשרים בינלאומיים ואפילו בטאונים משלהם.

„מרפא רוחני," מספר ברני, „יכול לרפא גם חיות וצמחים. כאשר צמח נובל יכול מרפא רוחני להחזיקו מעט בידו וכעבור

סדנים מדגים ריפוי רוחני
— וגם לחיות וצמחים

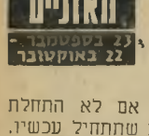
מספר דקות אפשר לראות איך הצמח זוקף את עליו."

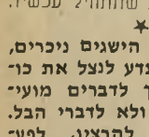
ברני, שעל קיר המרפאה שלו תלויה תעודה המעידה כי הוא חבר כבוד באגודת המרפאים הרוחניים של אפריקה, טוען: „אנשים עוברים אצלי סידרת טיפולים. עצם האמונה ביכולתי לעזור להם היא כבר ריפוי. אבל התוצאה היא הדרגתית ואינה באה בבת־אחת."

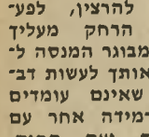
פנינה לבקוביץ, כבת 45, מלצרית במועדון העולה, מעידה על ברני בחיבה: „הוא לי כאבי־ראש וחוליות במשך שנים. הייתי בטיפול של רופא ידוע. כלום לא עזר. היו לי כאבי תופת. ואז, מתוך ייאוש, הסכמתי לקבל טיפול אצל דב. הוא עשה לי מסג' במקום שכאב לי. הוא לחש משהו, ושם את ידיו במשך כמה דקות על המקום הכואב והכאב חלף לבלי שוב עד היום הזה."

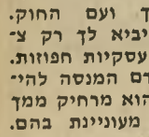
כיוון שברני אינו עושה לחוליו דבר מלבד ליטופים ואינו גובה תמורתם תשלום, אין הוא עובר כל עבירה על החוק. מי שרוצה להאמין שליטופיו ולחישיו ירפאוהו, אין לכך כל מניעה. להיפך. ברני משמש עדות חיה, איך עבדו ופעלו רופאי־האליל, ואף עזרו לאנשים סובלים,

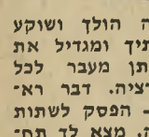

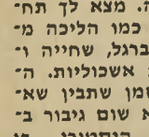

עבודתך הנוכחית הינה קשה וחסרת תוצאות כאחד. דבר זה מחייב שינוי הגישה מחד, ויתר רצינות מצידך לנושא בכללו מאידך. גם שינוי כללי של סידרי חייך יביא לכך שמצבך ישתפר. בשטח הרומאנטי, עוד לא היה שבוע מוצלח יותר עבורך, טלה. מעט יוזמה וכיבושים יקנו לך שם בין חבריך של זאב נוראי.

* * *

גל חדש של הצלחות פינאנסיות כורך עימו התמוטטות כוחותיך. אל תהסס לי־טול חופשה קצרה, לצאת לאוויר השדה, להכיר אנשים חדשים — אבל מצד שני, אל תיכנע לנטיותיך הטבעיות להחסל את ההווה כדי להתמסר למחר מעורפל. בת שור: פגישה מיקרית — תביא בעיקבותיה אהבה גדולה ומוצלחת.

* * *

בכוח האינרציה מוטב לזוג קדימה מאשר תוך־כדי הפעלת כל ה־שרירים, כל הזמן. זוהי תקופה בה מוטב לחשוב, הרבה, לפני כל צעד. ואמנם, אם כן תעשה ולא תירתע מן המסקנות המפתיעות שתסיק — תגיע רחוק, השבוע. יש סיכויים ל־העלאת־שכר או להכנסה גדולה יותר. צפויה נסיעה ארוכה לקראת סוף השבוע.

* * *

צפוי לכם שבוע מעניין וסוער הן מבחינה פינאנסית והן מבחינה רומאנטית. אפשר שתעשו כסף בעזרת או כתוצאה מקשר רומאנטי ואפשר שהרפתקה רומאנטית תעלה לכם בכסף רב. השתדל לא להמר ולא לסכן כספך שלא לצורך, כי אתה עלול להיגרר להוצאות כספים ולהפסדים שלא ציפית להם.

* * *

צפוי לך שבוע חוויות רומנטיות ובילויים. השבוע יימצאו פיתרונות לבעיות שהעסיקו אותך עוד מהחודש שעבר. תצליח להחליק ממספר דאגות כספיות שהטרידו את מנוחתך. לעומת זאת ייתכן שתיאלץ להתייצב מול משבר ריגשי. אם יקרה הדבר במשפחתך, מוטב שתנצור את לשונך אם אינך רוצה שהעניינים יתגלגלו לגילה, לרעה.

* * *

רומאן סוער, משוגע ממש, נפתח בפניך, בת בתולה, אם יהיו לך רק העיניים לראות את האיש, הנראה כבלתי־נכון. זה יתחיל בריב, זה יימשך בסערה, זה יגיע לשיאו באהבה גדולה. גם בעניינים־כספים יש סערות, אבל לאו דווקא שליליות: דע לעמוד על שלך, אך בזכות ובאצילות מסויימת. שמור על עצמך מבעיות־קיבה — ואל תתן למועד סיום הביטוח שלך לחלוף. זה מסוכן.

עסקה גדולה, אותה החלטת להתחיל — תיכשל. אומנם לא בשמתך, אבל מה זה משנה. תפסיד כסף רב ויקח לך זמן רב עד שתחזור למצב סביר. לך, בת מאזנים מחכה אכזבה קשה. אל תגידי שלא הזהירו אותך! לא רק בעסקים לא ייקל לך, בן מאזנים, אלא גם בקלפים אתה עשוי לספוג הפסדים ניכרים. אם לא התחזק לחסון עד היום — מוטב שתתחיל עכשיו.

* * *

יהיה זה שבוע בו תשיג הישגים ניכרים, אם תדע לנצל את כוחותיך לדברים מועילים, ולא לדברי הבל. צריך להרצין, לפעמים. הרחק מעליך אדם מבוגר המנסה לשדל אותך לעשות דברים שאינם עומדים בקנה־מידה אחר עם אופייך ועם החוק. הוא יביא לך רק צרות. הישמר מהחלטות עסקיות חפוזות. הרחיק מעלייך את האדם המנסה להיות לעול אלייך לכל מקום. הוא מרחיק ממך אנשים רציניים, שאת מעוניינת בהם.

* * *

הינך טרוד יתר על המידה בענייני עבודה ומזניח את בני־משפחתך. היזהר בן מזל קשת, בת זוגך עדיין בכושר מלא, מחזריה עדיין זוכרים אותה. אומנם היא יצאה מהמישחק לזמן מה, אך היא עדיין אשה ובמילא יש פריחתה. פנק אותה והקדש לה חשומת לב רבה ככל האפשר.

מצב טעון שיפור. אתה הולך ושוקע בבעיותיך ומגדיל את חשיבותן מעבר לכל פרופורציה. דבר ראשון — הפסק לשתות לשכרה. מצא לך תחביבים כמו הליכה מרובה ברגל, שחייה ואכילת אשכוליות. הגיע הזמן שתבין שאתה לא שום גיבור בן אפוס היסטורי בן שלושה כרכים. כשהמקום צר יותר, החוויות נפלאות יותר. בת גדי, שמרי עליו.

* * *

כתוצאה מכמה רכישות מיותרות וביזבוז מופרז, התערער מצבך הכספי במיקצת. משפחתך תתייחס לזאת בהבנה, אך לא כן חבריך לעבודה ולעסקים. אל תסתבך בהרפתקאות בקלות־דעת. גלה יותר עירנות למתרחש מסביבך. אם תוזמני למסיבה אורע חברתי שאת חוזרת ששת מפניו, אזרי עוז ולכי. היוכחי עד כמה תופתעי לטובה.

* * *

במישור חיי האהבה שלך, בת דגים, לא יחולו שינויים מרעישים. אל תיזחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לעשות את שלו; או שהרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן דגים, למרות אופייך הנוח, תסתבך בצורה שאינה הולמת אותך.

14 - 12 בפברואר 1973

שודד או נשדד -

מי הגנגסטר?

כמה מהנושאים שטיפלנו בהם השבוע:

● הצענו לדון בהצעה שייוחסה לשר יגאל אלון, בדבר הענקת מעמד ירדני אכסטריטוריאלי לרובע המוסלמי של ירושלים העתיקה, במיסגרת הסכם־שלום. על־כך גם הגשנו שאילתה.

● הצענו לדון בפיחות הדולאר. הנשיאות לא הכירה בדחיפות ההצעה.

● הצענו לדון באופן דחוף בשביתה הצפוייה של האקדמאים.

● השתתפנו בדיון בוועדת־החפנים על הפרובוקציות של הרב מאיר כהנא. הצענו לחוקק חוק חדש נגד הסתה לאומנית, גזענית, עדתית ודתית, עם סעיף המאפשר מאסר שלילת אזרחות מאדם שעסק בכך בשנתיים תראשונות לשהותו בארץ.

באותו דיון הרשה לעצמו ח"כ יוסף תמיר מגח"ל, שהוא רודף־פירסום מיקצועי, לטעון שאני ושמואל תמיר השתמשנו בשיטות „גאנגסטריות" במילחמה נגד שוד־הקולות בליל־השימורים בכנסת. זוהי דוגמה מעניינת של שודדים המכנים את קורבנותיהם בשם גאנגסטרים. הגשתי על כך תלונה רשמית לוועדת־הכנסת.

בוררות ויצאניות

פנינה קטנה מהוויכוח על מישרד־העבודה:

יהודה שערי (ל"ע): ...כיום אסור לשבות בשירותים הציבוריים תוך תקופת קיומו של ההסכם. לדעתי, האיסור הזה צריך לחול גם בתקופה שבין הסכם להסכם, כאשר מדובר בשירותים חיוניים.

יטענו לעומתי: בוררות (חובה) איננה דבר כל־כך יפה, זאולי אפילו פסול. רבותי, חברי־הכנסת, אני רוצה להזכיר לכם את האימרה הידועה של ברנארד שאו, שאמר בשיחה עם אשה מסויימת: על העיקרון כבר הסכמנו; עכשיו נדבר על המחיר. ברגע שהסכמתם שמותר לחייב בוררות על פי החוק — אמנם בתקופת ההסכם — הקדושה הזו, הפשע הזה שאסור להשלים איתו, אותה סגיעה באידיאולוגיה יסודית — כל אלה כבר אינם קיימים. האידיאולוגיה הזו אינה קיימת.

אורי אבנרי: מה, אתה משווה בוררות־חובה ל־יצאנית?

יהודה שערי: אינני עוסק בתחום הזה שאתה כל כך מתעניין בו. אתה רשאי לעשות כל השוואה שאתה רוצה.

על העיקרון כבר הגענו להסכם: מותר לחוקק חוק בתחום זה.

דו־שיח עם מנחם בגין:

המליאה היתה כמעט ריקה לגמרי, כשהגיע תורנו להשתתף בוויכוח על פעולות מישרד־העבודה. אחד המעטים שנכחו באולם היה ח"כ מנחם בגין.

עמדנו להגיד כמה דברים על נאום יצחק בן־אהרון, ולעבור משם לנושאים אחרים, אך קריאות־הביניים של בגין הפכו את הנאום לדו־שיח ממושך, שארך כעשרים דקה, וגרם לייאושו של היו"ר.

היתה זאת אחת הפעמים המעטות שבהן התפתח בכנסת דו־שיח אמיתי על נושא חשוב:

אורי אבנרי: יש להודות ל־6—7 חברי הכנסת הישבים כאן בהתנדבות.

היו"ר מרדכי ביבי: לא מתוך התנדבות, אלא מתוך הכרת החובה.

אורי אבנרי: בהתנדבות וכמילוי חובה. אם זו חובה על כולם — הרי זו התנדבות.

מה גם שאפילו השר עצמו כבר נטש את המערכה לפני זמן ניכר.

היו"ר מרדכי ביבי: השר יצא לכמה דקות, והנה הוא כבר שב.

יוסף אלמוגי (נכנס) מחפשים אותי?

אורי אבנרי: כבוד השר, היית חסר לי. הבעתי תקוותי שתכבד אותנו בנוכחותך.

הערבים בונים את הארץ

אדוני היושב ראש. „אנו באנו ארצה לבנות ולהבנות בה". כך שרנו פעם.

כיום הערבים הם הבונים, ואנחנו הנבנים.

מנחם בגין: זה לא מדוייק. יהודים לא בונים?

אורי אבנרי: אם חבר־הכנסת בגין יבקר פעם באחרי הבנייה בארץ, הוא יראה שמיספר...

שר־העבודה יוסף אלמוגי: 25% מכל עובדי הבניין הם ערבים מהשטחים.

אורי אבנרי: לכך יש להוסיף את ערביי ישראל עצמה. אם תצרף את המיספרים יחד...

שר־העבודה יוסף אלמוגי: אם תצרף אותם יחד, לא תגיע ליותר מ־40%.

משה ברעם: ובתעשיה?

אורי אבנרי: המשורר שכתב את השיר, לא חלם על מצב כזה.

העובדה המכרעת במערכות־העבודה בישראל, היא חדירת העבודה הערבית.

אין זה עניין של כמות בלבד, 25% או 40% בענף מסויים. זהו עניין של שינוי מהותנו היסודית בארץ.

לפני ימים אחדים נאם חבר־הכנסת יצחק בן־אהרון נאום חשוב. חבל שהנאום החשוב הזה לא נאם בבית־הנבחרים של מדינת־ישראל, שבו היו הדברים צריכים להישמע ולגרום לוויכוח, אלא במוסד מיפלגתי. אולי גם זוהי תסמונת (סימפטום בלעז) לפרישת הכנסת ממערכות הוויכוח וההכרעה, תוך העברת הוויכוח וההכרעה למוסדות אחרים.

אני רוצה להגציח בדברי כנסת פסוקים אחדים מדבריו של חבר־הכנסת בן־אהרון. הוא אמר:

„אינני יודע אם השטחים שאנו מחזיקים בידינו הם קלפים למו"מ, ואולי גחלים לוחשות מתחת לאושיותנו...

„בלי להיות מארכסיסט קיצוני, אני יכול לומר, שזה די מתוק לבנות את הציונות מעבודה ערבית, לבנות ערים וכלכלה ומשק וליהנות.

„עוד מעט נשמע, שמי שיאמר שאיננו רוצה להתהולל ולהתעשר על חשבון הערבים מהשטחים, כופר בהגשמת הציונות ומעכב את הגאולה והפיתוח...

„זה איננו שילוב ומיזוג, זה לא הולך יחד... הציונות העובדת לא הניחה מעולם את האפשרות שעם ישראל במדינתו יהפך לעם שליט על עמים אחרים, ובודאי שלא לפי בחירתם...

שחלק זה של האוכלוסיה לא יוכל להשתכר בכבוד? והנה אנחנו נותנים להם עבודה, הם משתכרים יפה, רמת־חייהם עולה. על מה הטענה שלך ושל ח"כ בן־אהרון?

אורי אבנרי: אני שמח מאוד על השאלה הזאת. הייתי רוצה שהכנסת תדון בנושא זה בצורה מעמיקה. ארשה לעצמי להשיב עוד מעט על שאלה זו, שהיא אחת השאלות המהותיות. אבל לפני כן הייתי רוצה להעיר עוד הערה לעניין.

במשך דור שלם עמדנו בוויכוח עם שוללי המדינה, שאמרו שאנחנו חברה נחלנית, קולוניזטורית, שאנחנו דומים לקולונים באלג'יריה, לנחלנים בדרום־אפריקה.

בוויכוחים ללא־ספור, פומביים ופרטיים, אמרנו לערבים ולידידי הערבים, שאיננו מנצלים את עבודת הזולת. **זה הייחוד של מיפעלנו בארץ הזאת, שהוא**

לבנות - או להיבנות?

בה — היא חלה על כולם. ואם אין זו חובה החלה על כולם — הרי זו התנדבות.

מה גם שאפילו השר עצמו כבר נטש את המערכה לפני זמן ניכר.

היו"ר מרדכי ביבי: השר יצא לכמה דקות, והנה הוא כבר שב.

יוסף אלמוגי (נכנס) מחפשים אותי?

אורי אבנרי: כבוד השר, היית חסר לי. הבעתי תקוותי שתכבד אותנו בנוכחותך.

הערבים בונים את הארץ

אדוני היושב ראש. „אנו באנו ארצה לבנות ולהבנות בה". כך שרנו פעם.

כיום הערבים הם הבונים, ואנחנו הנבנים.

מנחם בגין: זה לא מדוייק. יהודים לא בונים?

אורי אבנרי: אם חבר־הכנסת בגין יבקר פעם באחרי הבנייה בארץ, הוא יראה שמיספר...

שר־העבודה יוסף אלמוגי: 25% מכל עובדי הבניין הם ערבים מהשטחים.

אורי אבנרי: לכך יש להוסיף את ערביי ישראל עצמה. אם תצרף את המיספרים יחד...

שר־העבודה יוסף אלמוגי: אם תצרף אותם יחד, לא תגיע ליותר מ־40%.

משה ברעם: ובתעשיה?

אורי אבנרי: המשורר שכתב את השיר, לא חלם על מצב כזה.

העובדה המכרעת במערכות־העבודה בישראל, היא חדירת העבודה הערבית.

אין זה עניין של כמות בלבד, 25% או 40% בענף מסויים. זהו עניין של שינוי מהותנו היסודית בארץ.

לפני ימים אחדים נאם חבר־הכנסת יצחק בן־אהרון נאום חשוב. חבל שהנאום החשוב הזה לא נאם בבית־הנבחרים של מדינת־ישראל, שבו היו הדברים צריכים להישמע ולגרום לוויכוח, אלא במוסד מיפלגתי. אולי גם זוהי תסמונת (סימפטום בלעז) לפרישת הכנסת ממערכות הוויכוח וההכרעה, תוך העברת הוויכוח וההכרעה למוסדות אחרים.

ח"כ מנחם בגין

„יש עירעורים וספיקות בליבנו בשאלה: אני שליט על הערבים, אני גואל גאולה לשמה, או אני מנשל את הערבים. יש שכר מתוק מעבודת ערבים."

משה ורמבן (המערך): זה הדבר היחיד שחבר־הכנסת בן־אהרון אמר בשנה האחרונה?

אורי אבנרי: חבר־הכנסת בן־אהרון, כמו כולנו, אומר לפעמים דברים עמוקים יותר, ולפעמים דברים עמוקים פחות. אלה הם, נדמה לי, מן הדברים העמוקים ביותר שהשמיע בזמן האחרון. מן הדין שהכנסת תיתן דעתה על נושא זה, שהוא אחד המכריעים בחיינו.

א'בדנו את ייחודנו

אדוני היושב ראש, במשך דור שלם עמדנו בוויכוח אם אויבי הציונות, שוללי מדינת ישראל, אויבי מפעלנו...

מנחם בגין: תאר לעצמך שלא היינו נותנים לערבים לעבוד. הם אינם עובדים, אינם משתכרים, הם סובלים מחסור. היתה קמה זעקה: איך אנחנו מרשים

נכנה כוזו עדידי עבודת עצמנו, בעוד שחברים כדרום־אפריקה, חלכנים כרודסיה וחקולוניים באלג'יריה לא היו יכולים להתקיים אפילו חודש אחד ללא עבודת האוכלוסיה „הילידה".

נפתי אלייעד: איזה השוואה שטחית. אינני מבין איך אפשר לשמוע כאן השוואות כאלה.

אורי אבנרי: אם תמשיך להקשיב, תראה שאתה יכול לשמוע.

אמרנו שאיננו מנצלים את עבודת הזולת. והנה, אחרי דור, כאילו מתגשמת הקללה שקיללו אותנו יריבינו.

אני אינני מארכסיסט, ובוודאי לא מארכסיסט אדוק. אבל נדמה לי שבעניין זה הניתוח המארכסיסטי מתגשם במאוחר, כאילו באופן רטרו־אקטיבי, ואנחנו במו ידינו הורסים את ייחוד המיפעל אשר בנינו, ומטביעים עליו במאוחר חותמת קולוניאלית וקולוניאליסטית.

שר־העבודה יוסף אלמוגי: וכל זה בגלל 5% בכוח־העבודה?

אורי אבנרי: אדוני השר, אם יש למישהו 5% תאי־סרטן בגוף, רע מאוד לגוף. יש דברים שאינם נמדדים באמות מידה כמותיות, באשר הם נוגעים לאיכות.

מנחם בגין: זה ביטוי לא טוב. שונאי היהודים הין אומרים כך על היהודים בגולה.

אורי אבנרי: נדמה לי שההקבלה אינה מוצדקת.

מנחם בגין: הביטוי הוא בלתי־מוצלח.

היו"ר מרדכי ביבי: אני מבקש לאפשר לחבר־הכנסת אבנרי לסיים את דבריו.

אורי אבנרי: אני סבור שחילופי־דברים אלה כל־כך מוסיפים לאווירה בכנסת, שאני מבקש להאריך בגללם את הזמן העומד לרשותי.

כאשר השר אלמוגי אמר בדברי־הפתיחה שלו שאיננו מנצלים, חלילה, את העובדים האלה, באשר אנחנו משלמים להם שכר מלא, הרי זאת תשובה קצת נאיבית, בלתי־מדעית. כאשר דובר על „ניצול" עבודה, לא רק אצל מארכס אלא גם אצל כלכלנים אחרים, הכוונה לא היתה לניצול עבודה ללא שכר. כאשר קבעה ההסתדרות שיכולים להיות חברים בה רק מי ש„אינו מנצל עבודת זולת", הכוונה לא היתה למי שמנצל מבלי לשלם שכר. הכוונה היא, כמובן, למנצלים המשלמים שכר.

(המשך בעמוד 34)

„אל ניתן להם לגעת בכרמל, או לחת להם לכרות את ראשו!

אל ניתן להם להרוס אף דונם אחד, לכרות אף עץ אחד!"

אם יש נושא אחד, שבו אנו מנהיגים את הכנסת כולה, הרי זה הקרב להצלת נוף הארץ.

ברגע שנתפרסמה המזימה להפוך את הכרמל למחצבה, הגשנו הצעה דחופה לסדר־היום. השבוע, אחרי שהיות רבות, נאלצה הנשיאות להכיר בדחיפותה. חמישה ח"כים נוספים הגישו הצעות דומות, אך נאום סיעתנו היה, לדעת הכל, מוקד הדיון:

איר אכנרי: אדוני היושב ראש, כנסת נכבדה.
דונם פה ודונם שם / רגב אחר רגב, /
כאן נחריב אדמת העם, / מצפון עד נגב...

מה לא עוללנו לארץ הזאת? את אנמיה ייבשנו. את נחליה רצחנו. את ימיה ומיפרציה הרעלנו. את נופיה אפיפי הוד־הקדומים כיסינו בסלאמם מכוערים של בטון, קוביות־קוביות. את הר־הבית אנו מקיפים במיפלצות של מלט. את האוויר זיהמנו. את הפרחים השמדנו ביד זדון. את חיות־הבר הרגנו בלי רחם.

ועתה מונף הגרזן על הכרמל, לערוף את ראשו, פשיטו כמשמעו.

אליהו הנביא

אכן, מתגשמת לנגד עינינו, אחוזות־הפלצות, קללתו של נחום הגבוא: „ה' ארך־אפיים, וגדול כוח, ונקה לא ינקה, ה' בסופה ובסערה דרכו, וענן אבק רגליו, גוער בים וייבשהו, וכל הנהרות החריב, אומלל בשן וכרמל, ופרח לבנון אומלל."

אומלל כרמל. הוא התנשא בנוף ילדותנו. לא רק ילדותנו האישית, אלא גם נעורינו הלאומיים. הוא התנשא לעיני שופטים ולוחמים בראשית דרכו של העם. הוא הרטיט לבבות משוררי התנ"ך. כעבור אלפי שנים נגלה ראשון, ממרחקי־ים, לעולים שהצטופפו על סיפון אניות כדי לחזות במולדתם החדשה המתרוממות באופק. אניות כדי לחזות במולדתם החדשה המתרוממות באופק.

לכרות את ראש הכרמל! „להנמיך" את הכרמל! מכל הפשעים נגד ארצנו, זה הפשע הנתעב ביותר. כה נתעב, כה מיפלצתי, עד כי האוזן שומעת והלב אינו מאמין.

אלוהים ועגל הזהב

במרומי הכרמל עמד אליהו הנביא. שם הוריד אש מן השמים. שם הרג את נביאי הבעל.

עכשיו מתברר שאליהו הנביא היה עובד־אלילים, ונביאי הבעל היו חברים נאמנים בי־מועצת־פועלי־חיפה, ואולי גם בעלי־מניות בי־חברת „נשר".

כי כה אמר אליעזר הנביא, אליעזר מולק, מולק ראש הכרמל: מגיני הטבע, נוטרי הכרמל, צבא ההגנה לנוף ארצנו — עובדי אלילים הם. עובדי אלילים. נאום אליעזר הנביא.

לאיזה אל סוגד מזכיר מועצת פועלי חיפה? לאיזה אל סוגדים אילי חברת העובדים ושותפיהם, בעלי נשר?

לא לאל אשר שם בפי עובדיה הנביא את הפסוק: „אם תגביה כנשר, ואם בין כוכבים שים קינך, משם אורידך, נאום ה'" לא לאל אשר תודתו נולדה בין כרמל ותבור, הר־אפרים והר־יהודה.

האימפריאליזם החום

הם סוגדים לאליל, שגם הוא הטביע את חותמו על שחר נעורי עמנו: עגל הזהב.

האם למען הכסף מותר הכל?

אנו משלמים בעד בטחוננו הלאומי. אנו משלמים בעד בטיחות העובדים. אנו משלמים בעד צורכי־דת. אנו משלמים בעד צדק סוציאלי.

האם לא נשלם בעד שימור מולדתנו: בעד יפי הסביבה שבה אנו נולדים, חיים ומתים; בעד איכות חיינו, פשוטה כמשמעה?

במשך דורות שילשלו ילדי ישראל את פרוטותיהם לתוך הקופסה הכחולה. למען הקרן הקיימת. למען הייעור. עוד עץ ועוד עץ ועוד עץ. והנה, במכה זדונית אחת רוצים להשמיד יער שלם, יער של 2300 דונם!

רק השבוע דיבר מדינאי זר בהערצה על „האימפריה הירוקה" שלנו, ובירך אותנו על אימפריאליזם זה.

מי יעז להגיד לו: אתה טועה סניור. האימפריה שלנו שונתה את ציבעה. האימפריאליזם של ישראל החדשה הוא אימפריאליזם חום, אימפריאליזם של השמדה וחורבן, למען בצבע כסף. במקום הפרחת השממה — השממת הפריחה, למען בצע כסף.

להציל את הכרמל!

דברי מירמה וכחש

מה טוענים עופות השמיים, העטים על הר הכרמל להשחיתו?

אם לא נפקיר בידיהם את הפארק הלאומי שלנו, מקום־הנופש היחידי לרבבות משפחות מדלת־העם, יקרה אסון. לא יהיה מלט. בניין הארץ ייעצר.

(צריכים להרוס את הארץ, כדי לבנות את הארץ. איזה אבסורד!)

זעקה זו בשקר יסודה. ליד שפרעם, מרחק עשרים דקות נסיעה לפועלים מבתיהם הנוכחיים, יש אתר מתאים למחצבה. אפילו לא יקימו מפעל מודרני חדש באתר זה, וימשיכו לעבד את החומר משפרעם במפעל המיושן הקיים, לא ייקר הדבר את המלט אלא ב־50 לירות לחדר! הניחו אותן על כפות המאזניים — 50 לירות מכאן, ראש הכרמל מכאן!

בדברי מירמה וכחש, מהלכים עלינו אימים. לא יהיה מלט. הפועלים ירעבו. אין תחליף לראש הכרמל.

לא דוכים ולא יער. למען הדיוק: יש יער, יער מפואר, אך לא יהיה יער אם נתפתה לדברי הכזב.

במחצבות הקיימות עוד יש חומר לארבע שנים. אם נאמר עכשיו לאו מוחלט, סופי, למזימה נגד הכרמל, יש די זמן לבעלי נשר לתכנן ולבצע את המעבר לשפרעם, או לאתר מתאים אחר. לא ייגרם שום עוול לעובדים, אם יסעו לעבודתם באוטובוסים, כשאר העובדים במדינה.

כל הפארקים - בסכנה!

הסכנה האורבת לפיתחנו — היא סכנת הסחבת. תופעל כאן שיטת ארובת־הרעל — שיטת רדינג ד'. יסחבו את הכל, עד שיהיה מאוחר מדי לבנות את המיפעל במקום המתאים, ויעמידו את המדינה כולה בפני העובדה המגורת: כניעה למשחיתים או הפסקת הייצור.

ואחרי שתצליח המזימה, ייפרצו כל הסכרים. אחרי שייקבע התקדים שמותר לקרוע ביד אכזרית את ליבו של פארק לאומי מפואר, במרכז הארץ, ליד עיר גדולה — מי יעצור את הידיים השחוחות אז שאר הפארקים והגנים הלאומיים? תמיד תימצא האמתלה להצדקת הגזלה, האדרת הלאומית לכיסוי ערוותה של תאוות הבצע.

ירושת החורבן לדור הבא

לכן לא תיתכן שום פשרה. אל ניתן להם לגעת בכרמל, בראשו או בכתפיו. אל ניתן להם להרוס אף דונם אחד, לכרות אף עץ אחד, להשחית אף מורד אחד, נוסף

אליעזר הנביא

על השטחים שהם כבר השחיתו, כאשר עינינו היו עצומות וליבנו גס למראה רצח סביבתנו.

המזימה היא לגזול 2300 דונם מתוך 84,000 הדונמים של הגן־הלאומי.

המזימה היא להנמיך את ההר מ־528 מטרים עד 460 מטרים — להוריד מגובהו 68 מטרים.

המזימה נוגעת לשטח השולט על כל הכרמל ונראה מכל חלקיו. המחצבה, שהכרייה בה תימשך 50 שנה, תהיה האתר השולט בנוף — כשם שארובת רדינג ד' היא האתר השולט בנוף תל־אביב. הכרמל יהיה הר שונה לגמרי, מעוות בצורתו עם בור באמצע.

כך יראו אותו הבנים הנולדים היום, ברגע זה. הם יגדלו ויזדקנו, וזה המראה שיראו. הדיבורים על שיקמור ותיקון, אחר מעשה, בעוד 50 שנה, הם דברי הבל כדי לסבר את האוזן. החורבן יישאר, אותו נוריש לדור הבא, אם נכנע.

אני קורא לכנסת לסכל את המזימה. הבה נאמר „לא" מוחלט, סופי, מיידי!

שר להגנת הסביבה

אך לא די בכך.

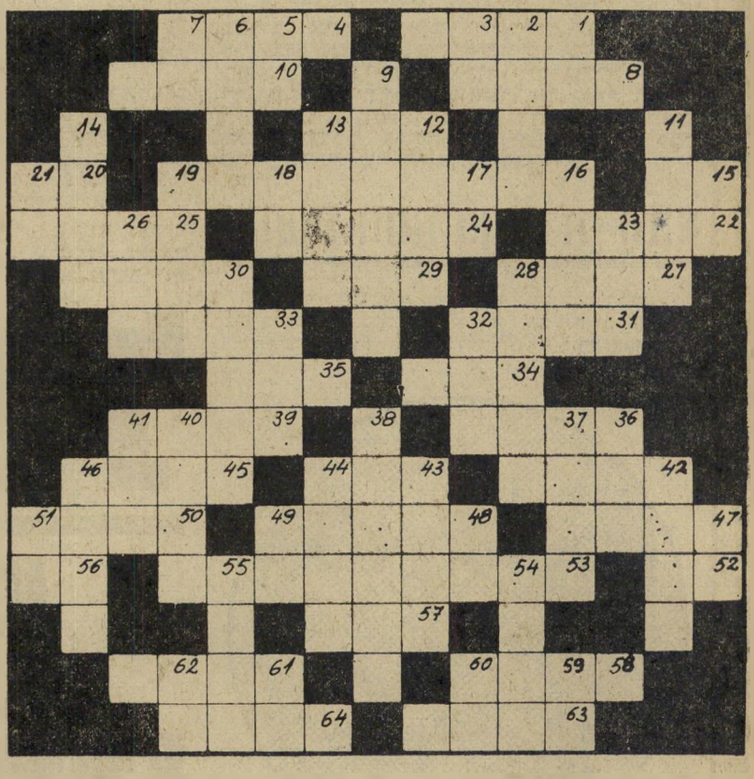
אנו נזעקים נגד מזימה אחת — מיפעל־חשמל פה, מיפלצת אדריכלית שם — ובעודנו עסוקים במקום אחד, מתבצעת זוועה גדולה, גדולה יותר במקום אחר.

אני תובע להקים עוד השנה משרד להגנת הסביבה, וכראשו שר נמרץ, שיקבל לידיו סמכויות דראקוניות להגנה על הנוף, הסביבה ואיכות־החיים בכלל.

לא די בוועדות סטאטוריות למיניהן, הכפופות ללחצים כלכליים וביורוקרטיים.

דרוש אנרוף ציבור להגנה על הארץ, לכך תימכר זכות הבכורה של ארצנו בנזיד עדשים למוגדי עגל הזהב.

תשבץ העולם הזה 1851

מאוזן:

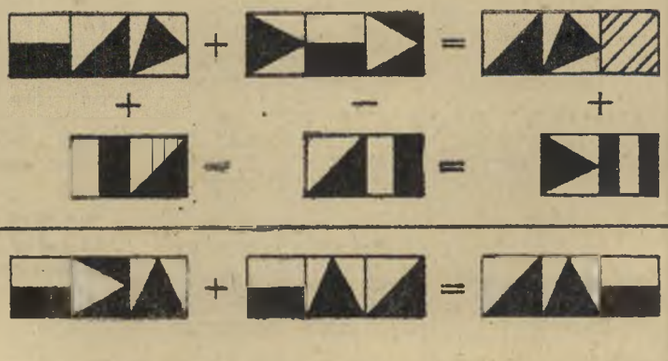
1) מחלת ילדות. 4) בריא, חזק, בעל שרירים. 8) עץ הקשור בחג נוצרי. 10) מין קוף. 12) מטוס רוסי. 15) מתכופף. 16) עיר במצרים, שהיתה מרכז יהודי בתקופת שילטון בית תלמי. 20) סמל נוצרי קדום. 22) סולח. 24) ממלכי אשור. 25) מדינה ערבית. 27) איזור בעבר הירדן. 29) עיר נמל במערב גרמניה. 30) ממתק מזרחי. 31) גוף ציבורי הקשור במאבק נגד הקמת תחנת רידינג החדשה. 33) שן־פיל. 34) עשיר תנכ"י. 35) אחד השבטים. 36) צורה, בבואה. 39) עיר בארץ. 42) אל מצרי קדום. 43) כינוי לחכם מחכמי המשנה בסוף תקופת בית שני. 45) מדינה אסיאתית. 47) בד. 48) דבר תועבה. 50) פרח נוי המיוצא על ידי ישראל. 52) נמצא. 53) מלחין רוסי. 56) סוג קרקע. 57) מחבר ספרי מדע דמיוני. 58) מעשר המכות. 61) ליצן. 63) ספר המיוחס לשלמה המלך. 64) נהר בצרפת.

מאונך:

1) אריג קדום יקר. 2) תינוק. 3) רטוב. 5) מכשיר עינויים. 6) מלחין איטלקי. 7) עמוד מים. 9) כובש מונגולי. 11) תבלין מזרחי. 12) דלי תשפורת. 13) רב ועצום, בכמות או באיכות. 14) מקפץ, מנתר. 15) מבני נוח. 16) חברת תעופה. 17) עליו יושב המלך. 18) משורר. 19) עטרת אור. 21) בוסתן. 23) עיר שהתפרסמה בטפשות תושביה. 26) כתם. 28) מפלצת. 30) יישוב בצפון הארץ. 32) אחת האצבעות. 33) עוד פעם. 36) שקט. 37) סגור ונעול. 38) סוג של חתול. 40) מבני יעקב. 41) אימפריה קדומת. 42) הבעה. 43) ללא הכרעה. 44) גלגל. 46) סוג מאפה, אפיפית. 47) מונח גיאוגרפי. 48) דב ספרותי. 49) גנרל אמריקאי שפקד על צבא הדרום. 51) דגל. 54) עשרה אלפים. 55) בצוותא. 59) בלבד. 60) תבלין מזרחי. 61) גיבור אחד המשפטים המפורסמים במדינה. 62) מה ששלמה המלך טען שהוא הבל.

חשבץ 1851

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של סעולות חיבור וחיסור, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

במדינה

דרכי אדם

השוטרים המדומים

איך הפך בעל ההון לסמרטוטר בגיל 80?

הגנבים שפרצו לביתו של שמואל ספו, הצליחו לגנוב ממנו שלושת אלפים ל"י, שהיו מוחבאות בדירה. לא שהכסף היה חסר לו במיוחד. באותם ימים היה לספו רכוש רב, שהסתכם בכ־200 אלף ל"י, שהיה מגולם ביהלומים ובתכשיטים אשר הין שמורים בכספות במקומות בטוחים. אבל חרה לו שהצליחו לסדר אותו.

ואז הופיעו ינקו זילברשטיין וידידיו. הם שמעו את ספו מבכה את הכסף שנגנב מביתו ומיד הציעו לו את עזרתם. ספו שמח שבמקרה נתקל בשוטרים נאמנים, שלא דיקדקו בפרטים, וזלא המתינו עד אשר יגיש תלונה רשמית כדי לחקור את הגניבה הנועזת. הם באו לדירתו, ריחרחו פה ושם, והבטיחו לו לתפוס את הגנבים תוך זמן קצר.

את הגנבים הם לא תפסו. אבל בסופה של אותה היכרות, הריקו זילברשטיין וחבריו מספו את כל רכושו. בסופו של דבר באו שוטרים, הפעם אמיתיים, ואסרו את השוטרים המדומים. אבל לספו לא

סמרטוטר ספו
הגנבים הציעו עזרה

יצא מכך כלום. את הכסף אי־אפשר היה עוד להחזיר לו. וכך, בגיל 80, נאלץ הישיש לצאת ולחפש לעצמו פרנסה חדשה — כסמרטוטר.

פריצה למחסן סמרטוטים. ספו, החובש תמיד את אותו כובע מרופט, ומקפיד תמיד, גם כשהוא אוסף סמרטוטים, להופיע בעניבה הדומה כבר לחבל, הוא דמות ידועה בקרית־המלאכה של תל־אביב. הוא מופיע שם בשעות קבועות, רכוב על תלת־אופניים שלו, אוסף את הפסולת מבתי־המלאכה לסריגה ולתפירה.

כאשר עלה לארץ ב־1950, כשהוא אלמן, זכו הוא ואחותו בפיצויים מגרמניה. אחותו נפטרה כעבור זמן קצר, והוא, כיורש היחיד, זכה גם ברכושה. כשברשותו כמה רבבות ל"י יכול היה לחרשות לעצמו להינשא מחדש, כשהיה בן 65, ולצאת עם אשתו החדשה, שחיתה צעירה ממנו בעשר שנים, למסע תענוגות באירופה. את כספי הפיצויים השקיע ספו בעסקי יהלומים ותכשיטים, והקרן נשאה פירות יפים. עד שבאו השוטרים המדומים.

סיפר ספו: „הם היו ארבעה גברים ועוד כמה נשים. הם שיכנעו אותי להשקיע בבית־מלאכה לתכשיטים. תמורת רווח נקי. הם הביאו לי גם לקניה כל מיני דברי אמנות קלאסיים, שהיו רק רמאות. הם הוציאו ממני את כל כספי, אפילו את הדירה הייתי צריך למכור."

הכנופיה שרימתה אותו הועמדה לדין ונענשה. אבל הסמרטוטר הישיש אינו יודע מנוחה. „אני חי בפחד," הוא אומר, „הם ינסו להתנקם בי. פעמיים כבר ניסו לפרוץ לתחסן הסמרטוטים שלי. הם איימו להרוג אותי."

אבל בסופו של דבר מאשים ספו רק את עצמו. „איך יכולתי להיות כל כך

עם הבעל

ירדנה ארזי מ־אחורי גבו של בעלה הצעיר, הזמר־שחקן עמוס טל־שיר, עימו היא מופיעה עתה בהצגת בידור.

מ־ספרים כי יושב־ראש הכנסת, יש־ראל ישעיהו, נצמד בשבועות האחרונים למכשיר הטלוויזיה, כל פעם ששודר שם אחד ממשחקיה של קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב, במסגרת משחקי גביע־אירופה לאלופות. כאשר שאלו אותו,

הרב־סמלת

ירדנה ארזי ני־צבת בפני ה־מיקרופון באחת מהופעות להקת הנח"ל, במיסגרתה שירתה בתקופת שירותה ה־צבאי, ושחיא היתה גם הרב־סמלת שלה.

מה עניין מוצא הוא במשחק, השיב ישעיהו, לדברי הסיפור:

„התימני הגבוה הזה שמשחק במכבי, משחק יוצא מן הכלל."

והוא התכוון כמובן לרון דאנגלוס.

אילו היה ישעיהו רואה את ירדנה ארזי, מי שחיתה כוכבת להקת חנח"ל, היה ללא ספק מציג אותה, מבלי להניד עפעף,

צעדיה הראשונים של ירדנה ארזי, בת קיבוץ כברי בעולם הבוהמה התל־אביבי

נשיר זה כמו להיות ירדנה

כסמל וכדוגמא ליופיין של בנות העדה התימנית.

יש לה פנים מונגוליות, עיניים קצת מלוכסנות, שיער שחור כהה, וצבע פנים שחום. ואם להוסיף לכך את הקול הצלול, ואת החיוך המלבב בפה מלא שיניים צחורות, נראית ירדנה ארזי כיורשת הטבעית ביותר של דור הזמרות התימניות, מברכה צפירה ועד שושנה דמארי.

אז כדאי לנשום עמוק לפני שמקבלים את ההלם. לא רק שהקשר היחיד שיש לירדנה עם תימן הוא שהיא עברה פעם בכרם התימנים, אלא שלתימניה הגזעית הזו, אין אפילו כרומוזום מזרחי אחד בירושה.

היא צברית, ילידת קיבוץ כברי, שנולדה לאב יליד גרמניה ולאם צרפתיה. אחד הדברים שלה, מצד האמא כמובן, הוא הפנטומימאי הצרפתי הנודע מרסל מרסו. יתכן ש־הוא עדיין לא יודע שמישהו במשפחה מכין לו קונקורנציה בעולם הבידור והאמנות. אבל יודעי־דבר מגבאים שלא תהיה לו שום סיבה להתבייש בכך.

ירדנה, שרק לפני חודשים מספר סיימה את שירותה הצבאי, עומדת על סף קאריירה אמנותית מבטיחה. למרות שבלהקת הנח"ל הצטיינה בעיקר כזמרת, וזאת מבלי שלמדה כלל פיתוח־קול וללא כל הכשרה מוקדמת, הרי הצד החזק שלה יהיה דווקא המישחק.

כמו שאומר האמרגן אברהם („פשנל") דשא, שמיהר להחתים את ירדנה על חוזה לחמש שנים כבר ברגע שהפכה לאזרחית: „עכשיו היא זמרת טובה. אבל מה שהיא תהיה — זה שחקנית סרטים מצויינת."

מבט חטוף

נשקף מעיניה של ירדנה ארזי, בת קיבוץ כברי, הניצבת עתה על סף הקאריירה שלה ככוכבת קולנוע. למרות שהיא ידועה בעיקר כזמרת, היא עשויה, לדעת מומחים, לכבוש את עולמה כשחקנית.

וכשפשנל אומר, פשנל יודע.

למרות שאת הכשרונות הבאיה עימה ירדנה עוד מקיבוץ כברי שליד נהריה, היא חייבת את הקאריירה שלה במידה רבה למזל הטוב. כי אם לא היתה יד המקרה מתערבת לטובת הכשרון, היתה הביישנות, שהיא התכונה הדומיננטית שלה, מנצחת.

הפה שסרב להיפתח

ע ובדה: לא בכיתה ולא בתנועת הצופים, אליה הצטרפה אחרי שהוריה עזבו את הקיבוץ ועברו לחיפה, לא פתחה חילדה את פיה. לכל היותר פיטפטה. אבל לשיר? ולא שלא היה לה מה לשיר. לחיפך: „נורא רציתי לשיר. הרגשתי שזה חלק ממני. אבל לא העזתי. ידעתי שאני שרה יפה, ופחדתי שינידו שאני רוצה להשתויץ."

חצי שנה של לבטים חיסוסים חלפה, עד שעשתה את הצעד הראשון בכיוון, כשהצטרפה לחבורת בית־רוטשילד בחדרכת אפי נצר. „אמרתי על החיים ועל המוות, לקחתי איתי את אח שלי, נבחנתי, התקבלתי ותוך שבוע הייתי סולנית." ומי שמעז סוף סוף לעזור לעצמו, גם אלוהים, כידוע, עוזר לו.

במועדון־הזמר שבתל־אביב, בתוכנית בה הופיעה ירדנה עם חבורת בית־רוטשילד, הופיעה גם להקת הנח"ל. אחרי ההופעה ניגש קצין חחינוך של הנח"ל אל ירדנה והזמין אותה להצטרף להלהקת הנח"ל, כשתתגייס, בעוד שנה.

„כל הדרך הזאת הביתה הייתי חמומה," נזכרת ירדנה, „להקת הנח"ל היתה אז בשבילי דבר לא מושג. רק הבוקר חשבתי, שלולא אותה הוספה במועדון־הזמר לא הייתי מה שאני היום. אני לא יכולה לתאר לעצמי שהייתי מעזה לגשת לבחינות הכניסה ללהקת הנח"ל על דעת עצמי."

עברה עוד חצי שנה עד שקיבלה את ההזמנה לבחינות. בחצי שנה זו של המתנה כמעט והתיאשה, ומכיוון שלבד לא היה לה אומץ ללכת, החליטה להצטרף יחד עם חבריה לתנועה, לגרעין מצדה. רק ההזמנה שהגיעה שינתה את התאכניות.

(המשך בעמוד 35)

שלוש פנים לירדנה שלוש הבעות אופייניות של ירדנה לא על הבמה, אלא בביתה. ירדנה, שנישאה לשחקן לפני כחצי שנה, הביאה עימה לדירת הנשואין שלה את בובותיה, נוסף להן היא מגדלת גם חתול וכלב. בגיל 21, כשמאחוריה רק הופעה בלהקה צבאית ובהצגת בידור, היא כבר מקבלת מכתבי מעריצים.

(המשך מעמוד 30)

שר העבודה יוסף אלמוגי: זה חל גם על יהודים.

אורי אבנרי: אלא אם כן אתה כופר גם באושיות החוקה של ההסתדרות, או שאתה חושב שאבד הכלח על חוקת ההסתדרות. המושג „ניצול" הוא מושג כלכלי וסוציאלי.

כאשר בא השר דיין ואומר שי אנחנו מביאים ברכה ליערבים, מפני שרמת־המחייה שהם עדתה מאז שהם חיים תחת שילטוננו, היא מזכיר לי קציני־מחוז קולוניאליים בארצות מסויימות.

זאת בדיוק היתה טענתם להצדקת שלטונם: אנחנו מביאים ברכה לילידים, מצבם הכלכלי טוב יותר אצלנו מכפי שהיה לולא הכיבוש.

כאן אני מגיע לשאלתו של ח"כ בגין.

חט, שאין לו חלק ונחלה במדינתנו וכחיים הדמוקרטיים שזה, המשלל זכויות חברתיות, לאומיות ואישיות, ושהוא עובד במשק שלנו — הדבר הזה סיתר מושגי־יסוד שי מוסר לאומי ומוסר חברתי, גם סוציאליסטי וגם ליברלי. זה סותר כל „איום" מוסרי.

העובדה שאתה משלם שכר עבור העבודה הזאת, אינה משנה דבר.

הוא מסלף את המשק שלנו. המשק שלנו נבנה על כוח־עבודה שאין לו, שמחר לא יהיה לו, אלא אם כן אתה חושב שמדיניותנו הלאומית צריכה להיות מוכתבת על־ידי הצורך בכוח־עבודה. תחשוב על ההשלכות של הטענה הזאת — כיבוש שטחים לשם כיבוש עובדים.

אפילו חבר־הכנסת בגין, הדוגל בארץ־ישראל שלמה, על פי אמונתו ועקרונותיו, לא היה מצדיק כיבוש שטחים על מנת לכבוש עובדים.

מנחם בגין: מובן שלא.

אורי אבנרי: לכן החזקת שטחים, רק לשם החזקת עובדים זרים בכלכלתנו...

יוסף אלמוגי: מי אמר זאת?

אורי אבנרי: אני מביא לידי אבסורד את הטענה שלכם.

בין נצרת לשכם

מנחם בגין: מדוע קיבלתם את הערבים בנצרת במשך 18 שנים? הם עבדו, והם לא היו כלולים בתוכנית המדינה היהודית ב־1947. מה בין נצרת לבין שכם?

אורי אבנרי: ההבדל הוא, חבר־הכנסת בגין, בזה שאנחנו צרפנו לשטח המדינה, ב־1948, תוך הסכם...

מנחם בגין: הסכם עם מי?

אורי אבנרי: תוך הסכם עם ממשלה שהכרנו בה, ממשלת ירדן דאז, את המשולש הקטן. המשולש הקטן עבר לידי ישראל לא מתוך כיבוש, אלא מתוך הסכם.

מנחם בגין: הסכם שבית־נשק.

אורי אבנרי: כך נוצר מיעוט — מיעוט קטן־יחסית במדינה שלנו, ומיעוט קטן־יחסית של העם השכן.

היום אין מדובר עוד על מיעוט. אם נקבל את החזון שלך, יהיה במדינה שלנו כ־ העם השכן. כל העם הפלסטיני שנשאר בארץ.

מנחם בגין: איפה אצלך פלסטין? נצרת — פלסטין, שכם — לא?

אורי אבנרי: יש ארץ שאנו קוראים לה ארץ־ישראל, והעם השני החי בה קורא לה פלסטין. כשם שזכותנו היא לקרוא לה כפי שאנחנו קוראים לה, זכותו לקרוא לה פלסטין. העם הזה מגדיר את עצמו, על פי הכרעתו שלו, כעם פלסטיני. כולו נמצא היום תחת שילטון ישראלי.

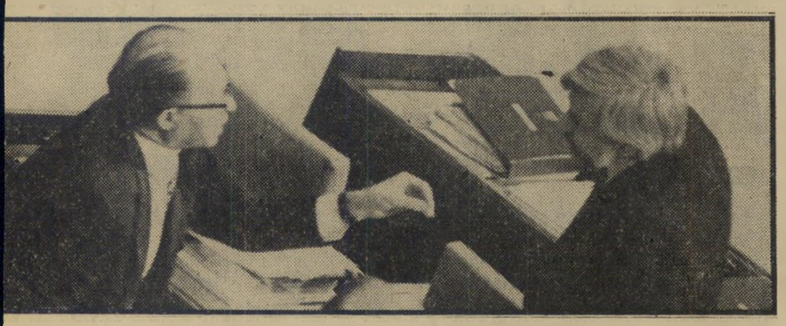
היו"ר מרדכי ביבי: אין זה אומר שאפשר לדבר בלי סוף, בלי להתחשב בלוח הזמנים. תגמור את המישפט. אתה מדבר כבר 18 דקות, חבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: זה רק מוכיח, אדוני היושב־ראש, שמן הדין היה שהכנסת תקיים על נושא זה דיון סדיר, כדי שכל אחד יוכל להתבטא לפי הצורך.

לכן — אין דינו של שילוב מיעוט קטן במדינה, חלק קטן מעם שכן (דבר שניתן לחצדיקו על־פי שיקולים שונים), כדין מדינה שבה חי עם שהם תחת שילטון עם שני, מדינה שבה אין לו חלק ונחלה, זה שותפות־אמת כל שהיא.

אתה רוצה שהמדינה הזאת תהיה מדינה יהודית. אין אתה מסכים למדינה דו־לאומית, ישראלית־פלסטינית.

מנחם בגין: העיקרות לא נקבעת על־ידי הכמות.

בגין מתווכח עם אבנרי במליאת הכנסת
טרטן קטן בגוף

מנחם בגין: אבל אתה מדבר עכשיו על ארץ־ישראל. האם זאת מושבה?

היו"ר מרדכי ביבי: חבר־הכנסת אבנרי, אני מבקש לשמור על גבולות הזמן. אינני מוכן שתיגרר לתשובות על חשבון זמנה של הכנסת.

אורי אבנרי: אינני נגרר. אני שמח לדבר על נושא זה, אפילו תוך ויתור על נושאים אחרים, כדי לדון פעם בצורה עמוקה יותר בנושא זה, שאינו נדון בכנסת די הצורך.

תחבולה קולוניאלית

חבר־הכנסת בגין שאל שאלה מוצדקת: האם לא היו מתקוממים, אילו הכיבוש שלנו בשטחים המוחזקים היה נמשך, ולא היתה ניתנת פרנסה לתושבי השטחים.

מנחם בגין: אני לא השתמשתי ב־מושגים אלה.

אורי אבנרי: אני מתרגם את השאלה שלך למושגים שלי.

התשובה היא: היינו מתקוממים והיינו דורשים שכך זמן ששילטוננו בשטחים האלה קיים ועומד — נראה תעסוקה וכנייה כשטחים המוחזקים עצמם.

אחרת, אין אנחנו מסלפים רק את דמות חברתנו, ואין אנחנו מעוותים רק את מוסרנו הלאומי, אלא אנחנו מסלפים ומעוותים גם את כלכלתנו.

אריעזר שוסטק: צריך לאסור עליהם לעבוד במדינת ישראל? אני רוצה להבין מה התוצאה של הדברים. אם שם אין עבודה — אסור להם לעבוד במדינת ישראל?

היו"ר מ. ביבי: אני מציע להשאיר את הוויכוח הזה לאחר תום הדיון.

אורי אבנרי: לא אתה, חבר־הכנסת שוסטק, ולא חברייך, המציאו את התכסיס הזה. זוהי תחבולה שיגרתית של כל שילטון קולוניזטורי, המתעטף בסיסמאות הומניות־כביכול. זה זכור לנו עוד מהימים שרודיארד קיפלינג שר את השיר על „הנטל הכבד של האיש הלבן."

ייבוא כוח־עבודה מבני עם נש־

(המשך מעמוד 33)

בבחינות שמרה על עקביות: שוב ניצחה בביישנות. הברכיים רעדו, והפה משום מה חזר לסורו, ושוב סירב להיפתח.

למזלה זכרו כל הבוחנים איך שרה במועדון־הזמר. אילו היתה צריכה להתקבל ללהקה רק על סמך הבחינות, היתה ירדנה ארזי היום לא יותר מאשר עקרת־בית צעירה ונחבאת אל הכלים.

מפקד הלהקה, היה עמוס טל־שיר, בארי שבעי בן 23.

הרומן שהתחיל בדמעות, נגמר בחתונה. „היינו מסוכסכים, כי אני הייתי כמו עכבר נפחד, וזה לא מצא חן בעיניו. הוא היה ותיק ותוקפני, ואני הייתי חדשה. בלהקת הנח"ל זה מסורת לדכא את החדשים, ואצלי לא היה צריך הרבה להתאמץ. היתה לי יראת כבוד ללהקה. הוא היה מעליב אותי, ומחקה אותי, ואני לא העזתי לענות. רק הייתי בוכה. רק בסוף התברר לנו למה כל אחד התנהג כמו שהוא התנהג.

„אחרי חצי שנה נהיינו חברים. עברו שנתיים עד שהתחתנו."

באתי, חתמתי, וככה

„ב קאריירה שלי הכל בא בטעויות, אומרת ירדנה. עד היום היא לא מבינה על סמך מה הציע לה פשנל חוזה לחמש שנים אצלו. „הוא אף פעם לא ראה אותי בהופעה. פגשתי אותו באחת ההצגות של אירמה לה־דוס. עמוס הופיע בהצגה, ונהגתי לבוא לראות אותו. פשה ניגש אלי, והציע לי להשתתף ב־ג'אמבו.

„כבר אז הוא דיבר על חוזה לחמש שנים. חשבתי שהוא צוחק. אבל הוא חזר על מה שאמר: ‚בואי מחר למשרד.'

„באתי, וחתמתי. וככה, ישר מהלהקה הצבאית, נכנסתי לשוקולד, מנטה, מסטיק.

„שם אני בעיקר שרה, אבל גם קצת רוקדת. לא למדתי אף פעם ריקוד, אבל זה יוצא לי לבד."

מה שירדנה לא יודעת, זה שפשה גילה אותה דרך הטלוויזיה, כשהופיעה יחד עם להקת הנח"ל. כבר אז החליט שהבחורה הזאת שווה שישקיעו בה.

הדרכים נפרדו

„ח יק מ„שוקולד, מנטה, מסטיק," הופיעה ירדנה בפסטיבל שירי ילדים, יצאה ממנו עם הפרס השני ועם דובון גדול וצהוב, שהצטרף לאוסף הדובונים שהיא אוספת באהבה מאז ימי הילדות. היא היתה מועמדת גם לתפקיד הנשי בגירסה הקולנועית של המחזמר קזבלן — עד שהחליטו המפיקים שהם רוצים טיפוס בלונדי.

אחרי הרבה הופעות משותפות בלהקת הנח"ל ובשוקולד, מנטה, מסטיק, נפרדות דרכיהם של ירדנה ועמוס הנמנה על המשתתפים בקזבלן.

אבל רק מבחינה מקצועית. מכל שאר הבחינות, הם לגמרי ביחד. מבלים הרבה בבית, ועם חברים מהחוג לקולנוע באוניברסיטת תל־אביב, שעמוס לומד בו, ו־הולכים לסרטים, ונוסעים להורים בחיפה אחת לשבועיים. בקיצור, כמו כל זוג רגיל. „מה שמיוחד בנו זה שאין בנו שום דבר מיוחד," אומר עמוס.

„להתחתן עם אמן זה אידיאלי, לדעתי," משלימה ירדנה. „כי הוא מבין אותי. מבין כשאין לי מצב־רוח בגלל שאני מרגישה שלא הייתי טובה בהצגה. כי גם הוא עובר את זה. אני סומכת עליו ועל השיפוט שלו יותר משל כל אדם אחר, כי אין לו שום אינטרס מקצועי אצלי. חוץ מזה שעות העבודה דומות. אנחנו יוצאים ביחד וחוזרים ביחד, וזה נהדר."

את עצמה היא מגדירה, „ככוכב קטן, לפחות בינתיים, בעולם הבידור הישראלי."

אבל היא כבר לא מעיזה לרדת למכולת בלי איפור, כי אנשים כבר מסתכלים עליה ברחוב. והיא כבר מסתכלת על העתיד בתערובת של חשש ותקוות:

„אני רוצה להמשיך ולהיות זמרת טובה ושחקנית טובה. אבל יותר מהכל אני רוצה להישאר רגועה. להישאר מה שאני, גם אם לא אצליח.

„כי ראיתי כבר אנשים במקצוע הזה, שהוא מקצוע שאף פעם אין בו בטחון, שיום אחד מצאו את עצמם מתחננים לעבודה, אחרי שלא יכלו לעבור ברחוב בגלל המעריצים, וזה שבר אותם לגמרי. „אני משתדלת להכין את עצמי גם

השבוע הזה מגלה את גנבי הכלבים

ד הודה אחי־מרים לא האמין למראה־עיניו: לנגד עיניו הנדהמות עצרה מכונית הסובארו הצהובה מול שער ביתו, ליד דימונה, גורת הבוקסר שלו בת ארבעת החודשים. דלת המכונית נפתחה, זוג ידיים שריריות נשלפו החוצה ובין שנייה היתה הגורה בתוככי המכונית, שזינקה קדימה בענן אבק וחריקת צמיגים צורמנית.

תלפו שניות מספר עד שיהודה (32), מדריך־סיורים ופקח־צייד מטעם רשות שמורות הטבע, הבין מה הולך פה. כאשר התאושש, זינק למכוניתו שלו, פתח במירדף אחרי הסובארו. „לא היה לי מזל," סיפר ה־שבוע, „נכנס בינינו אוטובוס, והיא נעלמה."

אך לא לפני שהסייר והצייד הוותיק, ה־מסיים עתה את לימודי הגיאוגרפיה והיס־טוריה בבית־ברל בצופית, הספיק לקלוט שתי ספרות מלוחית הרישיון של הסובארו.

עם מידע זה בידיו, פנה הנשדד לתחנת משטרת כפר־סבא, התלונן על גניבת הגור, ששווי 750 ל"י.

שם, גילה את האמה המרה — שמשטרת־ישראל אינה ערוכה כיום לטפל בגניבות של 750 ל"י, או אף סכומים גדולים יותר: „כלב — זה כל מה שחסר לי," רטן השוטר שקיבל, באי־רצון גלוי, את תלונתו.

„הבנתי שכאן לא תצמח לי ישועה," מספר יהודה, והחלטתי למצוא את דימונה בעצמי."

איירונסייד מהוד־השרון

כ ך, חפץ יהודה להיות איירונסייד מ־הוד־השרון. כמו בסרט הסלוויזיה ש־הוצג לאחרונה בארץ על חוטפי הכלבים שנתקלו בבלש בכיסא־הגלגלים, חשף גם יהודה חבורה של שודדי־כלבים במרכז הארץ.

מתחנת המישטרה, פנה יהודה ישר ל־סוכנות סובארו המקומית. שם, קיבל את מספרי המכוניות שנמכרו לתושבי הסביבה, ובעזרת שתי הספרות שבידיו פתח בחקירה.

במהלך החקירה, הגיע יהודה אל אלי אדרי, ירקן השכונה.

ירקן, כמו חנווני המכולת, יודע הכל. „זה בעניין הכלב?" שאל אדרי. „לך תחזור הביתה. יהיה בסדר."

יהודה הלך חזר הביתה. עוד באותו יום, בשעות אחר־הצהרים, הופיע בביתו גבר משופם, שסיפר כי הגורה הקטנה נטפלה לחבר שלו, וזה דורש חמישים ל"י בעד החזרתה.

יהודה לא גילה למשופם כי במקרה ראה בדיוק את פרשת „היטפלותה" של הגורה אל החבר, הסכים לכאורה לשלם.

המשופם — גם הוא בעל סובארו — התגלה כשאול אבי־זוהר, בעל בית־חרושת לדודי־חשמל. למחרת בבוקר, ניגש יהודה אל גן־הילדים בשכונת־מגוריו של אבי־זוהר, ניהל שיחה ידידותית עם ילדתו של אבי־זוהר, שהביעה את התפעלותה מה־כלבלב הקטן והנחמד שבא אליהם.

את השיחה הבאה ניהל ציידי־הכלבים הגנובים עם אבי־זוהר עצמו.

בסופה, קיבל לידיו את דימונה — מבלי לשלם חמישים הל"י שביקש החבר ה־אלמוני. לעומת זאת, תבע יהודה שהחבר האלמוני ישלם בעצמו סכום דומה לאי"ן. רק אז ניאות לבטל את תלונתו במשטרה.

עיקבות ראשונים

„ד ימונה" חזרה לביתה, וערכה מסיבה שלימה עם נגב וסלעית, זה משנה אם זה גור או חליפה? זה רכוש, לא?"

בשלב זה, החליט אחי־מרים להקדיש מזמנו לעזרת אחיו לצרה. „שמעתי שלנגר ברמתיים בשם יצחק רובינשטיין גנבו כלב פוינטר," מספר הוא. „פניתי אליו, הצגתי את עצמי כאח לצרה, והצעתי את עזרתי בחיפושים.

„התחלנו לעבור מאדם לאדם, ב־איזור, לשאול אם שמעו על פוינטר.

לאחר ימים של טירחה, גילו את קצה החוט. אחד הילדים בסביבה סיפר כי ראה גבר שהעלה את הפוינטר למכוניתו.

מעודדים מהצלחתם, זינקו אחי־מרים ו־רובינשטיין בעקבות העקבות כצמד פוינטרים משולהבים.

במהלך החקירה, הגיעו אל קרול דניאל, בעל מסעדה בכפר מל"ל.

שני הציידים יצאו אל ביתו של דניאל, בגני־ירק שליד כפר הבאפטיסטים. בחצר הבית, גילו את הפוינטר האבוד — בחברתם הסואנת והעליזה של עוד כתריסר כלבים אחרים, בני כל הסוגים.

הפוינטר זיהה מיד את בעליו, זינק על רובינשטיין בצהלה. בעלת הבית, אשתו של קרול דניאל, ניסתה להתנגד, סירבה למסור את הפוינטר. הנגר איים בהגשת תלונה למשטרה על גניבה. האשה שינתה טעמה, מיהרה למסור את הפוינטר.

הנגר וכלבו חזרו הביתה, לאושרם ה־אינסופי של הילדים, ואילו יהודה המשיך בתפקידו הבלשי.

מגלה הכלבים

יהודה אחי־מרים, שפתח במסע־צייד נגד מגיפת שודדי הכלבים, עם „דימונה", גורת הבוקסר הקטנה שלו שנגנבה, נמצאה, נגנבה ממנו שנית — ועדיין לא נמצאה שנית.

הכלב שהוחזר

ג'רי, גור הבוקסר שהוחזר תודות למאמציו של צייד הכלבים, בחברת בעליו, גיא ובני סבן.

הנעלם הבא היה ג'רי, הבוקסר של יעל ואהרן סבן, תושבי כפר־סבא.

„תוך חיפושי אחרי ג'רי, התברר לי שעוד שלושה בוקסרים נגנבו באותו שבוע בסביבה שלנו," סיפרה יעל. הבינותי שפרעלת אצלנו כנופייה מאורגנת, שמתפרנסת מזה יותר טוב מאשר מחטיפת ארנקים."

ילדי הזוג סבן, גיא ובני, לא חדלו לבכות, מגעגועים. הסבנים פירסמו בייאושם מודעה בעיתונים.

נינה הופמן (30), מגדלת כלבים מקצועית שהיתה בזמנו יו"ר בעלי מועדון הבוקסרים, קראה את המודעה — והיפנתה את הסבנים אל אחי־מרים, ציידי־הכלבים.

ועוד מישהו קרא את המודעה. מישהו שצילצל לביתם של הסבנים, הודיע שבנו מצא את הכלב, והוא מוכן להחזירו — תמורת ההוצאות שנגרמו לו בלבד. לא הרבה, מאחיים ל"י בסך־הכל.

„מגן־דויד" מסיע כלבים

ד מצפן הישר הודה כחיים אבו, תושב שיכון פרץ ברעננה. משפחת סבן, על נעריה וזקניה, ומתוגברת ביהודה אחי־מרים, דהרה אל הכתובת שמסר.

שם, נתגלה ג'רי, שזינק בצהלה על שני הילדים המאושרים.

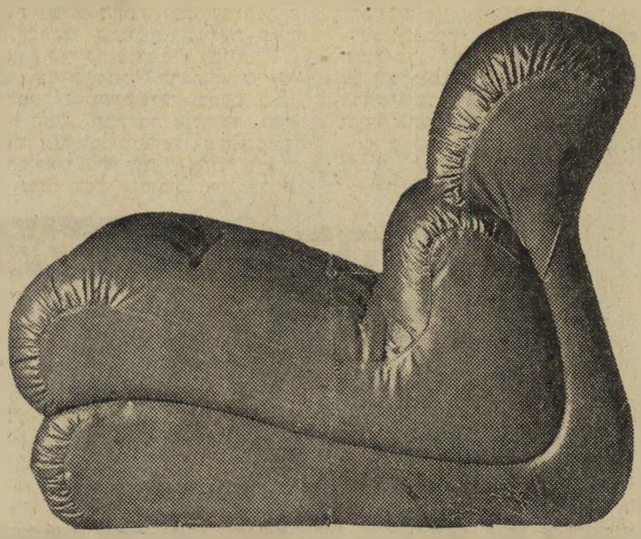
חיים אבו הפגיש את יהודה עם בנו בן ה־18 — הלא הוא המוצא הישר בעצמו. התברר שהצעיר, העובד כמתנדב בתחנת מד"א המקומית, השתמש ברכב־הצלה כדי להעביר את הכלב אל ביתו.

מנהל תחנת מד"א הזדעק, קיבל דיווח על הפרשה. התקיים בירור נוקב, שבסופו הוזהר הבן המוצא מפני הישנות מציאות כאלה. כן סוכם שלא תוגש נגדו הפעם תלונה על שימוש לא־חוקי ברכב־הצלה, מובן שהוא לא קיבל אגורה שחוקה כפרס על מאמציו.

כיום, הפך גילויים של כלבים גנובים לתחביבו העיקרי של יהודה אחי־מרים. „אני עונה למודעות שמפרסמים בעלי כלבים שניגנבו, מציע להם את עזרתי," מספר הוא. „במקרים רבים, אנחנו מוצאים את הכלבים הגנובים בכוחנו. במקרים אחרים, מתקשרים הגנבים לפי הטלפון שב־מודעה, מנסים למחוק דמי־כופר עבור החזרת הכלב — ואז אנחנו תופסים אותם. ומי שלא ראה את שימחתו של ילד קטן, כאשר מחזירים לו את הגור שנגנב ממנו — לא ראה שימחה מימיו."

ורק ילדיו שלו לא זכו עדיין לשימחה זו. שכן דווקא כלבתו של ציידי־הכלבים — דימונה — לא נתגלתה עד היום.

סע לרומא להנות
רהיטים חקנה אצל רוט!

רהיטי שנות האלפיים (ראה תמונה) מיוצרים עתה בלעדית ע"י היצרנים הנודעים „רהיטי רוט".

ב„רהיטי רוט" תמצאו מבחר אקסקלוסיבי של ריהוט איטלקי (בין שאר הסגנונות) המיוצר ע"י צמד האדריכלים דני „דיק" רוט ואדי קורפוס.

ישיבה רכה, ועיצוב מקורי מאפיינים את הדגמים, אשר תמצאו ב„רהיטי רוט". האדריכלים הצעירים ישמחו לתת כשרות, ייעוץ אדריכלי בתכנון דירתכם ובבחירת הרהיטים המתאימים. לרשותם נגריה משוכללת המאפשרת להם שליטה בכל תהליכי הייצור של הרהיטים. אני מקווה שגם אתם תמצאו את מבוקשכם אצל „רהיטי רוט", רח' הרצל 78 ת"א, טל. 827163 ותהנו מהיחס האישי והאדיב ומהשרות המעולה של בחורים צעירים בסגנון צעיר.

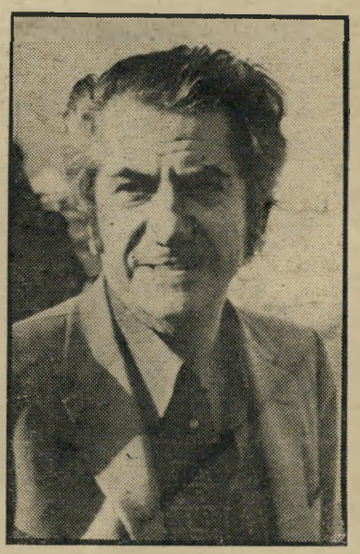
אם לקנות אז ב„רהיטי רוט"!

רחל מוחלת על כל העולם

מי את, גברת ז'לין?

נשוי ג'לין

מה ששיגע אותי במיוחד, היה תיאור פגישתם הרומנטית של שני הזיינים — זקס וז'לין — בדיוק לאחר התקפת־הלב שקיבל ז'לין בעת ביקורו בישראל ב־1971, עת נפש בכפר־הנופש באשקלון. לאחר הפגישה הראשונה, באו נוספות, למרות שז'לין חזר צרפתה, עד שלבסוף התגרש דניאל מאשתו מיספר 2 ועשה את לידיה למיספר 3.

ולמה כל־כך שיגע אותי העיתוי, תשאלו?

מפני שבאותם ימים, חיזר למעשה ז'לין אחרי ישראלית אחרת — בעלת הפאב ז"ל **פרדריקה סגל**. למעשה, היתה זו היא שגרמה לו להתקפת־הלב בכלל.

היה זה לאחר שלושה ימים ושלושה לילות רצופים של אהבה נון־סטופ עם פרדריקה, שליבו של ז'לין לא עמד לו, בניגוד לשאר, והוא הוחש כל עוד נפ־שו בו לבית־החולים. (מיקרה לב, העו־לם הזה, 1766).

גילתה לי השבוע פרדי: „אחרי ש־דניאל החלים מהתקפת־הלב, שלחתי אותו לנופש לאשקלון. הוא צילצל אלי משם כמה פעמים, המשיך את השיחה שהתחיל בה עוד לפני התקפת־הלב — על נישואים.

„בסדר, הוא היה אחרי התקפת־לב, והבטחתי לו שאבוא לשם. אבל בסוף לא באתי. הוא כעס, ונסע מהארץ בלי להגיד שלום אפילו.

„אבל אחר־כך הוא נרגע, ושלח לי עוד שני מכתבים מפריס, ביקש שאבוא לביתו בסאן־טרופז. גם על המכתבים לא עניתי."

ועכשיו מתגלה, שבין טלפון לטלפון, בין פרדי לפרדי, גילה השובב גם את לידיה, באותם ימי החלמה ונופש סו־ערים.

זה נקרא נופש.

כל הארץ השתגעה השבוע לדעת מי זאת **לידיה זקס** המיסתורית, שמאל־מונית ברוכה זינקה בבת־אחת לתוך הכותרות כאשתו החדשה, השלישית, הישראלית — של כוכב הסרטים הצר־פתי המפורסם **דניאל ז'לין**.

גם אני. בעודי קוראת בעיתונים, כמו כל עם ישראל, על הטקס הצנוע והנו־ געלב בעיירה הצרפתית הקטנה בוז'וני, בה באו בברית־הנישואין לידיה בת ה־24 ודניאל בן החמישים פלוס מינוס, בנו־כחות ילדיו של החתן מנשותיו הקוד־מות — שברתי לעצמי את הראש: מי את, גברת לוין? כלומר, ז'לין?

דודו דותן - כמעט לקלבוש

לא היה חסר שם הרבה, ש**דודו דותן** ואשתו **עירית** ימצאו את עצמם נמקים כל חייהם בכלא צרפתי, כמו כמה מגיבוריו הטובים של ויקטור הוגו. ולא סתם, אלא באשמת הפעלת מיתקני־חבלה.

דודו ועירית, המתגוררים כרגע במלון בפריס, החליטו שנמאס להם לרדת כל פעם למסעדה למטה, והם קנו לעצמם כיריים גז ניידות, כאלה שאנשים לוק־חים איתם לפיקניק, כדי לחמם לעצ־מם בחדר משהו קל בין ארוחה ל־ארוחה.

ואם אתם מכירים את דודו, אתם מבינים מן הסתם שהכיריים נכנסו לשי־מוש מיידי, ושוטף. אלא שזו הזמ־רים שכחו שהם לא נמצאים בפיקניק ביער ירושלים, אלא בחדר סגור. וכך כאשר החלה פתאום דליפת־גז מהמכ־שיר, תפשו השניים בהלה, השליכו אינ־סטינקטיבית **את הבלון המאיים להת־פוצץ דרך החלון**.

נו, אל תשאלו. המישטרה הוזעקה, יחד עם חבלן שבדק ממושכות את מכו־נת־התופת המוזרה. רק לאחר חקירה של כמה שעות טובות, השתכנעו השוט־רים שלפניהם רק זמר וזמרת ובלון־גז מיסכן, ולא חוליית אנשי ש.ב. ישרא־לית שעסקה בהרכבת פצצת־תופת מיס־תורית.

נישואי הכתבת והדוקטור

בביקורה האחרון בישראל, עוררה **יפה דדר** מהומות בכנסת. לכתבת של כמה עיתונים בחו"ל, ראיינה יפה חברי־כנסת שונים, גרמה לניפוץ כל יסודות המיש־מעת הקואליציונית, כאשר אופוזיציה וקואליציה מסורתיות נמוגו, ובמקומן הת־גבשו שני מחנות חדשים — מצדדי יפה ומתנגדיה.

מצדדיה רוו נחת מהופעתה האקסטרא־וגאנטית והמסעירה של היפהפייה גבו־הת־הקומה, בעוד שמתנגדיה קצפו על כמות המחשופים הנדיבה, תבעו לקבוע כללי הופעה שיאסרו לגרום שינויים דרסטיים כאלה בדופק־ליבם של הח"כים.

השבוע, עומדת יפה לגרום לשימחה מ־סוג אחר: לאחר שנות נדודים ארוכות ברחבי העולם, היא נוחתת עתה לחיקה של החברה הגבוהה בבריטניה, נישאת עם לא אחר מאשר בנו של ראש עיריית בירמינגהאם לשעבר.

יפה בת ה־29 היתה מזכירה רגילה, כמו רבות אחרות, כאשר החליטה לצאת מהשיגרה לנסוע בעיקבות השמש מיש־ראל. השמש הובילה אותה, לאחר סי־בובים מיספר, לאוסטרליה. שם היא הש־תלמה בלימודי טלוויזיה, הגשימה גם חלום ישן, הפכה לכתבת של מיספר עי־תונים, ביניהם העולם הזה.

לפני כמה חודשים היא עברה לבית־מינגהאם, אנגליה. לאחר שקיבלה שם הצעת עבודה מושכת בטלוויזיה המקו־מית, כנתבת־תמונה.

ובין ניתוב לניתוב, פגש את יפה רופא נשים מקומי נחמד בשם **מרטין גלס**.

פגשה פה, פגשה שם, ומכל הפגישות יצאה חתונה.

וד"ר גלס, מתברר, הוא אחד מילדיו של ד"ר **לואיס גלס**, משמנא־וסלתא של המקום, שהיה בזמנו ראש עיריית בית־מינגהאם. ובכלל, זאת מישפחה טובה: האבא רופא, הבן רופא, עוד בן רופא. בקיצור, אינכם צריכים לדאוג.

והחתונה, אם זה דווקא מעניין אתכם, תיערך בבית־הכנסת המקומי.

מזל טוב, גברת גלס.

נשואה לדר

נשואים אשל ועמית

המיסעדן כשדכן

ג'קי רונן, בעל מסעדת ג'קי התל־אביבית, עשה כבר דברים הרבה בחייו. השבוע, הוא נכנס רשמית גם לעסקי השידוכים.

היה זה בטקס־נישואיהם של **איתן עמית**, כתב ידיעות אחרונות והטלוויזיה, ו**רונית אשל**, בתו של **חיים אשל**, מנהל־המכירות של חברת סרטי האחים ורנר באירופה.

בחתונה, שנערכה **באולמי דולפין** בתל־אביב, הסתובבו הרבה אורחים גאים ומאו־שרים, אבל מי היה לנו גאה ומאושר יותר מג'קי, שראה את עצמו כאחראי לכל השימחה?

שכן איתן ורונית הכירו לראשונה בג'קי, והיה זה ג'קי שהמליץ אישית על רונית בפני איתן. אמנם, בזמנו פירסם איתן הבטחה חגיגית מאוד, והחלטית מאוד, שהוא לא יינשא בעשר השנים הבאות, אבל אחרי המלצה של ג'קי, זה כבר משהו אחר.

ככה זה, לך תסמוך על מילה של עיתונאי.

הריון הריון ואין הריון

ככה זה, אין חלוקה צודקת בעולם. מי שלא רוצה, נכנסת כל שני וחמישי להריון. מי שכן רוצה, לא נכנסת לא בשני ולא בחמישי. ואפילו לא בשבת.

האהבה שפרחה בין **השחקן הידוע** ו**השחקנית הצעירה**, היתה מפתיעה דייה לכשעצמה, בגלל סיבות מסויימות. אבל בקשתה של השחקנית הצעירה — היתה מפתיעה עוד יותר.

היא בישרה לאהובה החדש, כי אהבתה אליו כה גדולה — עד שהיא רוצה ממנו ילד.

ויחד עם זה — סירבה לחלום אפילו על נישואין. היא לא מוכנה להרוס את הרומן היפה בנישואין מגעילים, הסבירה. וכמובן שהיא לא ראתה כל קשר בין רצונה בילד לבין הנישואין. מה האחד שייך לשני?

בעולם הגדול, הפכה התופעה כבר ל־מקובלת, שצעירות יולדות, מרצונן ולפי־בחירתן החופשית, ילדים ללא בעלים רש־מיים. בישראל, אחרי הדיילות, השחקנית שלנו היא מראשוני החלוצות בשטח זה — העקרוני ביותר, אולי, בכל שטחי־המאבק של החזית לשיחרור האשה.

לפני חודשיים, קפצה שימחה על הנא־הבים והנעימים, כאשר השחקנית חשבה שהיא נכנסה להריון. בדיוק באותם ימים, היא היתה צריכה לנסוע לאירופה — והבטיחה לידידה לחזור לארץ עם תחי־לתה של בטן.

אבל אהוי, אכזבה. השבוע, היא חז־רה שטוחה כמו פלסה. הסתבר שהיתה זו טעות, והיא לא נכנסה כלל להריון.

אז מייד עם הגיעה לתל־אביב, הם חז־רו למאמציהם הקודמים.

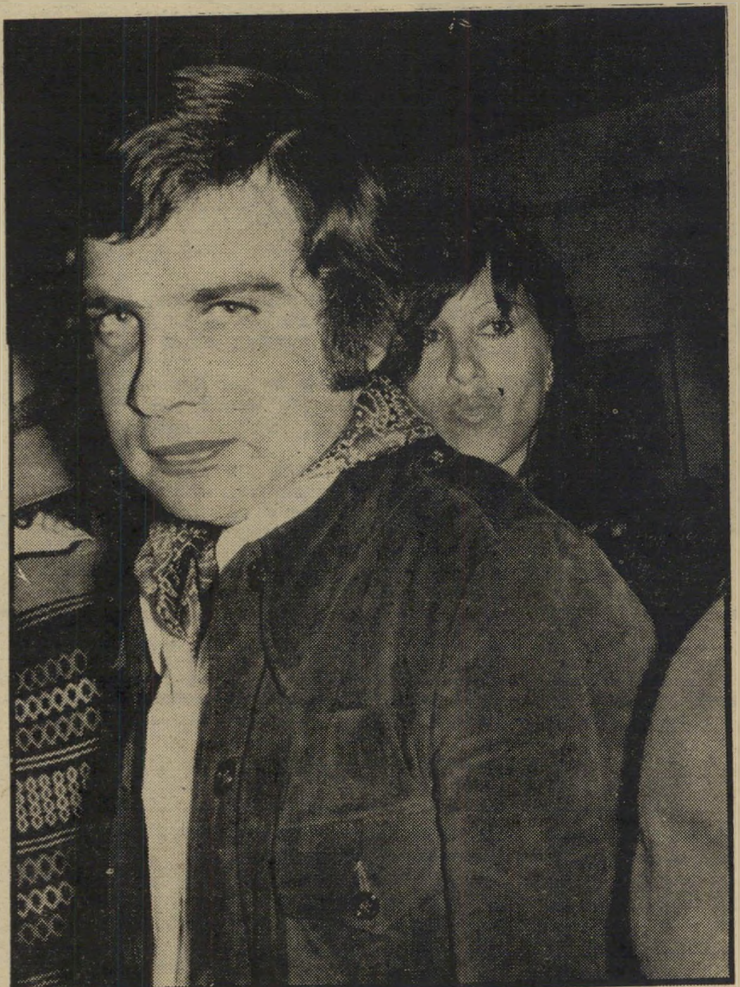

איי לייק מייק את יום הולדתו ה־36 חגג מייק סטולוביצקי במסיבת יום־הולדת משותפת עם רותי גלעדי, אשתו של עמי גלעדי, המנתח הפלסטי הידוע, אליה הגיעו מכל קצווי הארץ מאה וחמישים אורחים.

הפרפרים ירדו על אבו־טור

האל"מ המרקד רותי גלעדי, החצי השני של מסיבת יום־ההולדת, בריקוד עם אל"מ (מיל.) בנימין ג'יבלי, מנכ"ל שמן. את המוסיקה המצויינת, שהושמעה במועדון, סיפק למסיבה התעשיין יוסקה אדרת.

דגות זוגות הם נפלטים מבטן ה־יגואר, הפונטיאק והבנטלי, ונב־לעים, בניצנוצים של סאטן זוהר, קטיפה שחורה ופרוות מלאכותיות, בפתח מועדון־הלילה של מרקו תורג'מן באבו־טור.

יותר גבוה אי־אפשר להגיע. את הוויק־אנד הם עשו באילת. בבוקר הם היו בחיפה. צהריים אכלו בתל־אביב. והערב, ערב שבת, הם באבו־טור. חוג הסילון של ישראל.

עשר וחצי. אחרוני הירושלמים כבר

חיוך מסויים הדוגמנית ליאורה לפידות, שהתגרשה לפני למעלה משנה, עם ידידה העכשווי, נער־הזוהר התל־אביבי גדעון רוזנ־שטיין. בתמונה משמאל: שוטר שהוזעק בשעות הקטנות של הלילה, מודיע לד"ר עמי גלעדי שהרעש מפריע לשכניו של המועדון שחלונותיו הושארו פתוחים בגלל החום.

המשכנעת רותי שני, אשתו של גיזי שני, אחד ממנהלי חברת הביטוח מנורה, נראית משכנעת מאוד בשעת שיחה.

סיגרלות מעשנות בעת שיחה שתי סניוריטות — ספרית־הצמרת ליזה (משמאל) ומרים.

המלונאי עמי פדרמן, בנו של בעל המלונות ה־ידוע וחברתו רחל הרץ. בתמונה למטה: עורכת־הדין התל־אביבית זיה רינון.

התכרבלו בשמיכותיהם. ומסיבת יום־ההו־לדת של מייק ורותי התחילה. מייק בן 36. אולי פחות. בטח קצת יותר.

מה זה שנה פחות או יותר למייק סטולוביצקי, זה שחרש את כל החתיכות של תל־אביב והסביבה עד לונדון בואכה הוליווד, שאף בחורה בעולם עוד לא עמדה בפני קונצרט הגניחות התאוותניות שמשמיעה המערכת הסטריאופונית במכו־נית־הספורט שלו, ושחוץ מכל זה הוא גם עוסק ביחסי־ציבור?

למסיבה של עצמו הוא הגיע עם שרה ברגר מבאר־שבע. פגש אותה בוויק־אנד האחרון באילת, ואמר לה: „בשבוע הבא את איתי." מה פתאום מבאר־שבע? ש־יראו שהוא לא סנוב. מייק יודע גם לרדת לעם.

את גילה של תתנית השמחה השנייה קשה להאמין. כמו שקשה להאמין שיש לה בן בגיל 18. רותי הנחמדה היא אשתו של עמי גלעדי הנחמד, זה שעושה את הפרצופים של האנשים היפים יפים עוד יותר, מעניינים עוד יותר, מוצלחים יותר.

ב־11 מתחילה המסיבה להתחמם. וויסקי יש כמה שרוצים. זה חשוב. המוסיקה שסידר יוסקה אדרת, התעשיין המפור־סם בשגעון המוסיקה שלו — שמספרים עליו שנסע לראש־הניקרה רק כדי להק־ליט את המוסיקה מביירות בלי הפרעות — משגעת.

בתיבה של מרקו מתחיל להיות שמח. לזוגות האורגינלים כבר אין זכר. דן שי־לון הוא לא שיכור, הוא רק שתוי. על רחבת הריקודים — ג'יבלי ורותי גלעדי בשמלת מיני לבנה מנענעים ירכיים. המס־עדן ג'קי רונן מחייך לחברים משעות אחה"צ של יום שישי. העיתונאי שייקה בן־פורת מחליף בנות זוג בקצב של אחת לרבע שעה. עו"ד רובי ריבלין, הרוח ה־חיה בחיים הלא חיים של ירושלים מנשק את אורה בהרב, מזכירה בחברת מאיר. „איזו מסיבה עייפה," אומרת מזכירה זוהרת ועמוסת משקאות. „לזקנות האלה קשה לזוז עם כל הקפלים."

שתיים אחר חצות. ממסעדת תפארת ב־ירושלים העתיקה ממשיכים להגיע המ־בורגרים חמים, סטייקים ישר מן האש, עלי־גפן ממולאים והומוס וטחינה ישר מן האוריינט. אורגינל.

מייק עצמו מרחף בין האורחים מקטר־תו בפה והמון כחול בעיניים. רק עכשיו חזר מלונדון. עשה הסברה בחצר של המלכה. וכל השאר שייך להיסטוריה.

שלוש לפנות בוקר. טבולים בחמישים בקבוקי וויסקי, ממולאים בעלי־גפן, מדי־פים ריח של בצל וויסקי, עפים הפרפרים משפתיים לשפתיים. רחבת הריקודים מת־חילה להתרוקן.

בארבע לפנות בוקר, אין דבר טוב יותר מקפה שחור. הריסים המלאכותיים נראים כבר כמו ריסים מלאכותיים. אח־רוני הפרפרים אוספים את עצמם, מתחילים לרדת לשפלה.

מספר 1851 שנה 36 י"ט אדר א' תשל"ג, 21.2.73 המחיר 2.50 ל"י

העולם הזה

הגרוזינים טוענים:

„רצינו לבוא לארץ ישראל והביאו אותנו למדינה ערבית!"

הערבים מאשימים:

„המישטרה חסרת אונים מול כנופיות הגרוזינים!"

האשה שהוכתה:

„נקמו בי מפני שלא רציתי לשכב איתם!"

לינץ' בנצרת

רגינה פוליקובסקי

ראיון בלעדי עם קורבן ההתעללות